Sud

Revistă editată de
„Asociația pentru Cultură și
Tradiție Istorică Bolintineanu“

3

NR. 3 SERIE NOUĂ (145) • ANUL XVI • Decembrie 2012
apare din anul 1996

Publicație editată cu sprijinul Primăriei orașului Bolintin Vale, județul Giurgiu



N. Gropeanu - ***Iarna în Cișmigiu***

Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu vă urează Sărbători fericite și un an mai bun.

La mulți ani !

2013

Editorial

Iluzii

Vasile Grigorescu

La colț de iarnă, albul zăpezii ce stă să vină îți poartă gândul înspre o lume cu fantasme, a inocenței și iluziilor. Zumzăie în aer sunet de zurgălăi așternut de-o zburătăcită mantie de colinde.

O iluzie.

Se încheie un an, se naște un altul, se pun relele cu relele, bunele cu bunele. Multe și dintr-o parte și din alta. Țara tremură.

Dinspre noi, *Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu*, se pot număra câteva realizări importante. Ne-am fi dorit mai mult însă timpurile sunt cum sunt și-i greu de izbândit. Anul ce vine, cu siguranță, va fi mai bogat. Avem proiecte ambițioase legate de sărbătorirea a 580 de ani de atestare a Bolintinului, de revista ***Sud***, de mai multe lucrări pe care le dorim publicate, de participare și organizare de saloane de carte și expoziții, măcar un simpozion („Dimitrie Bolintineanu”) și încă altele. Suntem optimiști și lucrăm pentru asta.

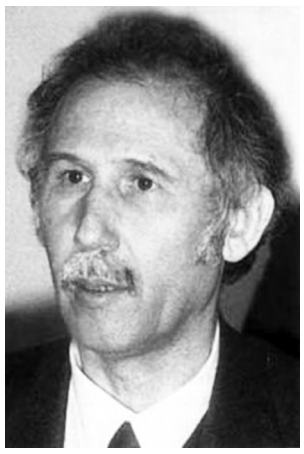
Vreme de iarnă așadar, de rememorări și analize, poate propice pentru a isca o discuție despre iluzii și sentimentul nevinovăției la români. Iluzia inocenței. Pentru că am observat că ni se întărește tot mai abitir, de la vlădică până la opincă, impresia că alții poartă vina pentru neîmplinirile și pierderile noastre. Se poate crede că văd lucrurile prea în negru, însă pesimismul ar trebui să ne îndemne spre îndreptare – optimismul aduce mai degrabă resemnare decât progres.

În urmă cu două veacuri, într-o reglare de conturi a puternicilor zilei, Rusia, ahtiată după ținuturi mai calde, strategic așezate, se făcea cu o halcă bună din trupul Moldovei. Aproape același teritoriu, spre începuturile istoriei scrise a neamului acesta, ținuse de moșia Basarabilor Țării Românești, de unde și numele: Basarabia. S-a spus că atunci, în 1812, Turcia nu ar fi fost în drept să înstrăineze, fără voia noastră (care noi ? !), un ținut pe care nu-l stăpânea nemijlocit. Or, în mod „uimitor”, pe toate hărțile epocii și în accepțiune europeană, peste noi se lăfăia Imperiul Otoman, același care îi socotea pe domnii noștri drept dregători de rang înalt – nu de cel mai înalt, însă – ai săi, pe care îi putea schimba și pedepsi în voie. Era în litera și în spiritul legii și a castratei noastre voințe politice. Urmarea este aiuritoare. În 1856 ni se dau județele din sud, lipite de Dunăre. În 1878 Rusia ni le ia, fără să se sinchisească. După război, în care, se zice, am fi învins. Noi ne facem mici și acceptăm. În 1918, deși necerută, Basarabia ni se dă întreagă, plină de așteptări și

(continuare în pag. 2)

Baladă

de Marin Sorescu



Când îndrăgostiții au luat peste tot foc,
Se prind de mână
Și se aruncă amândoi
Într-o verighetă
Cu apă puțină.
Este o cădere importantă în viață
Și ei zâmbesc fericiți
Și au brațele pline de flori
Și alunecă duios
Și alunecă măreț pe jos,
Strigându-se pe nume ziua
Și auzindu-se noaptea.
De la o vreme
Li se amestecă ziua cu noaptea,
Într-un fel de tristețe deasă...

Verigheta răspunde
Tocmai pe tărâmul celălalt.

Acolo este o plajă mare
Plină cu oase îmbrățișate
Care dorm cu albul lor ostenit,
Ca niște scoici frumoase
Care s-au iubit toată marea.



Oameni de lângă noi

CĂPRIȚĂ - BOLINTINEANU

Am citit despre...

O presupusă scriere de acum 8000 de ani

Florentin Popescu

Prea angrenați în vâltoarea măruntelor noastre preocupări și-n grija existenței biologice de azi pe mâine, adesea ne scapă informații care în alte locuri și-n alte țări nu numai că ar face senzație (și pe bună dreptate !), ci ar intra numaidecât în atenția și-n cercetarea minuțioasă a academiilor și a tuturor institutelor de cercetări din domeniul respectiv.

Mai exact și mai la obiect spus, în urmă cu câteva săptămâni am citit în presa noastră despre descoperirea (cu ocazia unor escavări făcute în vederea construirii autostrăzii care urmează să treacă prin apropierea Sibiului) unor resturi ceramice inscripționate cu o scriere despre care, la o primă evaluare, harnicii noștri istorici n-au putut spune decât că ar data de acum aproximativ 8000 de ani, adică fiind mai veche decât toate alfabetele cunoscute până acum în lumea toată lumea. Anterioară tăbliței de la Uruk și Sumer, în acest din urmă loc presupunându-se că a „început istoria umanității” (să ne amintim, bunăoară, că unul din marii exploratori S. N. Kramer își intitula o carte chiar așa „Istoria începe la Sumer”, lucrare apărută și în traducere românească în 1962).

(continuare în pag. 2)

Ilinca Cerbacev
Amintiri din copilărie pag. 3

D. Iov
Prin Bolintin, acum un veac pag. 16

Neagu Udroiu
Doctorul din Gratia pag. 9

Luminița Cornea
Pe drumurile vieții pag. 17

Iluzii

(urmare din pagina 1)

iluzii. Era război. La noi se moare îngrozitor. În 1940 Rusia ne-o ia, ba chiar cu ceva în plus: Herța. Noi nimic. Era război, dar nu pe-aici. Dăm și Cadrilaterul, dăm și jumătate Ardealul, numai să fim lăsați în pace. N-am fost. În 1948, încă o dată, din profundă apreciere pentru marele prieten de la răsărit le vom dărui o bucată din Delta Dunării și, drept mulțumire că ne-o acceptau, insula Șerpilor. Fără război, ca un stat suveran și independent ce ne aflam. Și ne plângem că în 1812 n-am fi fost !

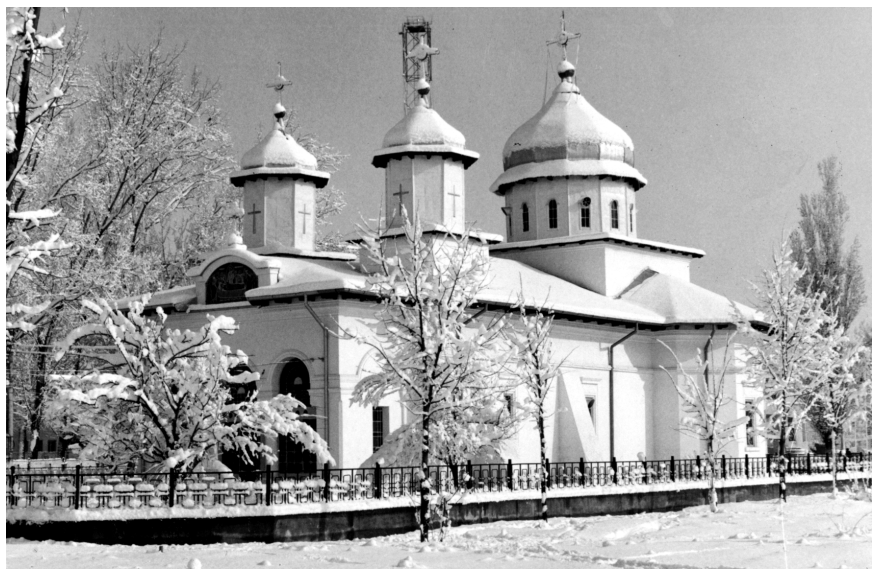
Așa s-a scris Istoria, însă am priceput, cu adevărat, abisul născut între noi și basarabeni (ei își zic moldoveni) cu ceva ani în urmă pe când mă găseam amestecat cu mai multe seminții în solda statului francez. Am fost nedumerit atunci de ce ai „noștri", cei din stânga Prutului, se adunau la un loc cu cei din fostele state sovietice și în special cu rușii, pe care ar fi trebuit să-i urască din motive istorice evidente. Pe noi, cei câțiva români, ne evitau. Le-am atribuit atitudinea tâmpirii, alienării, anilor de comunism și îndoctrinării. M-a lămurit unul dintre ei pe un ton neutru, fără ranchiună, ca despre un fapt ce nu mai naște emoții: ȚARA nu a făcut nimic pentru Basarabia, nu a vărsat nici o picătură de sânge, nu a riscat nimic. Rușii le-au arătat ce-i mărirea și i-au împărtășit din prepotența lor, schimbându-i ireversibil. Mi s-a clătinat astfel credința că român și „moldovean" mai fac aceeași nație, că mai au un fel comun de a-și privi și înțelege trecutul și lumea în care trăim. Aud că pentru Unire s-au manifestat 2000 de oameni la București și 10.000 la Chișinău. O speranță ? ! O iluzie ? ! Sunt ațele care ne leagă pe noi, marionetele acestei lumi în care ni se flutură frumos boită fantasma inocenței. Să nu vedem în noi victime ale conjuncturii, fără de vină și fără de pată. Nu spune românul că *nu-i prost ce-l ce cere, ci ce-l ce dă* sau, încă mai potrivit: *de-i dai nas lui Ivan se suie pe Divan* ?

Suntem martori și autori deopotrivă și ar fi nimerit să reevaluăm credința în ingenuitatea noastră, în scuza că n-am știut, n-am priceput, când sunt dovezi contrare, uneori uluitoare, de clarviziune politică și strategică românească. Revista ***Flacăra*** din 18 iunie 1916 – în plină conflagrație mondială și anterior intrării României și S.U.A. în luptă – găzduiește o analiză de geopolitică a lui N. Dașcovici: „Statele Unite au contribuit și contribuesc la prelungirea unui război istovitor, pe care este drept nu l-ar putea face să înceteze mai repede decât asigurând victoria puterilor centrale. În echilibrarea de forțe a celor doui adversari formidabili, ca și într-un rezultat nehotărât al războiului de astăzi, **germen sigur al unui război viitor**, găsesc yankeii maximum de beneficiu economic și politic". Era iunie 1916 !

Trăim iluzia candoarei noastre, atribuind altora vina – de preferat unui personaj neutru – pentru patrimoniul ce ne sărăcește pe zi ce trece, lăsat pradă intereselor și ruinei, când auzim, de exemplu, despre catapetesme înlocuite de altele, noi și mai „frumoase", biserici râcâite de pictură și zugrăvite „mai bine", vechi toponime înlocuite și uitate, români care și-au lăsat copiii și acareturile, dându-și sângele pentru această țară după chinuri îngrozitoare, uitați cu desăvârșire. La Bolintin, spre exemplu, pe *Monumentul Eroilor* căzuți în războaiele patriei nu figurează majoritatea celor căzuți pe frontul de Est. Alt exemplu, de bulversare interesată a valorilor: „N-am vrut certificat de revoluționar. Mi-a zis Bebe Ivanovici să iau, că am fost, dar eu am zis că dacă nu au primit nimic cei care au luptat în Al Doilea Război Mondial e penibil să dai unora care au stat trei ore pe stradă. Cei din război au fost în frig, în noroi, degerați, măcelăriți. Au pătimit atâtea, și pentru ce ?" (Victor Atanasie Stănculescu, în *Adevărul*, 11 decembrie 2012, p. 14). Tot așa menținem iluzia respectului față de daniile moșilor și strămoșilor, ale căror legate sunt uitate, interpretate și ignorate și ale căror rămasuri sunt astupate sau prefăcute după gustul modernității. Încolo, despre limbă, învățământ, armată, bun-simț – numai de bine.

Vom lăsa în acest număr al revistei noastre să se audă mai multe voci: Ilinca Cerbacev, D. Iov, Corneliu State... Sperăm că vor avea ecou și vor deschide potecă spre îndreptare, către mai multă bunătate cu noi și ai noștri.

La mulți ani !



O presupusă scriere de acum 8000 de ani

(urmare din pagina 1)

Desigur, cum se întâmplă mai întotdeauna, descoperirea cu pricina a împărțit lumea cercetătorilor români în două tabere: una care optează și susține cu convingere că este vorba de o scriere (datorită aliniamentelor, formelor, cizelărilor de pe ceramică), iar cealaltă (i-aș zice a scepticilor); afirmă că, de fapt, am avea de-a face cu simple motive decorative, fără vreo semnificație sau simbolist că anume.

Care să fie adevărul ?

Fără îndoială că fragmentele ceramice cu pricina vor trebui să se mai stea încă multă vreme de aci înainte în laboratoarele de la noi și din alte țări, vor trebui încă privite la microscop de către mulți ochi avizați până se va ajunge la un verdict definitiv și inatacabil.



Muzeul Brukenthal din Sibiu

Dar, oare, în urmă cu aproape două sute de ani, în 1821, când Champollion reușea să descifreze hieroglifele egiptene, nu erau, ca și azi, destui pesimiști, destui inși care priveau cu neîncredere demersurile întreprinse de celebrul egiptolog francez ?

Ce a urmat se știe, iar astăzi niciun cercetător al lumilor și civilizațiilor vechi nu poate trece cu vederea isprava, cu adevărat senzațională și epocală a acelui francez.

Nu sunt eu în măsură să mă pronunț în legătură cu ce s-a găsit în locul peste care va trece o autostradă a viitorului apropiat, însă, ca scriitor (sau chiar ca simplu cetățean al acestei țări) nu pot să nu cad pe gânduri, nu-mi pot lăsa imaginația să nu se aprindă la auzul unei astfel de vești. Nu pot să nu-mi închipui că în mirificul spațiu din zona Sibiului trebuie să fi existat așezări de mii de ani și o civilizație (a pietrei, a lutului, a lemnului) pe măsura și la dimensiunile acelor timpuri. Și asta chiar dacă este sau nu vorba de o scriere necunoscută, chiar dacă n-avem a face decât cu motive decorative nemaiîntâlnite niciunde aiurea.

Însă descoperirea despre care este vorba m-a dus cu gândul și în alt plan: cel al felului în care noi românii știm sau nu știm să ne punem în lumină valorile istoriei.

Îmi amintesc, de pildă, cum, în urmă cu vreo zece ani, aflându-mă în Elveția, gazdele m-au dus într-o zi lângă o stâncă și lângă un pod unde era un adevărat pelerinaj turistic. Să nu vă închipuiți că punctul respectiv, înscris în pliante și în agendele ghizilor evoca un moment istoric, avea vreo valoare arhitectonică, era o ciudățenie a naturii etc. Nu, pur și simplu era vorba de o legendă ca multe altele. Dar elvețienii s-au gândit (și au reușit) să dea locului conotații de interes mai larg.

Și m-am gândit atunci că dacă și noi, românii, am face la fel ar trebui să umplem țara cu „puncte turistice" de vreme ce avem un folclor și o toponimie infinit mai bogate decât cele din patria cantoanelor.

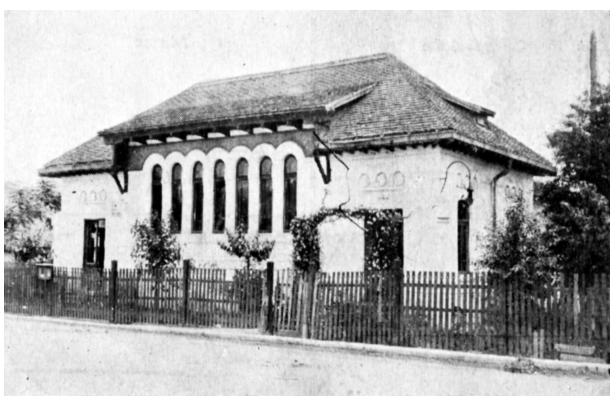
Și mai cred că elvețienii (și nu numai ei, ci și alții: francezi, englezi, americani) dacă s-ar fi aflat în fața unei descoperiri precum cea de lângă Sibiu ar fi folosit momentul cât se poate de eficient. Ce dacă n-ar fi avut un verdict definitiv că e scriere sau nu ! Ce dacă ar mai fi trebuit să aștepte până să afle răspunsul categoric al specialiștilor !

Probabil că ar fi înconjurat numaidecât locul, i-ar fi făcut o „toaletă" corespunzătoare și l-ar fi introdus în circuitul turistic. Și, slavă Domnului, ducându-i acolo pe vizitatori nu i-ar fi lăsat indiferenți nici față de împrejurimi: de satele din Mărginime, de muzeele și monumentele din Sibiu și din zonă.

Pentru noi românii, însă, așa ceva rămâne, deocamdată, un vis îndepărtat.

Păcat că nu facem nimic pentru a ni-l aduce mai aproape.

BOLINTIN - Istorie în imagini



Poșta Veche din Bolintin Vale



Bolintin Vale, iarna anului 1941



Conacul Băbeanu-Bolintineanu

Amintiri din copilărie - ILINCA CERBACEV



Ilinca Cerbacev a *fost una dintre cele mai de succes și iubite interprete de muzică ușoară românească. A participat la festivaluri precum cel de la Mamaia sau „Cerbul de Aur”, a imprimat numeroase discuri, a fost nelipsită din emisiunile radio și TV ale anilor 60. A intrat – normal, în condițiile epocii – într-un con de umbră după emigrarea în Statele Unite din anii 70. În afara faptului că a fost unul dintre personajele principale ale culturii muzicale românești postbelice, noi, bolintinenii, avem un motiv în plus pentru a-i arăta afecțiunea și prețuirea noastră: este bolintineancă și Bolintineancă deoarece provine din acelasi neam precum ilustrul nostru înaintaș Dimitrie Bolintineanu.*

Ilinca Cerbacev (Elena de Hueck, pe numele actual) se năștea în anul 1931 ca fiică a lui Nikita Scerbacev (1887-1958), fost Consilier al Legației Ruse la București, și a Anei Bolintineanu (1898-1980). Aceasta din urmă, Ana, era cea de a treia fiică a lui Athanasie Șt. Bolintineanu (1854-1937) și a Zoei Săvescu (1869-1960). Părinții Ilincăi Cerbacev aveau să-și petreacă o mare parte din timp la Bolintin Vale, la conacul de aici, fiind, într-o perioadă, cei ce ar fi trebuit să-l moștenească. Nikita Scerbacev era cel care avea în grijă „domeniul” (conacul cu dependințele și cele 33 ha de pământ, meticulos lucrat, cu grădină, livadă, plante de cultură și zăvoi la Argeș), fiind administratorul acestuia.

Ilinca Cerbacev păstrează amintiri minunate despre copilăria petrecută în Bolintinul anilor 30-40,



Fraţii Cerbacev pe aleea ce ducea la conac

Cele mai fericite momente din copilărie au fost cele petrecute la Bolintin, împreună cu sora mea Alexandra (Bimbi), fratele meu Vladimir (Vladi), vărul meu Radu



Atanasie Bolintineanu, soția sa Zoe împreună cu nepoții, frații Cerbacev

Costinescu, cu părinții și bunicii mei Anastasie și Zoe Bolintineanu.

Îmi aduc aminte de conacul bătrînesc, cu odăile mari și înalte, de mirosul blînd și tandru al lemnului mobilelor vechi.



Ilinca și Vladimir Cerbacev în portul popular de la Bolintin

Îmi amintesc deasemenea, de grădina plină de pomi fructiferi, unde toamna oamenii și femeile din sat veneau la culesul fructelor, porumbului, etc., pe când cântau cântecele minunate de folclor din regiune – unul dintre ele numit: *Mai devreme, mai tîrziu, spune Leano cînd să viu !*

Seara, când eram singure, sora mea (Bimbi) și cu mine, încercam să reluăm melodiile auzite pe două voci. Pot spune



că aceste amintiri m-au inspirat, ani mai tîrziu, să urmez cariera de cântăreață care m-a dus peste mări și țări, ca eventual să ajung aici, în America, unde m-am căsătorit și unde locuiesc.

Vara ne urcam în trăsura trasă de Puiu și Cezar, cei doi cai, conduși de Ioachim, vizitiul familiei.



Iarna, cînd ne întorceam la Bolintin de Crăciun și Anul Nou, ne așezam în fața focului din enormul cămin, cu bradul de Crăciun împodobit și mirositor, ascultînd povești și legende vechi legate de familia Bolintineanu, povestite de bătrâna „mama Luxa”, care împreună cu soțul ei Ion au îngrijit conacul ani și ani și care au fost



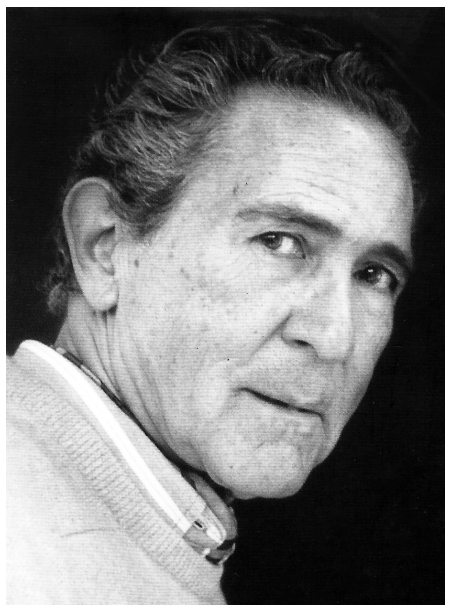
în serviciul familiei de când erau tineri și care acum (când eram copii) aveau în jurul a 70 de ani.

De Crăciun și Anul Nou copiii din sat veneau îmbrăcați în costume tradiționale și cântau colinde vechi, minunate, fiind răsplătiți cu cozonac și dulciuri pregătite de bătrîna Luxa.

După 40 de ani m-am întors în România cu soțul meu, George, și ne-am dus la Bolintin să vedem locurile atât de iubite ale copilăriei. Am fost dezamăgită și întristată când am văzut locurile dragi și toate amintirile îngropate în decrepitudine.



EL PEDESTAL DE LAS ESTATUAS



Antonio GALA *este unul dintre autorii de forță ai literelor spaniole actuale. Extrem de acid în aprecieri, critic acerb al oricărei forme de vanitate și fățărnicie posedă o listă impresionantă de lucrări: El manuscrito carmesi, La pasion turca, Mas alla del jardin, La regla de tres, Enemigo intimo, etc. Este apreciat ca dramaturg, poet, eseist și jurnalist. În* **El pedestal de las estatuas**, *Antonio Gala ne prinde într-o îstorie romanțată, sinceră și pasionantă, arătându-ne o fațetă diferită a puternicilor unei Curți regale cu năravuri medievale, implicați în intrigi dintre cele mai murdare. Este lumea de la care domnii Valahiei și Moldovei așteptau ajutor pentru a se putea opune cu sorți de izbândă marelui turc, atotputernicului Soliman. Ca mai toate așteptările românilor și aceasta fuse fum în bătaia vântului – o iluzie.*

Abia încheiate sărbătorile reîncepură problemele. Rebeliunea din Gent era generală: jafuri, persecuții, omoruri... Constituția municipală: ruptă la propriu în fâșii ce se atârnau de revere și pălării. Carol Quintul se prezentă cu un cortegiu a cărui defilare dură mai bine de șase ore, pentru a impresiona orașul. Membrii Consiliului Local, fără îndoială puțin afectați, n-au dorit să dea explicații. Se supuseră la torturi inimaginabile căpeteniile, se rase un cartier întreg pentru a se ridica o întăritură și împăratul dădu verdictul: Gent avea să-și piardă drepturile și libertățile de oraș regal, blazonul, armele, precum și clopotul cel mare numit Roland. Ceremonia de retractare dădu naștere la o impresionantă procesiune, cu reprezentanții breslelor purtând juguri atârnate de gât. Noul Statut a fost publicat în ziua următoare. Fără obiecții. Aflându-se încă în Gent, Carol îi răspundea lui Francisc I cu privire la propunerile acestuia privitoare la politica matrimonială: nimic din Milano; cedarea Țărilor de Jos; pentru Imperiu, ducatul de Gueldres și predarea orașelor Charolais, Saint Paul și Hesdin.

Și un post scriptum:

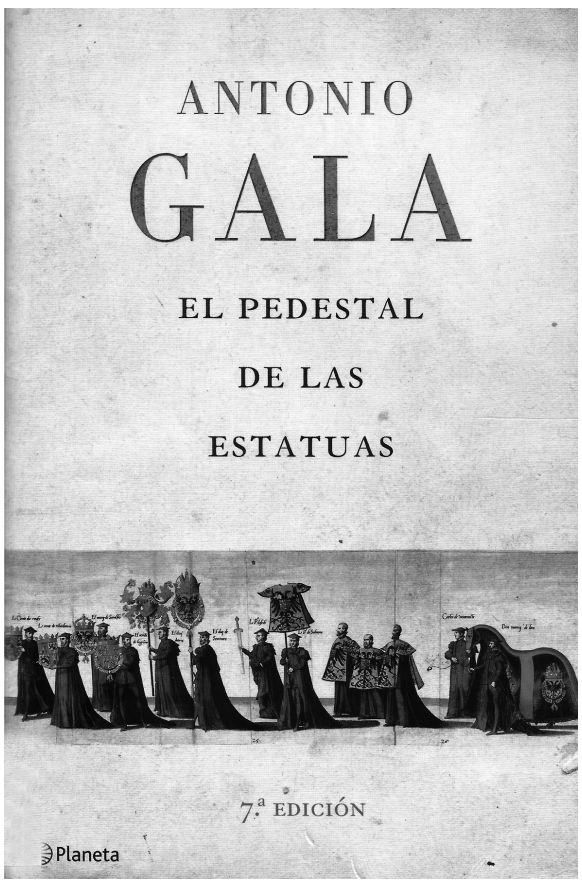
Toate acestea le fac pentru pace în lume. Pentru ea sunt gata să-i ofer Regelui mai mult decât el însuși s-a gândit vreodată să-mi ceară și nici măcar eu m-aș fi gândit a-i da.

Răspunsul lui Francisc fereca toate ușile:

Vă sunt foarte recunoscător că mă iubiți într-atât încât să faceți pentru mine mai mult chiar decât eu însumi aș fi putut să-mi doresc vreodată. Să mă bată Dumnezeu dacă eu aș fi atât de obraznic încât să vă iau rămasurile moștenite de la moșii măriei tale. Frumoase câștiguri vă aduc Flandra care sunt ale majestății voastre și pe care eu nici nu vreau, nici nu-mi doresc să vi le iau. Apoi nu vreau să-mi dați Milano ce este știut că-mi aparține, nici să mi-l vindeți când vă convine. Așadar, să nu mai lungim aceste discuții despre pace.

Se duseră dracului Aigues Mortes și Parisul.

Împăratul revine în Germania. În Worms, o întâlnire a teologilor cu Granvela a lăsat lăsat lucrurile neschimbate, deși, parcă ceva mai limpezi. Pentru Dieta din Ratisbona aveau să se sisteze procesele împotriva protestanților. Carol își crease iluzia că unirea tuturor creștinilor va marginaliza, în sfârșit, Franța și că va concentra toate forțele împotriva lui Barbăroșie și Sultanului. Numi câte trei supraveghetori pentru fiecare în parte și își făcu apariția un document-bază pentru negociere. Se părea că își face apariția un spirit de înțelegere. Totul se nărui datorită orbirii lui Luther, devenit prea încrezut. Când se pregătea să-și facă public *Manifestul*, refuză orice formă de înțelegere. Carol începu să cugete – era, deja, timpul – că numai zăngănitul armelor mai



putea îndrepta principii protestanți. Ducele de Brunswick și cel de Bavaria i-o repetau de ceva timp și, dintr-o dată, Soliman în persoană o porni împotriva Ungariei. Viena era în pericol de moarte. Era indispensabil să se conteze pe toți oamenii și pe sprijinul principilor protestanți. Prețul pentru care li se va obține implicarea va fi din cale afară de mare: includea permisiunea de a se predica Reforma pe pământ catolic. Împăratul, pentru a satisface principii, se văzu nevoit să semneze documente secrete pentru a le invalida pe cele publice. Ratisbona își încheia lucrările mirosind a eșec. Carol merge să se întâlnească cu Papa. Îi dorea sprijinul activ în lupta ce îl aștepta: convocarea nenorocitului de Conciliu pe pământ german și să-l atragă în tabăra sa în eventualitatea unui atac al lui Francisc I, înebunit de furie după asasinarea în Pavia a doi soli ai săi ce se îndreptau către Constantinopol pentru o întrevedere cu Magnificul.

Totul, cum devenise obișnuință, mergea rău. Ba parcă și mai rău. Reprosul propriilor oameni împotriva lui Carol era legat de încetineala în luarea deciziilor. Ah, Filip: ce naște din pisică, șoareci mănâncă ! Fără îndoială, în situația de față, trebuie să fi stat pe gânduri încă și mai abitir. Însă nu pentru a face ceva, ci tocmai pentru a nu face. Sfătuitorii lui se păcăliseră: Carol avansa forțat de însăși problemele ce nu-l lăsau să le rezolve. În momentul abdicării declară:

Am făcut multe călătorii: nouă în Germania, șase în Spania, șapte în Italia, zece în Țările de Jos, patru în Franța – atât în pace cât și la război, două în Anglia și două în Africa. În total, patruzeci.

Acum avea deschise trei fronturi: protestanții, Soliman și Franța. Pentru cel de al doilea nu era deloc pregătit; crezu însă că putea da o lovitură în Alger, care îi stătea ca un ghimpe în coastă. Dar Paul al III-lea nu-l sprijini, Fuggerii nu măreau împrumuturile, sabia lui Francisc îi atârna deasupra capului, iar Flandra și Germania priveau cu coada ochiului. Rezulta că lovitura din Alger era precipitată pentru toată lumea, mai puțin pentru Carol. Pentru el, cel care căuta dând-o ceea ce necesita pentru a o putea da: întărirea poziției, alianțe mai puternice, o armată demnă a se opune otomanilor, care să servească și pentru a-l speria pe Francisc I... Steaua sa, dacă vreodată a avut una, apunea: dușmani puternici și de neclintit, toți supușii cuprinși de o acută oboseală, lipsa de perspectivă, toate culminând cu moartea Isabelei de Portugalia (1503-1539) și cu propriile afecțiuni care nu îl slăbeau...

Și atunci se aruncă asupra Mediteranei, știind, mai ales, încă din primul moment, că Soliman se retrăsese fără a da atât de temuta bătălie și renunțase să mai ia Viena. Armata și flota lui Carol erau mediocre. Generalii săi, amestecătură: unul era Hernan Cortez, despre care este bine știut că, înainte de Mexic, a fost amantul guvernatorului Cubei, Diego Velazquez de Cuellar. Fuse acest Cortez cel care-l întrebă cine urma să fie comandant general al campaniei. Răspunsul lui Carol mirosea a tămâie:

Comandant va fi Dumnezeu. Eu îi voi fi numai sublocotenent.

Și se duseră. Când vor ajunge să pună piciorul pe uscat, Carol și-ar fi dorit să negocieze predarea cu viceregele lui Barbăroșie, un eunuc renegat. Deși cu mai puțină oaste, Hassan Aga îi reaminti de soarta multor căpitani spanioli care ajunseseră până aici. Înaintea unei astfel de obrăznicii, Carol dispuse să se ocupe înălțimile, să se amplaseze bateriile și ca trupa să înconjoare locul. Nu era deloc un plan rău, dată fiind superioritatea numerică a armatei sale. Dar, of și încă o dată of, nu se ținuse seamă de stihiile naturii. Se pare că era un blestem al familiei.

O furtună – în 4 octombrie 1541 – avea să țină o după amiază și o noapte întreagă. În zori, eunucul își lansă trupa răcorită și odihnită. Armele de foc ale lui Carol erau practic inutilizabile. Mai mult dând măciuci imperialii conteniră și respinseră atacul. Veni însă o nouă furtună, mai puternică decât anterioara, însoțită de un furios vânt dinspre răsărit care smulse ancorele și zdrobi navele unele de altele. Înebunite, apele vomitau oameni, tunuri, provizii. Mateloții mureau înecați sau cădeau în mâinile maurilor – asta dacă reușeau să atingă țărmul. Într-un sfârșit, pe 26, pe un calm relativ, creștinii își adunară forțele rămase. Puține ore după aceea o nouă vijelie îi făcu să se îmbarce cum și câți putură.

Fiat voluntas Dei – proclamă împăratul.

Hernan Cortez îl sfătui să reînoiască atacul: poate că ar fi fost încă totul posibil. Împăratul însă, o dată mai mult lăsându-se pradă capriciilor sorții, păstră ordinul de retragere. Era vorba despre apetența la eșec obișnuită, despre descurajarea ce-l apuca atunci când lucrurile mergeau prost. Se mulțumea cu puținul rămas. Apoi îi scrise lui Granvela:

Trebuie să-i mulțumim Domnului pentru tot și să ne rugăm misericordiei Sale pentru ca după acest dezastru să ne dea o fericire mai mare.

O mironosiță la mănăstire, ce dracu !

(Antonio Gala, *El pedestal de las estatuas*, Editorial Planeta, Barcelona, 2007, p. 210-213. Traducere din limba castiliană de Vasile Grigore)

CLUBUL DE ISTORIE

Ciprian NECȘUȚU

CLUBUL DE ISTORIE s-a ivit din dorința de cunoaștere și din necesitatea dezbaterii și clarificării unor aspecte tulburi din trecutul Lumii, a României și a Bolintinului în particular. Pe 17 noiembrie, în cea de a cincea ședință a sa din acest an, au fost prezenți, alături de gazde (Marian Grigore, Ștefan Crudu și Vasile Grigore), profesorii Constanța Crudu, Milica Dan, Corneliu State și Constantin Bărbuță, precum și Florică Dan, Dumitru Dumitrică, Doina Munteanu, Silviu Stan, Ciprian Necșuțu, Bogdan Popa, Gabriel Stegărescu. Tema zilei, propusă la întâlnirea anterioară de către prof. Constantin Bărbuță, au reprezentat-o „enigmele”.

Vasile Grigore a adus în dezbatere, încă o dată, posibilul loc în care a ființat mănăstirea Bunavestire de la Bolintin; documentele inedite prezentate au fost în măsură să dea naștere la discuții aprinse și îndelungate.

Gabriel Stegărescu a prezentat o interesantă și valoroasă fotografie reprezentând *Școala Veche* din Bolintinul din Vale într-o iarnă a anilor 40.

Silviu Stan ne-a introdus în fascinanta lume a sectei musulmane a „asasinilor”, născută ca o reacție și contrapondere a puterii cruciate în Țara Sfântă.

Corneliu State, profesor de istorie, a vorbit despre mai multe acte inedite din Palanca și Drugănești, ca și despre importanța acestora în cunoașterea și valorificarea istoriei locale și nu numai.

Constantin Bărbuță a adus în discuție ultimele vești privitoare la tragedia familiei imperiale a Romanovilor în vâltoarea „Marii Revoluții Socialiste din Octombrie” și posterior acesteia, precum reliefarea mai multor aspecte „enigmatice” ale istoriei lumii.

Ștefan Crudu a trecut în revistă, la modul general, o serie de puncte neclare la care s-ar putea face referire pe viitor, amintindu-se, în discuții, necunoscuta care persistă în privința prezenței sau nu a lui Ștefan cel Mare la Bolintin, sau despre existența la mănăstirea Găiseni a două pietre de mormânt, cu date diferite, aparținând aceluiași personaj: Stroe Pribeagul din Florești, mare ban al Țării Românești.

Discuțiile au fost fructuoase, opiniile diverse, de un real câștig în stabilirea unor concluzii și pentru menținerea unei atmosfere animate și stimulatoare. Așadar, seara lui 17 noiembrie poate fi însemnată în rândul celor reușite, cu un aport de un real folos adus Istoriei, ea însăși un rezervor nesecat de enigme. Tema generală a următoarei reuniuni a *CLUBULUI DE ISTORIE* va fi „Oameni și locuri din arealul bolintinean”. Vă așteptăm pe toți interesații și iubitorii de istorie și descoperiri, sâmbătă, 12 ianuarie 2013, începând cu orele 17, în Bolintinul din Vale, la locul cunoscut.

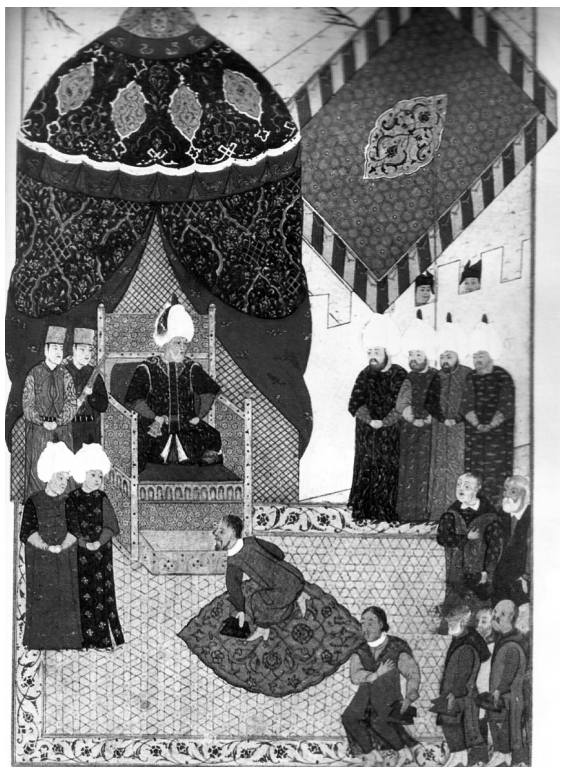
UN DEMERS EDUCATIV EFICIENT
Lecția de istorie "bate"... filmul !



Constantin Bărbuță

Ipac dau știre domniei tale, za lucrul turcilor cum amu auzit eu...

Astfel își începea Scrisoarea, datată 30 iunie 1521, boierul Neacșu din Câmpulung, primul document redactat în limba română, avertizându-l pe judele Brașovului asupra unui posibil atac otoman, după ce aflase că noul sultan, Soliman, tânăr și mai ambițios decât predecesorii săi, a lansat prima campanie împotriva cetății Belgrad, pe care, de altfel, o va cuceri,neașteptat de repede, două luni mai târziu. Era debutul furtunos al unei domnii de aproape jumătate de secol, a celui ce a fost supranumit de contemporani Legiuitorul (Kanuni) sau Magnificul și care, în urma a nu mai puțin de 13 campanii militare, va extinde Imperiul pe trei continente, devenind cel mai temut și puternic între monarhii vremii. Pe culmile puterii și gloriei, în vara anului 1538, Soliman Magnificul va declanșa cea de-a VIII-a sa mare campanie, cu scopul declarat de cucerire a țării Kara Bogdan-Moldova și alipirea la Împărăție, ca pedeapsă pentru „nesăbuitele" și repetatele acte de „nesupunere", culminând cu refuzul prezentării și depunerii jurământului de credință, de către ghiaurul „infidel" Petru Rareș. Acesta, spun cronicarii, deși confruntarea era inegală, a pregătit rezistența, dar, trădat, abia a reușit să se refugieze cu familia în Ciceu, cetatea sa de peste munți, Suceava și țara fiind prădate „cum nu se mai văzuse", inclusiv capturarea tezaurului, care l-a uluit de-a binelea pe Soliman. Bun diplomat, sultanul, a acordat „iertarea" cerută de boieri, în schimbul acceptării ca domn a lui Ștefan, aflat în tabăra otomană și care a primit, pentru prima dată, însemnele puterii, direct de la sultan, cedând o mică parte din sudul țării, care deși aservită, nu va deveni pașalâc. După plecarea padișahului, starea de nemulțumire agravându-se, consecință și a unei invazii distrugătoare de lăcuste, noul domn, Ștefan Lăcustă, va sfârși prin a fi ucis de boieri, împrejurări ce-l determinau pe Soliman să acorde, pentru a doua oară, tronul lui Petru Rareș, „convins" și de urcarea tributului la 12 000 galbeni. Trei decenii mai târziu Soliman Magnificul va întreprinde ultima sa expediție în spațiul creștin, unde avea să moară pe câmpul de luptă, așa cum și-a dorit, la asediul cetății Szigetvar (Sighet) pe 7 iulie 1566, istoria – „tribunalul lumii", păstrând imaginea unei figuri strălucite și încă misterioasă.



Căci, iată, după aproape cinci secole, teribilul sultan, revine spectaculos pe meleagurile valahe, pe care nu reușise să le transforme în vilaiete și sangeacuri, într-o nouă „campanie", neînsoțit de vestita sa oaste de ieniceri, spahii, pașale și viziri, dar cu același țel final, „cucerirea", nu de noi teritorii, ci una *sui-generis* a inimilor creștinilor, prin devoalari fără precedent, captivante și bine susținute istoricește , ale epocii când marele cuceritor s-a aflat la rândul lui „cucerit", adică învins de iubirea tiranică și invincibilă.

Filmul serial „Suleyman Magnificul – sub domnia iubirii" poartă în sine, toate atuurile unei telenovele istorice, foarte reușite, personaje autentice, „inspirate din istorie", atmosferă grandioasă de epocă, intrigă și suspans cât cuprinde, fast năucitor, interpreți unul și unul, etc. Totodată, deși se centrează pe ilustrarea vieții intime a celei mai reprezentative personalități a secolului al XVI-lea, iubitorii muzei Clio, tineri sau vârstnici, pasionații de gen, au la îndemână o sursă remarcabilă, ce poate înlesni mai buna înțelegere și aprofundare a unui segment puțin cunoscut de istorie și civilizație, aflată de timpuriu în contact direct cu cea românească și europeană. Acest argument fundamental aduce în prim plan, mai mult decât în cazuri similare, rolul proeminent al dascălului de istorie, care, deși promovat de evenimente exterioare, devine unul aparte în a demonstra și convinge că demersul didactic – lecția, „bate" deopotrivă, filmul și … Internetul ! El va explicita, după caz, aspecte ale mecanismelor organizării și funcționării statului otoman medieval, fondat pe tradiția și legea musulmană, cu instituțiile sale unice și solide, sultanul atotputernic, mare vizir și mare muftiu, divan, serai, vilaiet, sangeac, pașalâc, agie, kaza-le, etc. sau altele originale precum harem, sultana-valide, eunucie, odalisce, favorite și cadâne etc., și nu în ultimul rând a unor termeni cu relevanță în stat: capitulație, cadiu, valiu, firman, mameluc, timar, iconoglan, etc. Pe fondul interesului evident, în lecție sau în afara lor, dascălii vor fi „asaltați" cu solicitări de clarificări sau date suplimentare, unele probabil incomode, precum titulatura de „boier" pentru eunucul șef peste harem, sau normele succesiunii la tron, specifice statelor islamice, cu exemplificările de rigoare, pentru cel puțin un secol în urmă. Din suita de întrebări la care dascălul se poate aștepta, nu vor lipsi, credem, cele cu privire la destinul Roxalanei, alias cadâna Hurrem-Vesela, cea care l-a „cucerit" total și definitiv pe cuceritor, devenind sultana-soție și al copiilor lor, sau al marelui-vizir, adevărat alter ego, timp de 13 ani, pentru Soliman. Prestația dascălului de istorie are, în context, șansa ilustră și onorantă de a se exprima „ofensiv" și prin îndrumarea lecturii, a documentării elevilor, indeosebi de la clasele de profil, ce va permite o interesantă privire paralelă între monarhia orientală a secolului al XVI-lea, al lui Soliman Magnificul și cele creștine, contemporane, multiplu reprezentate: Carol V, Henric VIII, Francisc I, Ivan IV cel Groaznic, la fel de absolutiste și expansioniste, feroce și longevive, fiecare însă cu realizari arhitectonice splendide și monumentale.

A valorifica în lecții toate momentele oportune și a nu lăsa nici o întrebare fără răspuns sunt reguli sacre oricărui demers educativ eficient.

MĂNĂSTIRILE - *LOCURI DE CREDINȚĂ ȘI CULTURĂ*



Victoria Milescu

Așezate în locuri retrase dar pitorești, mănăstirile noastre au fost dintotdeauna așezări care au adăpostit și prezervat credința strămoșească ortodoxă, ce la rândul ei a menținut identitatea și unitatea românilor. Dar în mănăstiri s-au constituit și începuturile artei și culturii devenind cu timpul locuri propice de creare a unor opere artistice precum și depozitarul acestora, uneori adevărate comori meșteșugit lucrate plăcute ochiului, minții și sufletului: cărți, tablouri, tapiserii, orfevrării etc. După '90, odată cu un reviriment general al ecumenismului, mănăstirile s-au înmulțit și au căpătat o mai mare deschidere față de credincioși, care au venit din ce în ce mai numeroși în pelerinaje, găsind aici liniște, căutând sfaturi și îndrumare de la truditorii monahi pentru diverse probleme legate de trup sau de suflet. Alte lăcașuri de acest fel au fost reconstruite, înzestrate, iar lângă ele s-au construit așezăminte, unele cu destinație culturală, căci arta înseamnă frumusețe, iar frumusețea ne apropie cel mai mult de Dumnezeu. Un astfel de loc binecuvântat în care am avut ocazia să ajung nu demult este mănăstirea Buna Vestire de la Bolintin Vale, județul Giurgiu. Aici, alături de alți scriitori din București, am participat la o evocare a scriitorului Dimitrie Bolintineanu cu ocazia a 140 de ani de la trecerea sa în veșnicie. Am fost primiți la Centrul Cultural ,,Dimitrie Bolintineanu", construit recent, după toate standardele moderne, lângă mănăstirea așezată în preajma râului Argeș și a unei păduri rămase dintr-un fabulos codru cu lupi, cerbi și mistreți, păstrând încă amintirea primilor sihaștri a căror credință urca până la cer cu fiecare piatră de construcție. Locul este mirific prin simplitate și puritate. Aerul vibrează și el odată cu glasurile clopotelor și rugătorilor. O câmpie ca în palmă ce pare că se oglindește în seninul cerului ocrotitor, iar în mijlocul ei, ca un axis mundi –



biserica, unde se ajunge trecând pe sub o poartă sculptată în lemn și o potecă pietruită, mărginită de flori multicolore. O biserică mică și curată având câteva părticele de moaște ale sfântului Nectarie, unde te poți reculege în tihnă ascultând liniștea dinăuntrul tău. Nu departe se află chiliile, trapeza, grajdurile, anexele, fiindcă aici călugării se gospodăresc singuri, după obicei, asigurându-și cele necesare traiului, sub oblăduirea starețului, părintele protosinghel Mina.

Prima atestare a mănăstirii e înscrisă într-un hrisov din 1433. În secolul al XVIII a fost distrusă din temelii, iar noua construcție s-a ridicat între anii 2004-2008, sub binecuvântarea preasfințitului părinte Ambrozie, episcopul Giurgiului. Sub această jurisdicție, mănăstirea a devenit un important centru pastoral, misionar și cultural, spre folosul bolintinenilor, dar nu numai al lor, a căror contribuție nu a fost deloc neglijabilă. Centrul Cultural „Dimitrie Bolintineanu", purtând numele celui care și-a legat toată încrengătura neamului său de Bolintin, unde își doarme și somnul de veci, a fost comemorat de cercetători, scriitori, oameni ai locului care au vorbit despre cel ce a slujit idealurile naționale ale românilor atât ca poet prin neuitatele balade despre eroii neamului, cât și ca politician, fiind ministru de externe, culte și instrucțiune publică, luptând pentru emanciparea și modernizarea României alături de alți pașoptiști. Cât de actual este și azi Dimitrie Bolintineanu a reieșit din comunicările celor invitați special: dr. Ștefania Dinu Ciubotaru, prof.univ.dr. Mihai Dinu, publicistul și diplomatul Neagu Udroiu, prof. Constantin Bărbuță, acesta din urmă, localnic, neuitând să menționeze aportul cultural deosebit al revistei „Sud", care a fost condusă mai bine de un deceniu de regretatul Constantin Carbarău, al cărui tată a fost dascălul mai multor bolintineni, inclusiv a unor vorbitori sau a unora dintre cei prezenți în calitate de public, care s-au angajat să continue tradiția, să reediteze revista în care se regăseau în multe privințe. Prin acest centru cultural, deschis pentru cercetare, studiu și manifestări specifice, unde studenții, teologii și oamenii de cultură pot veni să se documenteze, să studieze, mănăstirea Buna Vestire din Bolintin Vale, ca multe alte mănăstiri, unde credința și cultura sunt în osmoză, capătă o nouă dimensiune, ocrotită poate și de spiritul lui Dimitrie Bolintineanu, cel a cărui inimă fierbinte a bătut pentru România, pentru istoria, demnitatea și prosperitatea poporului ei.

De veghe sub stelele poeziei



Ana Dobre

Tentația de a ne măsura cu cuvintele, de a ne defini prin cuvânt, mare întotdeauna când se afirmă, apare ca o coordonată la spiritele analitice. Nu explozia în jerbe scânteietoare, ci implozia care duce în profunzimi, pe acele căi tainice ale eului sălășluind adevărul, un adevăr al eului, subiectiv.

Ispita de a se autodefini, de a-și face autoportretul, pictând luminile și umbrele cu cuvântul apare la Victoria Milescu în două poezii din noul volum *Sub steaua câinelui* (Editura Tracus Arte, București, 2012): *Ceva lipsește, ceva este în plus* și *Tu nu vei fi niciodată bunică*. Față de celelalte volume, în acesta paleta lirică a autoarei s-a îmbogățit cu arta ironiei și autoironiei, nu în sfera ludicului, ci în aceea a gravității, consecință a unei seriozități tensionate de a pune eul în triplul raport – eu, lume, univers. Timpul este un laitmotiv frecvent, iar *câinele*, un motiv cu semnificații radiante.

Poeta își așază metaforele sub *steaua câinelui*, imagine oximoronică, ea însăși generatoare de complexe și diverse conotații. Răsfrângând celestul și terestrul, nocturnul și diurnul, sensul malefic și benefic, cele două cuvinte asociate creează ramificații ce par divergente. Pe de o parte, *steaua*, motiv preferat al romanticilor, trimite la sfere înalte, la absolut, la tentația dezmărginirii; pe de alta, *câinele*, simbol plurivalent, prezent în toate mitologiile. *Dicționarul de simboluri* al lui Jean Chevalier și Alain Gheerbrandt sintetizează aceste prezențe, considerându-l un simbol cu „aspecte antagoniste care nu fac în toate culturile obiectul unor distincții nete". Dacă aceste simboluri au răsfrângeri în memoria culturală a poetei, noul volum având și această dimensiune livrescă, intelectualistă, cred că înțelesul ezoteric este cel mai apropiat. În simbolistica alchimiei și a filosofiei, câinele și lupul se înrudesc simbolizând pe înțelept sau pe sfânt. Astfel, în imaginea câinelui devorat de lup s-ar putea identifica imageria purificării, ideea fiind că pentru a parcurge treptele spiritualizării, înțeleptul/ sfântul se autodevoră, sacrificându-se ***în*** el însuși.

În primul autoportret: „sunt mică/ dar făcută din plămada celor puternici (...)//abia cutez să mă ridic/ să nu dau cu capul de univers" (*Ceva lipsește, ceva este în plus*), poeta identifică două euri, unul *mic*, altul *mare*, câine și lup, fiecare luptându-se, „ca un câine la picior/ ca un câine pe un mormânt/ ca un câine cu o mie de capete", sensul acestei confruntări fiind re-cunoașterea de sine, purificarea și, prin urmare, evoluția spirituală.

Poeta gândește mitic, labirintic lumea. Omul și, deci, ea însăși, se află într-un labirint, iar sensul ultim este aflarea unei ieșiri. Drumul secircumscrie mai puțin în exterior și mai mult în interiorul propriei ființe. În *Sub steaua câinelui*, poeta se află într-un freamăt al firii „bântuind", „traversând", „încurcându-te", „agățându-te" de lucruri, de obiecte, semne ale lumii reale în accesul „pe scările spiralate" spre înalt, spre *altceva* care să-i rescrie destinul. Ca Gavrilescu, personajul lui Mircea Eliade, rătăcit în labirintul bordeiului țigăncilor, ea parcurge cele șapte trepte ale inițierii și se trezește „față-n față cu însuși Dumnezeu". Raportul dintre sacru și profan este tratat cu ironie, abordarea realității se face din perspective diferite, ceea ce vorbește despre precaritatea raporturilor noastre cu ceilalți, despre modul eronat de a le defini. În planul ironiei, semantismul grav se desolemnizează. Dumnezeu este un „mare" al zilei, un Dumnezeu grăbit, iar efortul poetei de a se face cunoscută, apreciată de un astfel de *Dumnezeu al clipei*, derizoriu. Căderea în profan detensionează prin ludic și ironie – față de cei care, prin puterea conjuncturală și efemeră, se cred Dumnezeu, și prin autoironie – față de ea însăși, care ia aparența drept esență și confundă planurile.

Există mereu o dublă dimensiune în care se situează poeta: realitatea cea aievea în care se integrează fizic și realitatea visului spre care accede și-n care se integrează evadând, căci aceste două realități nu pot converge. Universul i se organizează concentric pe etaje ale terestrului – lumea, orașul, casa, camera, eul. Cerul pare să lipsească din acest imaginar. Dumnezeu s-a rupt în mii de Dumnezei mărunți și suficienți care stăpânesc clipa. Nu există sentimentul propriei securități în fața agresiunii semnelor: „...gâlgâit pe țevi, gândaci albi, fluturi transparenți/ înnebunindu-te din Mexic până în Panama/ salvarea horcăie/ poliția sună a gol/ pompierii sunt scrum și cenușă". Evadarea în ficțiune este o soluție: „scrii cu cenușă de perle:/ e prima zi, sunt fericit !..."

Victoria Milescu scrie o poezie a orașului; sensibilitatea modernă se limitează la acest spațiu care, prin avantajele tehnologice, a întors spatele naturii, satelor, marilor spații campestre. Spațiul urban cu reperele sale – strada, blocul, mașina salvării care aleargă țiunind pe toate arterele, macaralele, figurile umane – „șchiopul din fața blocului", doctorul, vânzătorul de ziare, bătrânul cerșetor, „căutătorul de lucruri pierdute", „looser-ii", „fata cu șerpi în păr", „piticul din intersecție", „orașul tentacular", „orașul de plastilină" din *Sprijinind vântul* sunt un spațiu al anxietății ca-n orașele tentaculare ale lui Verharen. Lumile, reală și imaginară, pot comunica, dar nu se pot armoniza: „Dimineața, sunetul strident al salvării.../ ferestrele se deschid la piept/ vin pescărușii..." Salvarea care țiuie este un laitmotiv al disperării, materializând, prin stridență, hiperbola temerilor, a spaimelor. Imaginile acestui real și ale euului, paralele, apar



fulgurant și disociativ pe retina înfiorată a poetei în asociații surprinzătoare ca-n tablourile suprarealiștilor. Din ele se organizează imaginarul Victoriei Milescu – fizic ca decor și cadru, afectiv, ca univers al trăirilor, marcat de imploziile tăcerii și de „exploziile cuvintelor". „Urmărim cu ochi dilatați grilajul/ dincolo de care rulează viața haotică", notează poeta, sesizând granițele, configuratoare ale spațiilor concentrice care, spiralate, se refac la infinit. Cele două spații – exterior, al spațiului public, orașul, interior, al spațiului privat, casa, sala de mese (nu ca în nostalgiile lui Francis Jammes sau Ion Pillat), insecurizante ambele, sunt spații separate conștient de barierele eului și traduc, expresionist, „țipătul" alienant al omului modern. Semnele incomunicării apar în metafore străvezii – „omul cu ochelari negri", și-n laitmotive obsedante: „nu te privesc în ochi". Astfel, laitmotivul suficienței se intersectează cu cel al incomunicării.

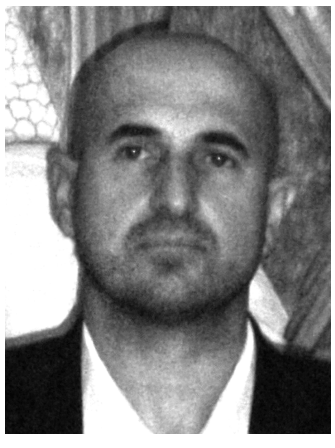
Constatând „absolutul relativ", „amprentele solare", „aerul plin de aer", poeta dă expresie unei metafizici pesimiste care este a unei defensive, convinsă că „viața e o chestiune de secundă/ moartea la fel...", și că „mai nimic nu poți face de unul singur" pentru că ești parte a miracolului indefinit. De aici derivă și preferința pentru indeterminare (pronumele nehotărât *cineva*) pentru a sugera miracolul existenței, singurul pe care poeta nu-l poate pune sub semnul ironiei sau al maliției.

„Dumnezeii" clipei, „șeful cel mare", metafore ale suficienței și autosuficienței, apar în pasta ironiei atunci când se pune problema raportului dintre eu, timp, lume și ceilalți. Relația, aparent antitetică, mare – mic, ține de aparențele lumii iluzorii. Ironia există, dar are nostalgii și tristeți cehoviene (*Șeful cel mare, Când ești mic, Litera neagră*): „pentru omul cel mare e un fleac/ să prindă o femeie mică, timidă/ pe o coală albă de hârtie/ o femeie cât o literă scrisă în grabă..." Imaginea „bietei femei mici" este, prin semnificații, simbolul condiției umane înseși. În *Ab ovo*, *Musafir fără viitor*, *Gloria orașului cucerit*, *Perpetuum mobile* descifrăm metaforele înfiorate ale tragicei condiții a omului într-o relație de succesiune eu-timp-viață-vis-iluzie. „Lumea se învârte odată cu tine", își spune poeta, și-n această glorie iluzorie a victoriei și a trecerii, mersul prin timp este o virtualitate, tradus prin latențele conjunctivului: „să te împiedici", „să calci strâmb", marcat de trădările inerente din „cina cea de toate zilele". Existența umană și existența proprie se reduc la imaginea de o clipă a unei muște. În traseul acesteia, „zburând, bâzâind, murdărind", poeta își descifrează propriul destin iluzoriu – „muști de-o zi pe-o lume mică de se măsură cu cotul"; dar luciditatea nu eliberează de tristețea metafizică – „așa te vei opri din scris/ să vezi dincolo de fereastra/ ce te separă de ființele reale" (*Musca*). „Timpul trage cu arcul" și chiar dacă uneori ratează ținta, în absolut, nu ratează niciodată, neștiindu-se cu adevărat „cine învinge". Când descoperă realitatea morții, ca-n *Cythera*, poeta atinge maximum de lirism, un lirism originar ca-n povestea lui Ghilgameș, care descoperă în moartea celuilalt, propria moarte: „în creierii munților am aflat/ că a murit prietenul meu, menagache/ cu care mergeam la pescuit". Umanitatea se polarizează: învinși și învingători, dar lumea există prin efortul celor învinși: „Învinsul rămâne în urmă", „plânge fără lacrimă", „vinovat de victoria celuilalt". Deși „pe ferestre umblă moartea", speranța există, imaginea zborului amplu din metafora vulturilor care planează și cuceresc cerul, covârșește prin „curajul, forța, voința/ de a renaște perpetuu" (*Noi, vulturii*).

Poezia Victoriei Milescu se naște din convulsiunile trăirii înfiorate, din efortul de a descifra semnele lumii reale, din ispita de a se cunoaște pe sine până la ultimele consecințe. Act suprem al sincerității de sine, o astfel de poezie este o corolă de minuni care se dăruiește, generos, tuturor. E un dar pe care trebuie să-l primim cu atenție și cu grija iubirii de frumos și adevăr pentru a nu răni stelele sub care veghează.

TRECĂTOAREA VORBĂ A LUMII

"A LUA PE CÂR"



Vasile Grigore

Nu avem știință dacă această zicere mai este folosită prin alte locuri, însă la Bolintin ***a lua pe câr*** sau ***pe cârâială*** are o atestare de cel puțin un veac (Romulus Dinu, *La pepeni*, București, Editura Ion Creangă, p. 33), fiind încă în mare vogă printre cei care trăiesc din luatul *pe caiet*. Înseamnă a obține ceva după rugi insistente și înjositoare, și mai ales de pomană sau pe datorie. Se trage probabil din felul de a lua al ciorii, care cârâie înainte de a apuca ceva, de a fura. Este felul ei de a plăti.

Pentru a-i cuprinde cu adevărat întregul înțeles ar fi necesar să ne afundăm în etimologia acestei vechi vorbe românești, faptă folositoare însă dătătoare de reînoite și inutile regrete la reamintirea urâtei neologizări a limbii noastre, umplută de noi cuvinte, clare și searbede, șterse și fără istorie. Și atunci n-am putea decât să ne minunăm ce universuri poate deschide un simplu cuvânt, prin ce nepătrunse cotloane ne poartă și câte povești ne cântă și-ncântă. Așezați pe celălalt taler *a lua pe credit* și cântăriți cu inima.

Ceva din bogata zestre a *câr*-ului ne-o dezvăluie Șăineanu: „strigătul cioarei și al găinei; cloșca cârâe; a cânta ca cioara; a cicăli; a cârti; a vorbi în graiul hoților" (Lazăr Șăineanu, *Dicționar universal al Limbei române*, București, 1925, p. 103). De aici fiecare își poate lucra propria poveste. Este cumva înrudit cu *ciocoi*, pe care, deși DEX-ul ne lasă în ceață, Ciorănescu în al său *Dicționar etimologic* îl leagă de cioacă (o specie de cioară). Apropieri ar fi destule, atâta timp cât *Glosarul* lui Laurian și Massim ne spune că „ciocoiul este laș și lingușitoriu cu cei potenți" și „mândru și tiran, neomenos și neîmblânzit cu cei mici". A se compara cu cei care practică *luatul pe câr*. *A lua pe câr* este desigur înrudit și cu *a lua pe cârcă*, a lua bătaie, ca unul ce încasează fără să dea nimic la schimb.

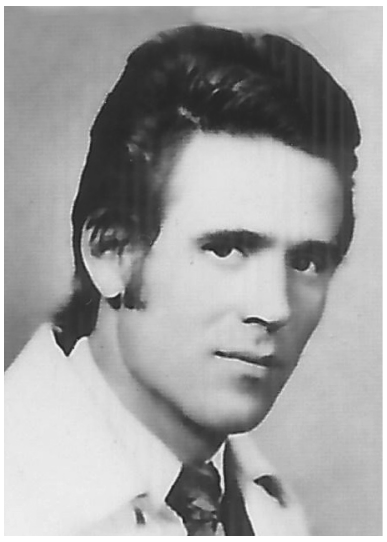
Așadar, pe la Bolintin, *a lua pe câr* înseamnă *a lua pe caiet*, pe datorie, deseori după lungi și înjositoare insistențe și cicăleli.

Lichidarea ?

Viceversa !

“Copilăria ca un fluture căruia moartea nu-i poate schimonosi înfățișarea”

Silviu STAN



Dumitru Dumitricã

Într-o aurie lumină de toamnă, sub veghea Sfântului Dumitru, duminica lui 28 octombrie avea să cuprindă ivirea unei cărți făurite de unul dintre autorii noștri de suflet: Dumitru Dumitrică. S-a întâmplat la Bolintinul din Deal, în *moșia celor cinci moșteni*, în marginea bătrânului *Drum al Baiului*, unde viețuiește o grădină „filozofică” ce avea să fie generoasă gazdă a evenimentului. Invitați numai oameni de bine, de pe la Bolintin, din Vale și Deal, București și de prin alte locuri: Gh. Grosu, Nicușor Constantinescu, George Tei, George Peagu, Dumitran Frunză, Ion Halancu, Cornel Balaban, Marin Stănică, Adina Enache, Vasile Antonescu, Florică Dan, Alexandra Firiță, Raluca Tudor, Mihai Dumitru, Ștefan Crudu, Marian Grigore, Vasile Grigore, rude și vecini. Se leagă relații noi, se împărtășesc opinii și noutăți, sunt discuții și povești de spus și auzit și mai ales, se împart cărți: Geo Călugăru, *Curcubeul autografelor*, București, Editura RawexComs, 2012; V. Răvescu, *Rime târzii*, Editura Detectiv Literar, București, 2012; Bebe Răvescu, *Epigrame policrome*, Editura Rawex Coms, București, 2012. Repoterii de la Artsis Film – Silviu Stan și Ciprian Necșuțu – culeg imagini și susțin interviuri legate de tema zilei: cartea *Adio, copilărie* (București, Editura Semne, 2012) a scriitorului Dumitru Dumitrică. Prezentarea acesteia este asumată cu plăcere de către invitați din ale căror discursuri spicuim mai multe fragmente.





Dumitru Dumitrică a trăit o copilărie frumos împlinită și ocrotită de o familie a cărei viață a curs cu bunele și relele ei într-o comună cu oameni harnici, cinstiți, buni meseriași și agricultori, iubitori ai pământului și minunilor lui. Paginile evocatoare sunt încărcate de lirism ce face ca romanul acesta de amintiri să devină un copleșitor poem al naturii și copilului ce a gustat cu toată ființa nu numai roadele și fructele câmpului, ci mai ales și-a răsfățat privirea și sufletul cu diafanul zbor al unui fluture, la moartea căruia trăiește o profundă durere, cu zborul și gânguritul porumbeilor, cu cromatismul amețitor al lanurilor, astfel că totul capătă dimensiunile Paradisului.

Creația lui Dumitru Dumitrică este astfel un imn închinat vieții, naturii, omului, locului natal, înscriindu-se în rândul fiilor satului patriarhal, etern românesc, pe care îl omagiază cu tot talentul și sufletul său de poet și prozator ce face mare cinste meleagului în care i-au crescut rădăcinile viguroase din care și-a tras seva de exemplară dăruire vieții și creației lui Dumnezeu. Aceste pagini vor mângâia peste timp atâtea suflete ce vor retrăi odată cu autorul, dulcea și sfâșietoarea despărțire de copilărie în care ne regăsim cu toții. (Floarea Necșoiu)

Poetul Dumitru Dumitrică închină această carte, ca pe o ofrandă „Bunilor mei părinți, Marin și Ancuța, fratelui meu Gheorghe și surorilor mele Silica și Irina, din inimă, spre eternă aducere aminte...” [...]

Cu această fire ultrasensibilă, caracteristică personalităților accentuate, se va raporta scriitorul la toate ființele, care i-au marcat copilăria și nu numai (părinții, frații, primele iubiri), întâmplări, între care unele de un tragism sfâșietor (moartea mamei, ca urmare a unui accident vascular), a tatălui, a bunicilor, din al căror fel de a fi (gospodar, obsesia pentru lucrul bine făcut, înclinația pentru tâmplărie și zidărie), nu numai în piatră, ci și în cuvânt, a moștenit, trăsături ce definesc pe omul și creatorul adevărat, pe cel care este astăzi, Dumitru Dumitrică. [...]

Emoțiile din întâia zi de școală, leagănul natal zugrăvit într-o stampă ce nu sepoate uita, îngerul tristeții văzut ca un fluture căruia „moartea nu-i poate schimonosi înfățișarea ca la om”, îi provoacă o mare tristețe dar care depășită, îl face „să prețuiască și mai puternic bucuria vieții”. E urmărit, ca și noi citindu-i cartea „de o tainică rază, mult mai persistentă în timp decât o vară de neuitat” vegheată părintește de „bătrânul salcâm cântător”. Amintirea celor doi bunici – Radu tâmplarul și Păun plugarul este deosebit de trainică, la fel ca tot ce ține de copilărie, făcând-o să fie „o floare a neuitării căreia, deși poetul Dumitru Dumitrică îi spune, cu lacrimi în ochi, „Adio”, retrăind-o ca amintire, o reînvie, conferindu-i o a doua viață și, prin aceasta, nemurire.



Felicitări dragul nostru prieten și să-ți dea Dumnezeu sănătate să ne bucurăm cât mai mult timp împreună. (Geo Călugăru)

Prin urmare am fost martorii unei zile pline, frumoase, între prieteni, între iubitori de frumos și cultură.

(urmare din pagina 20)

Lacrimi de piatră

cel care avea să realizeze un bust din marmură italiană, așezat pe un piedestal din piatră, protejate de o copertină susținută de zvelte coloane cu capiteluri dorice. Era una dintre cele mai armonioase și mai valoroase din punct de vedere artistic dintre toate operele familiei Storck.

Lucrarea de artă, numită de atunci *Monumentul lui Dimitrie Bolintineanu*, avea să fie dezvelită, cu mare pompă, în 1888. Ansamblul era închis de un frumos grilaj din fier, pus în operă în același timp. În anul 1909, sub *Monument* vor fi reînhumate osemintele poetului.

Vor trece șapte decenii, cu bune și cu rele, până în 4 martie 1977 când viața monumentului va apuca pe un făgaș tragic, unitatea ansamblului pierind pentru totdeauna. Cutremurul din acea noapte, catastrofal pentru țară, părea că nu prea afectase Bolintinul. Ici, colo, câte un coș sau câte un calcan căzute. O singură victimă, însă urmarea dezastruoasă pentru patrimoniul istoric al localității. Copertina căzuse, bustul se despinsese de pe soclu însă fără prea mari daune: puțin ciobit, un braț crăpat și capul desprins de trup. Nimic iremediabil. Bustul este luat și găzduit, pentru puțină vreme, în clădirea liceului de peste drum, în așteptarea specialiștilor. Aceștia îl ridică și-l duc la București pentru restaurare. Între timp, copertina și coloanele, căzute în bucăți mari însă fără alte daune în afara celor structurale, sunt încărcate în camioane și trimise la Argeș, ca netrebnice, pentru a întări un mal mâncat de ape. În drum, sunt salvate de la pieire de către un om cu suflet mare și aplecare către frumos, care le plătește din propriul buzunar. Frumoasele capiteluri ce împodobeau coloanele copertinei vor fi însușite de unul dintre activiștii locali ai P.C.R., care le va duce în gospodăria proprie, așezându-le lângă puțul de apă. Acolo se află și în ziua de azi, așteptând clipa când vor fi recuperate ca un bun de patrimoniu al localității ce se află. Pe loc, timp de mai bine de doi ani, va rămâne numai piedestalul.

Deși preluat cu intenția de a fi reparat, bustului i se pregătea înmormântarea. Dus la București, la Combinatul Fondului Plastic i se face un mulaj și o copie în ipsos, ivindu-se ideea (între timp se făcuse județul Giurgiu, iar reședinței acestuia îi erau necesare un muzeu și, mai ales, exponate) ca pentru Bolintin să se toarne o copie în bronz iar originalul, restaurat, să se trimită la Giurgiu, la muzeul de acolo. Se execută copia care se trimite la Bolintin și este așezată pe soclu pe 2 aprilie 1979. Originalul rămâne în depozitele Fondului Plastic, uitat de autoritățile de resort locale și județene, cărora li se solicita cu insistență, încă prin anii 1983-84, să vină să-l recupereze. Apoi i se pierde urma definitiv, demersurile întreprinse după 1989, în special de muzeograful Emil Păunescu, neducând la nici un rezultat.

Astăzi, în 2012, la 140 de ani de la moartea poetului, la Bolintinul din Vale nu mai avem decât o copie a bustului, frumoasă însă fără de valoare (exceptând greutatea metalului), alegându-se praful de dorința înaintașilor de a-l omagia pe marele Bolintineanu. Original mai este doar soclul, și acesta urât transformat.

În concluzie: bustul original este dispărut, copertina se află împărțită între Bolintin și Malu Spart, o coloană este identificată – trei sunt pierdute, capitelurile se află la Bolintinul din Vale, la urmașii fostului activist, soclul a rămas la locul lui și poate fi „admirat”.

POEZIA - *Femeia din gând*

DULCE CUPA MEA DE PIELE

de Nichita Stănescu

Scoate-mi pielea de pe mine
poate vrei o amforă,
poate vrei dulbine
Doamnă Verde Camforă.

Poate că le este sete
ale dumneavoastror plete,
poate că vă sînt uscate
paișpele cel de carate.

Poate că vă este talpa
nepupată mult prea alba
și nesupt vă este sfîrcul
și mult prea puțin – prea multul.

Beți din cupa mea de piele
Doamnă, numai vinuri grele
Doamnă, numai vinuri roșii
Doamnă, numai vinuri verzi
Doamnă, numai vinuri albe
căci vă stau covor sub talpe
și la mînuri stau inel,
vîna mea ca un cercel.

Pînă când și vîna mare
care e spânzurătoare,
caldă jugulara mea
chiar și ea vă e sanda.
Doamnă, beți din amforă
Doamnă Verde Camforă.

Capie și scabie,
teacă vă sînt sabie
care atîrnați de șoldul
zeului ce doarme-n Nordul
inimii și Precistii,
maică-mii și maică-tii.

FEMEEA PREȚIOASĂ

de Emil Isac

Femeea prețioasă cu prețul vieții mele
și-a cumpărat o poftă de-a fi amanta mea
femeea prețioasă, cu cântecile rele
din viața mea cea bună făcuse viața rea.

Cu prețul vieții mele, cu trupul și cu sânge
am învățat că pofta de-a fi amant, e grea,
femeea prețioasă în mine plânsu-și plânge
cerându-și pofta vieții din tinerețea mea.

Și tot îmi curge somnul, durerea și iubirea
în brațele ei calde comorile-mi dispar –
mă caut în vieață: unde-s ? Și nu sunt nicăirea

Femeea prețioasă m-a-nchis în sine, iar.

MADRIGAL (D-nei Maxy)

de Stephan Roll

Lasă luna grâul să și-l depene
eu totuși Doamnă vă trimet un pepene
flexibil și cu mult sânge rece
acest pepene a învins orice foarfece
fântâni sar a epe-ne-
rvoase
ce vârgat e un pepene
poliglot cu favoriți englezești sau
frumoase
un tramvai e mai rotund ca un pepene
ori un pepene e mai pătat ca un tramvai
nu știu Doamnă
vreți un pepene electric sau un pepene cu cai
că mai poartă și monoclu scuză-mă te rog
nu găsiți că acest pepene l-a cunoscut pe Van Gogh
doi felinari se rugau: un înger în ficat înțepe-ne
dar să purtăm și noi cravată
ca ori-și care pepene.

CHIOT ROȘ LA ÎNCEPUTUL ANULUI

de Geo Bogza

A iuu herdolan
toți aici în cap de an
în cap de vânt
să cădem peste pământ
un pământ cu morții vii
plin de hoituri și stafii.
A iuu herdolei
frații mei
câini fioroși
crunt colțoși
să cădem într-o cascadă
peste apropiata pradă
noi, tot neamul herdolan
botezați într-u Satan.

Ciam haidral herdonic țipăt
faptu-n sine, faptu-n scripăt.

Iată-n dinții mei o cheie
de la casa cu femeie
trupu-i gol printre cearceafuri
tăvălit în albe prafuri
a iuu herdolei
câini mișei
nu vă-ncântă nu vă doare
trupul ei cu țâța tare ?

Iată broasca o descui
și în cui
îmi voi pune oasele
să nu-i dărâm casele.

Fără oase ca un șarpe
lângă groapa ei aproape
am să fiu un lanț de sânge
să-i leg trupul când s-o frânge.

A iuu herdolei
câinii mei
fiți acum în astă seară
urlătorii de afară
gâtul vostru în inele
către stele
ham ham ham
din lătrări epitalam
să n-audă Dumnezeu
ce fac fiicei sale eu.

Har cilindric caldul ripot
peste ea curgând în șipot.

Fășii toată am s-o rup
am să-i beau visatul trup
ochi-i am să-i storc de zeamă
și-mbătat ca într-o cramă
am să cad
într-un iad
plin cu țâțe
cu maimuțe
cu strămoși
îngropați libidinoși
râvnind putrezi din morminte
femei vii cu trup fierbinte.

A iuu herdolan
câini flămânzi din vechiul an
timpul gras de săturări
timpul mirosit pe nări
timpul vostru mult râvnit
roș de sânge a sosit
a iuu herdolei
toți pe rând în casa ei
în casa-n care am iubit-o
în casa-n care am siluit-o
cu botul umed să intrați
molfăiți-i din ficați
din carnea albă de pe pulpe
din inima-i o moartă vulpe.

Și sugeți-i puroi din nas
întreagă vouă v-a rămas
femeia vai
zărită în Mai
frumoasă în nori
și în scrisori,
ca înspre toamnă nopțile
să îmi deschidă porțile
sugându-mă ca pe-un susan
pe mine fiu de herdolan
eram flămând
păream plăpând
dar glasuri vechi, de herdolani
umblau în mine douăzeci de ani
și cum plângeam că îmi fac seamă
femeii nu-i mai fuse teamă
era bolnavă
de dragoste ca de otravă
a iuu herdolei
mai știți în noaptea sfântului Andrei ?
când mi-a dat cheia de la casă
și a murit țipând ca o mireasă
femeia vai
atâta de frumoasă-n Mai.

Și iat-o acum în cap de an
cu trupul ciopărțit de-un herdolan.

Să bem la moartea ei un cer cu vin
din cupa țâțelor – Amin.

Poveștile lui Georgică - *Vera, orientează-te !*

Constanța CRUDU

Mi-a rămas întipărită expresia de când am auzit-o din gura unuia tare hâtru, un talent într-ale povestirii, cu o memorie fantastică, așa cum rar întâlnești, trecând în ochii unora drept om neînsemnat, un neica nimeni.

El se numește Gh. N., Georgică, om bun la toate și în primul rând un zidar talentat care, atunci când angajază o mică lucrare dificilă, vine, află despre ce-i vorba și, dacă aparent nu prea există o soluție, se gândește o noapte întreagă (căci, are timp berechet – insomnii de-o viață), și mereu are o revelație. Și acest prieten al nostru din copilărie (am fost vecini) lucra prin 1964 pe la Mangalia, pe un mare șantier de construcții. Acolo îl avea coleg de echipă pe un zugrav, Florea Năstase, alias „Doctorul", din neamul lui Brican, astăzi împrăștiat.

– Florică ăsta a făcut de două ori „Facultatea", spune interlocutorul meu cu fața toată numai un zâmbet.

La un moment dat, lucra pe la Palanca și ce i-a trecut prin minte ? A luat de la soția lui, Veronica, o basarabeancă blondă, frumoasă, soră medicală la Spitalul Poenari, pe care nu se știe cum o vrăjise, un halat alb, apretat, călcat și o seringă și a început să lanseze zvonul că e doctor „mamoș" și cu o injecție reușește să declanșeze un avort (era epoca în care acesta era interzis și femeile ar fi dat orice ca să scape de o sarcină). Multe naive au fost înșelate cu ser fiziologic și atât, dar banii îi dădeau. Nu i-a trebuit mult până să fie prins, căci l-a recunoscut o femeie care, cu gura căscată, izbucnește:

– Ce dracu fă, ăsta a zugrăvit la noi !

A fost prins repede și dus la zdup. Când au venit cei de la miliție să-l ridice s-a urcat într-un nuc rămuros al unei vecine, soră cu Tudora Mielcica și privea de acolo ce se întâmplă. L-a deconspirat chiar nevastă-sa și l-au coborât din nuc. Atunci ea, cu lacrimi în ochi, i-a zis:

– Te-am iertat odată, te-am iertat de două ori, să știi că plec !

– Vera, orientează-te !

Și a plecat Vera pentru totdeauna din Bolintinul din Vale și nu s-a mai intors.

Au trecut anii și „Doctorul" a revenit în sat. Ca să nu dea ochii cu multă lume, a plecat să lucreze în provincie, la Mangalia, cu o echipă de zidari. De, șefului de echipă, lui nea Marin Ariciu, i se făcuse milă de el. Dar acolo, serile, pierdea timpul prin cazinou. Îi sclipeau ochii după bani. Ochise și o chelneriță, care s-a lăsat sedusă.

Pe șantier munceam de zor, continuă povestea Georgică. Aveam normă de făcut. Însă glumele se țineau lanț. Ținta noastră era Florică Brican. Când se ivea vreo problemă, răspunsul venea mereu la fel:

– *Vera, orientează-te !*

Și parcă totul se rezolva mai ușor, în râsetele tuturor. Asta a durat toată vara aia.

Într-o noapte spre dimineață, un chefliu de la cazinou o roagă pe „demoazelă" să-l îndrume spre gară. Acesta îi face semn lui Florică – Doctorul, care, împreună cu un tovarăș de lălăială de prin Poenari, se oferă să-l însoțească; îi iau geamantanul și hai la gară ! Nu au mers drept, ci pe străzi ocolite l-au îndepărtat pe fraier până spre herghelii, unde i-au tras o bătaie zdravănă și i-au furat și valiza. Când și-a mai revenit, s-a întors la cazinou. A acuzat-o pe chelneriță, reținuse că ea îl dăduse pe mâna escrocilor și astfel lucrurile s-au aflat.

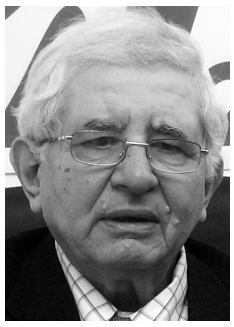
Pe Florică oamenii legii l-au așteptat la ora la care începea lucrul și n-a apucat decât să bage capul pe ușă, că „haț" ! L-au mai dus odată la „Facultate".

M-au amuzat aceste întâmplări și le-am consemnat, mai ales că, de câte ori îl întâlnesc pe Georgică, el știe că izbucnesc în râs când murmură sacadat:

– Vera, orien-tea-ză-te !

Curios din fire, „nenea George" a întrebat-o pe una din cele două surori ale aventurierului, pe Nuța, măritată în Palanca, ce mai știe de „frati-su". Nimic. A dispărut în lume. Dacă o mai fi printre cei vii, ar avea 71 de ani (născut în '41, știe sigur Georgică !).

DOCTORUL



Neagu Udroiu

Era doctorul nostru, locuia în comuna Gratia dar era știut în toate satele, cât vedeai cu ochii pe valea Dâmbovnicului. Cei mai mulți dintre noi se refereau la el numindu-l Domdoctor, pronunțat chiar așa, dintr-o suflare, ca și cum acesta ar fi fost un nume propriu. Ceva mă face să cred că puteai să-i numeri pe degete pe cei care știau cu adevărat cum îl cheamă de fapt-Aurelian Borșanu.

Ca pacient, am intrat o singură dată în casa lui din marginea dinspre noi a satului, arătoasă și extrem de îngrijită. Dar de văzut, îl vedeam, adesea, călătorind spre adresele la care era chemat. Deținea o trăsurică pe două roți, trasă de un cal vânjos, pe care îl îndruma prietenos, cu gesturi reținute, cu gândurile risipite către noi, cei care îl argumentau în așezarea lui prin partea noastră de lume.

Înalt, bine făcut, cu înfățișare de Hollywood. Părea distant pentru cel care îi urmărea mersul. Doar cei obligați să-i vină aproape și să intre direct în vorbă cu el puteau să-l ghicească pe cel adevărat.

Uimea pe toată lumea prin cât de multe știa. Sigur, mai totul venea din calități native, din instrucție. Ne descoperise călătorind de dincolo de Munți. De aceea îl și priveam ca pe unul venit de pe altă lume. Cu știința lui de carte devastatoare, cu înfățișarea de artist veritabil, cu doza de mister pe care ne obliga să i-o atribuim grație necunoscutelor ce le ținea în palmă. Era fiu de învățător. Ion Borșianu, de fel din Deda, dovedise de mic virtuți importante. Se exprima nu doar ca un pedagog de clasă ci și muzician înzestrat și mai sus de orice, gospodar veritabil. Provenea de pe băncile Seminarului Teologic de la Sibiu, pe care l-a încheiat cu rezultate remarcabile. În acești ani cânta la flaut și vioară dar conducea, ca dirijor, corul teologilor. Se pricepea la treburile câmpului-știa să are, să semene, să secere. Creștea animale .Angaja cu pasiune lucrări de pomicultură și horticultură. A acționat cu entuziasm la toate câte priveau mersul treburilor prin comunitate. Alături de preotul satului a ridicat un nou local de școală la Deda, cel vechi devenind neîncăpător. Este cel care a organizat corul bisericesc al comunității.

Îl așteptau încercări grele. În 1917 se vede suspendat de la clasă pentru sentimente pro-românești. Va fi arestat de autoritățile austro-ungare și internat la Sopron. Păteau la fel în epocă mama lui Octavian Goga, dirijorul Ion Vidu, istoricul Ioan Lupaș. Va fi răzbunat de învățătorii din Protopopiatul Reghinului: îl vor trimite delegat la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918.

Acestea îi erau icoanele din copilărie ale doctorului trimis să poarte de grijă celor lucrători pe Dâmbovnic, gârla atât de binevenită pentru traiul localnicilor. De unde să știm noi atunci de unde se trăgeau însușirile alese cu care Domdoctor fusese blagoslovit ? Le-am aflat aceia dintre noi care l-au răscolit în scrierile sale pe istoricul Vasile Netea. Mi s-a întâmplat să-l cunosc bine, să colaborăm împreună dar mai ales să-l îndrăgesc pentru știința lui de carte, pentru farmecul scrierilor ce ni le-a lăsat. De la Domnul Profesor Netea, cum i-am spus tot timpul, am aflat detalii și despre Doctorul Borșianu. Studiase la liceele din Reghin și Cluj. Facultatea de medicină a făcut-o sub poalele Feleacului, în centrul universitar dominat de statura lui Blaga, frații Hațieganu, Sextil Pușcariu. A fost trimis să-și practice profesia la Gratia, azi în județul Teleorman.

Terminasem școala primară din satul meu, Cartojani de Vlașca și căpătam cu fiecare zi îndemnul de a răsfoi, pe lângă acele cărticele rezervate vârstei, gazetele ce ajungeau la noi aduse direct de la București de cursele Rata. Când s-a înființat oficiul poștal am simțit că ne-a pus Dumnezeu mâna în cap. Și nu fără legătură cu doctorul Borșan. Era abonat la toate ziarele și revistele posibile, de la Albina la Apicultorul. Fratele meu mai mare-școlit la Gimnaziul Unic din Bolintin Vale a îndeplinit acolo, amar de ani, funcția de diriginte. Grație lui, consultam cu sufletul la gură revistele seducătoare, înainte ca ele să ajungă pe noptiera domnului doctor.

Acum, când am aflat cine era de fapt tămăduitorul născut sub stelele Mureșului coborâtor dinspre Polul Frigului carpatin, nu mă mai mir nimic. Vreme de două decenii, Aurelian Borșan a colaborat asiduu la reviste folcloristice din epocă: Izvorașul, Cultura Poporului, Tudor Pamfilie, Comoara satelor, Doina. În cărți publicate după primul război și-a adunat studiile privind arhitectura țărănească, poezii și cântece populare, desene de cusături, țesături, ouă încondeiate. Medicul îndrăgostit și-a asociat preocupările cu un alt specialist în domeniu, Simion Rusu, publicând un volum cu titlul: Descântece, farmece și leacuri din popor pentru boale omenești și de animale(1925).Suntem asigurați cu privire la râvna cu care a bătut cu piciorul vaste întinderi rurale transilvane în calitate de culegător de folclor. Multe din ele au rămas însă nepuse în circuitul public.

Când a considerat că drumurile sale prin această lume s-au închis, Domdoctor a hotărât să se retragă. A făcut-o cu aceeași discreție cu care veghea îndeaproape bătăile noastre de inimă.

Din aprilie 1973 își doarme somnul de veci sub o lespede din Cimitirul Șerban Vodă din Capitală. Sfios și plin de respect, gândul meu trece prin prejmă.

George ȘOVU, *Cântecul Destinului*

- roman -

Editura RAWEX COMS, București, 2012

Ion C. ȘTEFAN

Cu doi ani în urmă, binecunoscutul prozator și scenarist George Șovu își sărbătorea, la Casa Universitarilor, din București, cea de a 80 a aniversare, având invitați selecți: scriitori, scenariști, actori, medici, profesori, funcționari din domeniul cultural, prieteni literați – redactori de edituri și de programe culturale, lucrători la Radio și TV – în total aproape o sută de persoane.

Maestrul părea fericit că a împlinit această vârstă rotundă, într-o evoluție ascendentă, încununată de succese: peste 30 de volume – romane și povestiri despre adolescenți și tineri, dintre care amintim: *Scrisori de acreditare, Declarație de dragoste, Dimineața iubirii, Liliac alb în ianuarie, Misterele din vila părăsită*, traduse și în străinătate, filme, după scenariile sale: *Declarație de dragoste, Liceenii, Extemporal la dirigenție, Liceenii în alertă* și altele.

Simultan, la loc de frunte s-a situat și activitatea sa profesională: ziarist la Agerpres, profesor la două prestigioase Colegii Naționale din Capitală, director de liceu, inspector de specialitate pentru Limba și literatura română, din cadrul Inspectoratului Școlar București, membru activ în numeroase comisii de profil din cadrul Facultății de filologie și din Ministerul Educației.

Se părea că înaintarea în vârstă a lăsat semnificative urme de împlinire în evoluția acestui destin glorios.

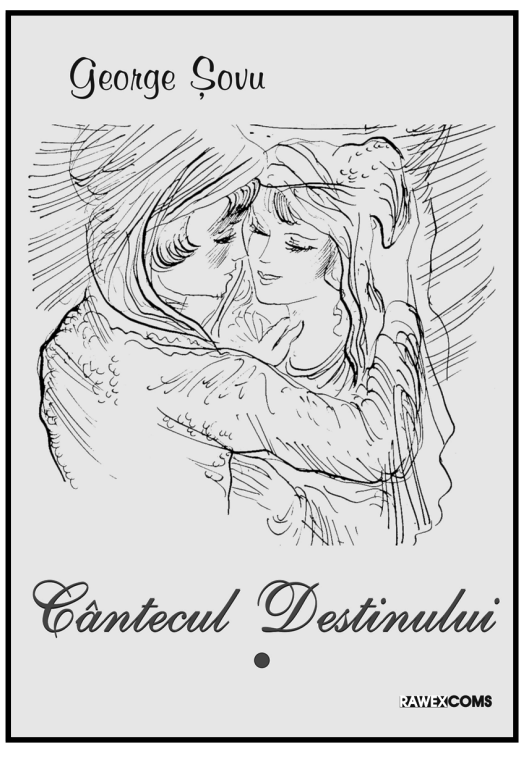
După o perioadă de la momentul aniversar, am fost chemați, la o întâlnire restrânsă, un grup de prieteni: George Marin, Pavel Pereș, George Zarafu și eu, reunire la care George Șovu ne-a anunțat că avea o idee inspirată: să scrie, în regim de maximă urgență romanul *Cântecul Destinului.* Această carte a apărut cu succes la Editura Rawex Coms. Gândindu-mă la semnificația ei, mi-am dat seama că este vorba de un roman cu totul atipic, scris de un profesionist cu o mare experiență literară, cu un talent recunoscut, cu o abilitate în alcătuire, demnă de admirația noastră.

Nu-i vorba numai de un grup de personaje, evoluând într-o direcție anume, ci de o suită de întâmplări neprevăzute, destine frânte sau împlinite, din diferite cauze. Aș putea afirma sincer (nu metaforic) ideea că în acest roman izbutit personajul principal este *Destinul* – o noțiune abstractă, care ne obsedează adesea: „ – Apropo, tu crezi în Destin ? – Sigur că da ! Răspunde studentul tulburat într-o mare măsură, de sensibilitatea, aproape neîntâlnită de el până atunci și de interpretările, atât de nuanțate, chiar speciale, într-un fel, ale fetei… Cred ! Dar mai cred că Destinul și-l face omul. Sau că, în orice împlinire, Destinul depinde și de ceea ce este, vrea, poate și stăruie Omul, proprietar al Destinului"(p. 38).

Mădălina Cireșaru este părăsită de iubitul ei, prea grăbit și superficial în dragoste, iar "acel mugur de viață" ce înflorește în ființa ei este părăsit, după naștere, la ușa unei tinere doctorițe, care tocmai se întorsese de la maternitate după ce născuse o fetiță, încredințându-și destinul în mâinile maicii Ferovia, în liniștea unei mânăstiri din munți.

Urmărim, în secvențe aproape cinematografice, Destinul lui Mihai Floaredecireș, frumos nume și simbolic, alături de fiica naturală a doctoriței, care îl îngrijește, pentru o scurtă perioadă: Monica Mateescu, sora întâmplătoare a lui Mihai, își iubește fratele, dar n-au parte să fie împreună decât un an și jumătate, fiindcă doctorița, la rândul ei decepționată și părăsită de Maurice Arkan, un medic de origine libaneză, care își făcuse studiile la noi, plecând apoi în Italia, unde era așteptat de o concetățeană. Datorită greutăților materiale, doctorița duce băiețelul la o Casă de copii, unde este adoptat de tușa Maria, bucătăreasa șefă de acolo…

Se observă astfel că nu rațiuni omenești determină evoluția lui Mihai, ci Destinul, uneori orb, alteori favorabil; altfel, cum ne-am explica faptul că, după câțiva ani, Mihai și Monica nimeresc



în aceeași clasă și se recunosc , între ei născându-se mai mult decât o prietenie ? Dar apare și Miruna Nicolescu, o admiratoare a băiatului frumos și muzical, care-l ajută, cu sprijinul mamei sale, care lucra la radio cultural, să devină o promițătoare vedetă, Destinul favorizându-l acum, ca o recompensă a primilor lui ani triști și singuratici.

De data aceasta, Destinul este și în favoarea Monicăi, aceasta ocupând un loc important în inima lui Mihai. Câteva capitole ne înfățișează dragostea lor minunată în spațiul mirific al Câmpulungului Muscel. Destinul însă stă de veghe: Monica, elevă fruntașă la Colegiul Național „Dante Alighieri" participa, în Italia, la un concurs al elevilor de licee cu același profil, situându-se pe locul întâi, iar, într-un parc din Roma, este întâlnită de medicul libanez Maurice Arkan, fostul iubit al mamei sale, deci tatăl natural al fetei, care, în urma unui test ADN, își recunoaște fiica hotărând s-o oprească la el, în capitala Italiei: "In acest timp, Destinul fiecăruia dintre personajele acestei felie de viață, lucrase, desigur, după cum îi poruncise înscrisa. Fuseseră aruncate în luptă și bucurii – mai mari sau mai mici, mai îmbrăcate în haine, care să dureze și dincolo de hotarele clipei, dar și mai golașe, mai plăpânde, a căror flacără era menită să se stingă, uneori, imediat după scăpărarea chibritului"(p. 149).

(Mă întreb chiar dacă forța Destinului sau măiestria artistică a naratorului a determinat ca Mihai să fie luat în apartamentul profesorului său de muzică, de la Colegiul Național "Matei Basarab", îmbunătățindu-i-se deodată situația materială ?)

Ca să fim plimbați prin trecutul familiei Monicăi, înrudită cu un mare prozator și scenarist Geo Bucșan, sunt reluate unele pagini din romanele anterioare ale lui George Șovu, cu înfățișarea vieții adolescenților din preajma Colegiului "Dante Alighieri" și a parcului IOR – loc al unor minunate întâmplări din alte romane.

Dar dozele lirice sunt presărate cu atenție și ne prind bine pentru o baie de sensibilitate. Să urmărim, însă, mai departe, Destinele personajelor pe care deja le-am îndrăgit.

Recunoscută de tatăl său natural¸ Monica își continuă studiile la Roma, iar Mihai își consolează singurătatea cu Miruna, dar fata moare într-un accident de mașină, în drum spre casa de vacanță a părinților ei, de la Cernica. Evenimentul dramatic are însă și o urmare pozitivă: persoana din mașina pe care o lovise fata, un mare bogătaș, Pavel Armașu, era tatăl natural al lui Mihai, care participă la concertele lui și îi trimite bani. Călugărița Mădălina, mama muzicianului pleacă de la mănăstire și participă la concertele fiului său, dezvăluindu-și identitatea.

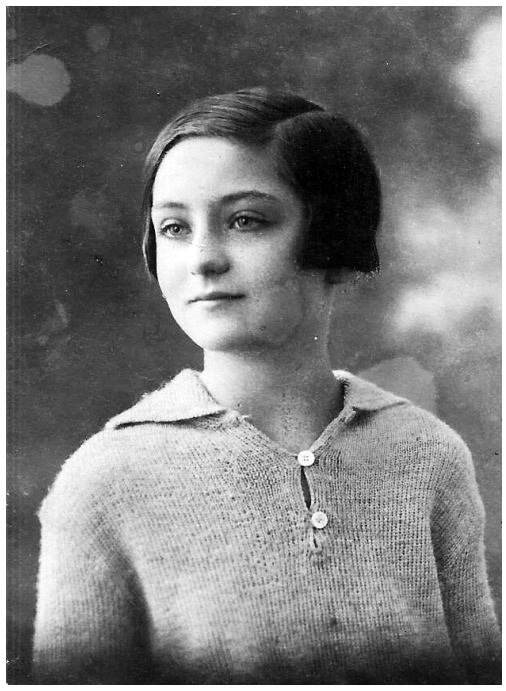
În *Prolog* ni se relatează cum Monica vine din Italia și se căsătorește cu Mihai, având împreună o fiică. Pavel Armașu își recunoaște fiul și familia se reface. Vor să plece împreună în Spania, dar un accident minor de mașină îi împiedică să prindă avionul – care tocmai se prăbușește, la puțin timp de la decolare – eroii romanului scăpând, din întâmplare, cu viață. Important este că totul se termină cu bine…

George Șovu dă, încă o dată, dovada unui prozator talentat, care știe să conducă destinele personajelor sale cu multă abilitate.

Așteptăm și alte romane minunate de la acest înzestrat prozator, bănuind că numai creația poate face viața cu adevărat împlinită.

CĂPRIȚĂ și neamul lui

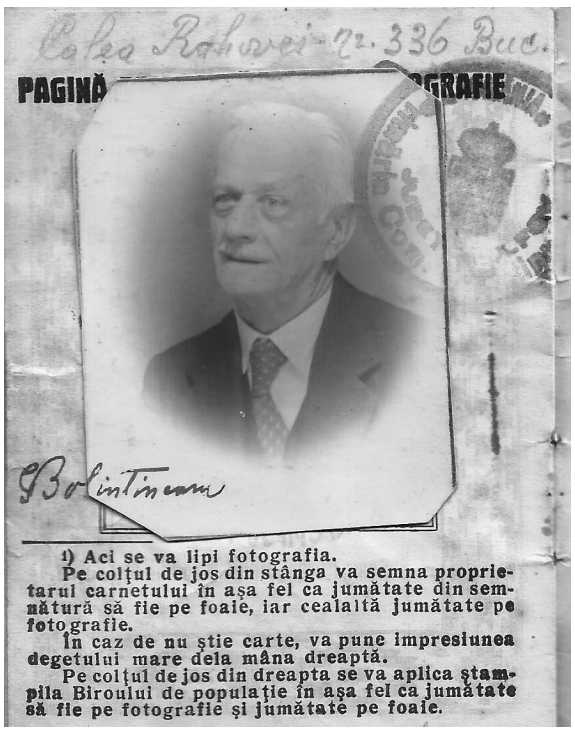
Vasile GRIGORESCU



Maria G. Bolintineanu

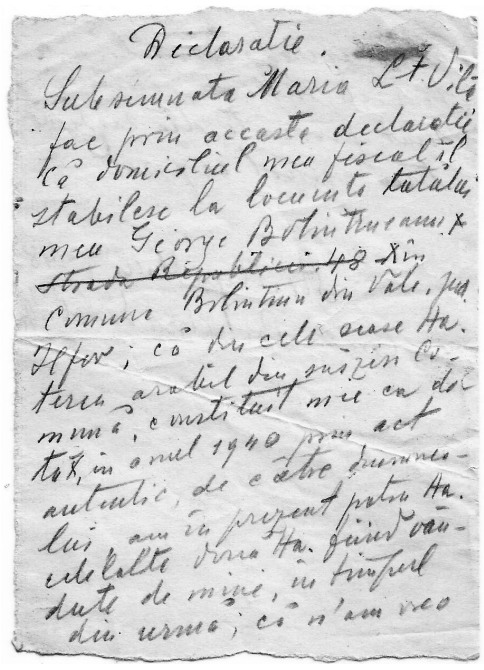
Rubrica *Oameni de lângă noi* este menită să facă cunoscute sau să ne reamintească personalități care s-au străduit pentru, sau în legătură cu Bolintinul. De această dată împrejurările ne permit să vorbim despre un neam întreg și nu despre un singur om. Va fi vorba despre ***ai lui Căpriță***, nume ce nu mai spune multe nici măcar la Bolintin și despre o încercare de a desluși devenirea și realizările lor. Este, în același timp și o invitație către cei care dețin acte vechi or informații legate de trecutul nostru să le dea la iveală, să le facă cunoscute. Demersul actual ne este mult îngreunat de sărăcia acestora precum și de faptul că, de la un moment încolo, asemănător și altor localnici ieșiți dintre moșnenii Știrbeștilor, își vor lua numele Bolintineanu. Studiul de față nu poate fi unul definitiv ci este numai o contribuție la cunoașterea acestei familii, care va îmbogăți și îndrepta în mod substanțial cele conținute de *Familiile boierești din Moldova și Țara Românească* (coord. Mihai Dim. Sturdza, București, Editura Simetria, 2011, vol. 2, p. 56). Spațiul, inevitabil restrâns, pe care îl poate oferi revista *Sud* ne obligă să fim expeditivi.

Primul personaj, cunoscut documentar, pe care-l putem lega neamului acesta este Ioniță Căpriță Rachieru, înregistrat ca atare în Catagrafia Țării Românești din 1831 (publicată de Ion Donat, p. 104), unde este arătat că stăpânea în moșia Bolintinului din Vale – Moșteni alături de Dinu Bolintineanu, popa Radu și Năstase Ceaușu cu părtașii lor. Ascendența lui nu ne este clară, putem însă afirma că era om tânăr la data efectuării recesământului, în



jurul, chiar sub 30 de ani. Era, așadar proprietar în Moșteni, sau Știrbești după numele cel vechi al satului.

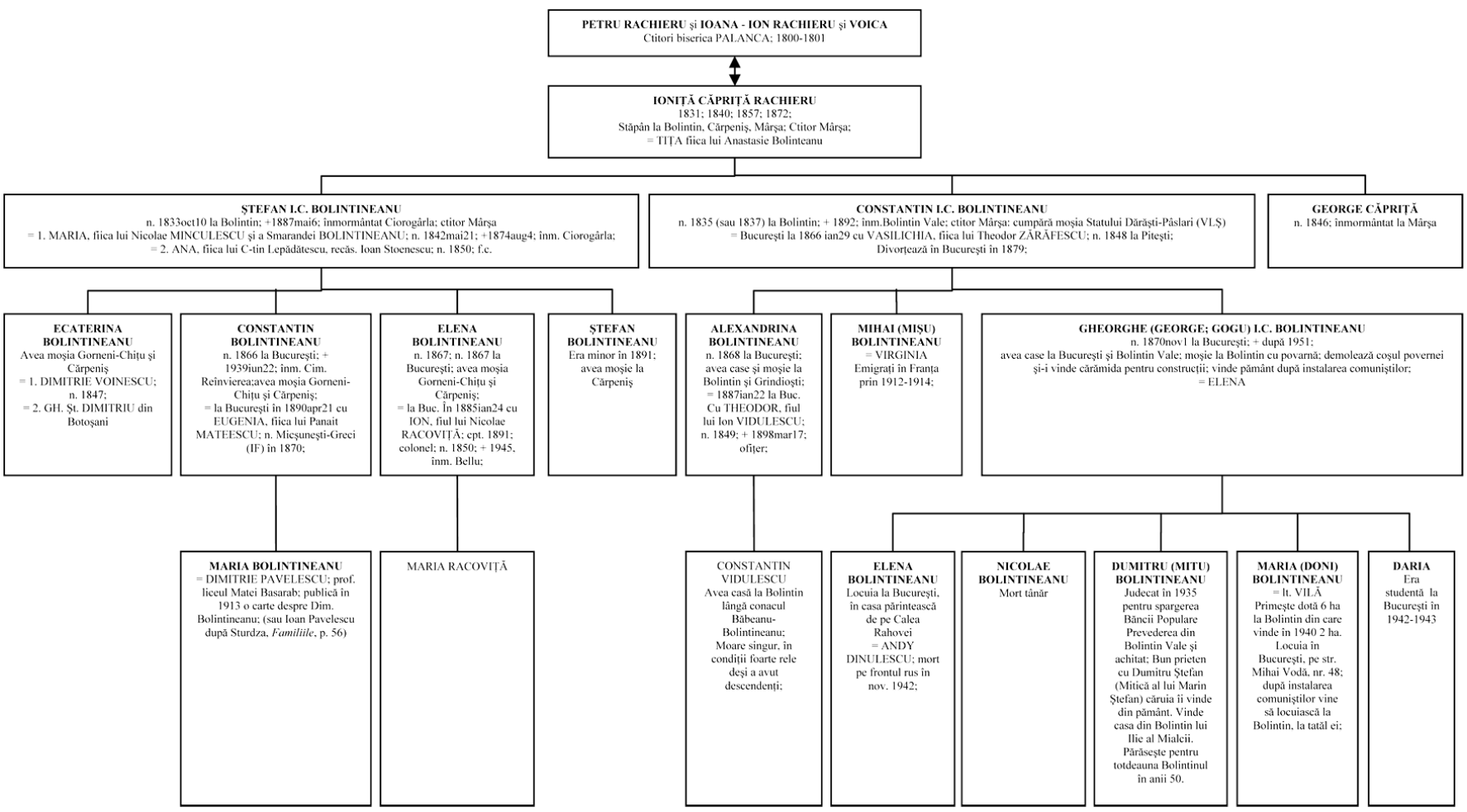
Într-o generație anterioară trebuie să-i așezăm pe ctitorii bisericii Sfinții Voievozi din Palanca-Știrbesti, sat făcut în moșia acelorași moșneni din care se trăgea Ioniță Căpriță Rachieru. Biserica de zid din Palanca (comuna Florești-Stoenești) fusese ridicată prin 1800-1801 de către Petru Rachieru cu Ioana și Ion Rachieru cu Voica, după cum se putea vedea în tabloul votiv. În anul 1920, în urma unei vizite, Virgil Drăghiceanu mărturisea: „Are mai mult interes pitoresc. Redusă la ultimele dimensiuni



ale unei mici biserici de țară, este neîncăpătoare pentru populația satului care cere cu stăruință dărâmarea sau mărirea ei". Recomandarea de restaurare a istoricului se lovea de opoziția arhitectului Gr. Nicolau și a colonelului Nicolae Vlădescu, membri în comitetul de ridicare a noii biserici. În 24 martie 1920, arhitectul Nicolau justifica astfel dorința demolării: „Proporțiile și formele acestei mici biserici sunt bine reușite, iar caracterul general al construcțiunii nu este lipsit de interes arhitectonic. Are însă un mare cusur, că este foarte mică și pardoseala scoborâtă în pământ, iar degradările igrasioase sunt atât de avansate încât

(continuare în pag. 11)

Arborele genealogic - Căpriță și neamul lui

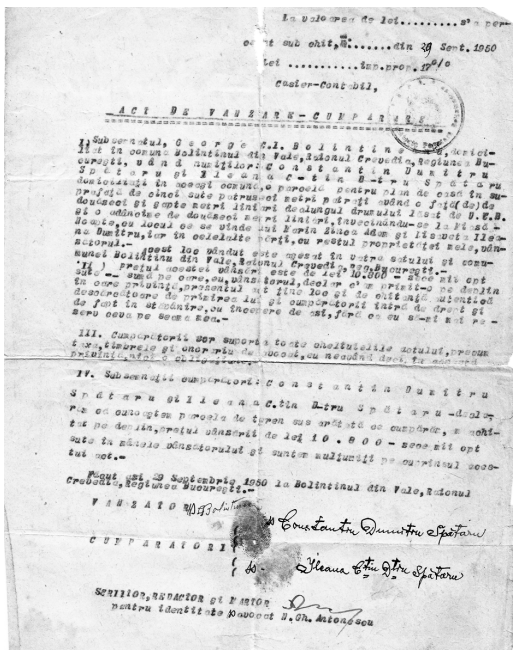


CĂPRIȚĂ și neamul lui

(urmare din pagina 10)

chiar prin restaurare sau adăugiri tot nu s-ar putea reuși de a obține o construcțiune suficient de igienică". Opunându-se demolării, Comisia Monumentelor Istorice va acorda 18.000 de lei pentru repararea acoperișului și lucrări de drenaj, cu condiția de a nu se modifica vechile forme. Lucrările, în valoare totală de 32.750 lei, vor fi executate de antrepriza lui P. Demetrescu, biserica fiind salvată ca prin urechile acului. (OPRIȘ, *Monumentele*, p. 182-183) Din păcate, degradarea ei nu va putea fi oprită, la aceasta aducându-și contribuția ignoranța și dezinteresul atâta timp cât satul avea de acum biserică nouă și încăpătoare în apropiere.

Ruina era aproape completă când, în sfârșit, vor fi începute lucrări de refacere în anii 2000. Pictura, din care se păstrau unele bucăți, nu a mai putut fi salvată, astfel încât a fost curățată de tot. Avem știință de o cercetare prealabilă a ei efectuată de istoricul Gheorghe Lazăr, originar din localitate. Am consemnat însă, în anul 2010, o informație oferită de Georgică Neagu (n. 1950) din Palanca, care afirmă că în tabloul ctitoricesc ar fi fost pictați *Radu Rachieru și Petre Rachieru*, amândoi maturi, și *jupâneasa Stanca Rachieru* (? !). Adăugirea de *Rachieru* este legată de profesia acestora, de comercianți și producători de băuturi alcoolice. Se știe că în lipsa terenului de cultură mulți bolintineni



ACT DE VANZARE-CUMPARARE

Subsemnatul, George [illegible] Bolintin [illegible], anticariu din comuna Bolintinul din Vale, Județul Crevedia, Regiunea București, vând unuia: Constantin Dumitru Spătaru și Ileana C-tin Dumitru Spătaru, domiciliați în aceeași comună, o parcelă pentru viitoare construcții de casă care urmează pentru mine de casă în Bucureșt și pentru nevoi de familie, având o lățime de [illegible] metri de-a lungul drumului lăsat de U.C.B. de la, cu locul ce se vinde până la Maria Zlăgea Adam și lăsând Ilie Dumitru, pe de celelalte părți, cu restul proprietății mele, drumul Bolintinu din Vale, Județul Crevedia, regiunea Bucureșt.-

II. Prețul acestei vânzări, este de lei 10.000 - zece mii lei, pe care prețuit, prezentul [illegible] de cumpărător, în [illegible] de lei 10.800 - zece mii opt sute lei.-

III. Cumpărătorii vor suporta toate cheltuielile actului, precum [illegible] de către cumpărători.-

IV. Subsemnații cumpărători: Constantin Dumitru Spătaru și Ileana C-tin Dumitru Spătaru declarăm că cunoaștem perfect starea în care se află casa ce cumpărăm, și achităm în întregime prețul de lei 10.800 - zece mii opt sute lei.-

Făcut azi 29 Septembrie 1950 la Bolintinul din Vale, Județul Crevedia, Regiunea Bucureșt.-

VÂNZĂTOR [illegible]

CUMPĂRĂTORI [illegible] Constantin Dumitru Spătaru

[illegible] Ileana C-tin D-tru Spătaru

Scriitor, redactor și martor pentru identitate Gavanet N. Gh. Antonescu

au fost împinși către meșteșuguri și comerț, lucrul pământului reprezentând o ocupație secundară.

Ioniță Căpriță Rachieru, urmaș al acestor întemeietori ai bisericii Sfinții Voievozi din Palanca, avea să ia în căsătorie pe Tița (desigur un diminutiv – nu știm ce prenume ascunde), fiica lui Atanasie (Sică, Anastasie) Bolinteanu, fiu, la rândul său al căpitanului Caloian Bolinteanu. Tița era așadar soră (apud Radu Costinescu), sau verișoară primară (apud Petre Costinescu) cu Anica, mama lui Dimitrie Bolintineanu. Despre Ioniță Căpriță știm că era deținătorul unei poverne (fabrică de alcool, de spirt) la intrarea de la Sabar în Bolintinul din Vale, avea moșie la Cărpeniș (com. Găiseni) și la Mârșa. Aceasta din urmă provenea din zestrea soției și va purta numele de *Căprițoaia* până la jumătatea secolului XX. La Bolintinul din Vale el stăpânea în mai multe locuri. O fâșie pornea de la *Policlinică* și mergea până la Răstoaca, în Piersiceanca. Era cuprinsă între posesiunile boierilor Băleanu (*Linia Băleanului*), în aval și ale Drugăneștilor (*Drugăneasca*), în amonte. O altă fâșie era lipită de cea a Bolintinenilor, mergând prin Poarta Luncii spre Argeș. În hotarul Palancăi stăpânea în locul numit *Grindioști*, tradus prin *Grindul Oastei* după trecerea prin filiera lui Ulisses de Marsillac. Ioniță Căpriță, locuitor din Bolintin, se afla trecut alături de Tănase Bolintineanu, Ioniță Minculescu și Ceaușu pe *Lista proprietarilor din districtul Ilfov care nu s-au prezentat spre a se înscrie pe listele electorale până la 5 iunie 1857* (*Documente privitoare la unirea Principatelor*, vol. 1, p. 416-417). Principala sa realizare va fi legată de înălțarea unei biserici de zid la Mârșa, alături de doi dintre fiii săi: Ștefan I.C. Bolintineanu (1833-1887) și Constantin I.C. Bolintineanu (1835 sau 1837-1892). Un alt fiu, George Căpriță, născut în 1846, murise mai de înainte și fusese înmormântat în cimitirul din Mârșa, acum părăsit. Arborele genealogic anexat articolului ne va lămuri mai bine asupra acestor legături.

Deținând o bună stare materială, după secularizarea averilor mănăstirești, Constantin I.C. Bolintineanu amintit mai înainte, va cumpăra de la Stat moșia Dărăști-Pâslari (Vlașca), iar fratele lui, Ștefan, ajunge să stăpânească Gorneni-Chițu.

Un neam ridicat dintre moșnenii Bolintinului, care în mai puțin de un veac ajunge să ctitorească două biserici și să dețină moșii și case în nu mai puțin de șase sate, precum și la București, credem noi că nu mai poate fi socotit neînsemnat și merită, cu prisosință, să figureze la *Oameni de lângă noi*.

Ultimul dintre acești Căpriță-Bolintineanu de care se mai știe câte ceva, ar fi Constantin Vidulescu a cărui casă impunătoare se afla gard în gard cu Liceul și care a fost demolată după moartea



lui de către autorități. Pe locu-i a funcționat un timp un depozit de materiale, iar acum sunt niște blocuri.

Gheorghe (George, Gogu) Bolintineanu, zis *Gogu a lu Căpriță*, născut pe 1 noiembrie 1870, la București, și decedat după 1951, a fost ultimul deținător al povernei, din al cărei coș de cărămidă, demolat în anii 40, aveau să-și facă case mai mulți. El poseda o locuință în București (pe Calea Rahovei, nr. 336, lăsată fiicei Elena) și o alta la Bolintin Vale, pe strada Poetul Bolintineanu, nr. 11, stradă rebotezată la venirea comuniștilor în B-dul Republicii, nr. 48. Casa aceasta, din Bolintin, încă în picioare, a fost vândută de Dumitru (*Mitu a lu Gogu a lu Căpriță*, fiul lui George Bolintineanu) lui *Ilie al Mialcii* pentru 20.000 de lei. Este situată lângă *Policlinică*, vecină casei profesorului Ado Marinescu. Amândoi, tată și fiu, își vor vinde, treptat, după schimbarea regimului, pământurile rămase, din Piersiceanca, de la Povarnă și din viitorul cartier țigănesc care de acum începe să crească în întindere și populație. Unul dintre principalii cumpărători a fost Mitică al lui Marin Ștefan, locuitor din Moșteni (Bolintin Vale), care a întreținut o relație specială cu Mitu Căpriță. De fapt, după înstrăinarea casei, Mitu avea să locuiască un timp



ACEASTA SF. BISERICĂ CU HRAMUL SF. ERARH NICOLAE SA CONSTRUIT DIN TEMELIE IN ANUL 1887 DE CATRE REPOSATI TITORI IOAN BOLINTINEANU (CĂPRIȚĂ) CU FII SĂI ȘTEFAN și COSTACHE SI PRIN MAREA STĂRUINȚĂ A-RĂPOSATULUI IVAN LAZAROVICI

IN ANUL 1912 PRIN STĂRUINȚA D-LUI B. I. LAZAROVICI I'S'A FĂCUT REPARAȚIE RADICALĂ, CARE DIN CAUZA EVENIMENTELOR ȘI A MARELUI RĂSBOI NU SA PUTUT TERMINA DE CĂT IN ANUL 1921 COMPLECTÂNDUSE PRIN FACEREA PICTUREI DIN NOU DE CĂTRE PICTORUL GR. PELINESCU

ACESTE REPARAȚIUNI SAU FĂCUT DIN TRUN FONU STRÂNS DE LA LOCUITORI ACESTEI COMUNI DE CĂTRE UN COMITET FORMAT DIN PREOTUL GH. ILIESCU B. I. LAZAROVICI, OPREA IONESCU SI ALȚI SĂTENI XI/XII 1921

la Mitică Ștefan, de unde va pleca la București pentru a lucra delegat pe o mașină de marfă. Apoi i se va pierde urma.

Ultimul reprezentant al acestui neam la Bolintin poate fi considerat Constantin Vidulescu, mort singur, într-o sărăcie lucie.

SURSA INFORMAȚIILOR:

• Orale de la: Ion PRODAN; Alexandru GRIGORE; Virgil TĂNASE; Georgică NEAGU; Gheorghe NEAGU; Ștefan CRUDU;

• Arhiva prof. Profira NAE;

• Arhiva Ștefan CRUDU;

• Arhiva Vasile GRIGORE;

• Arhivele Statului București, *Colecția Personalități*, Inv. 1875, nr. 1;

• Gheorghe BEZVICONI, *Necropola Capitalei*, multigrafiată;

• P. CÂNCEA, *Date privind țărănimea embaticară între anii 1864-1921*, în ***Revista Arhivelor***, nr. 1, 1970, p. 131-145;

• *Documente privind unirea Principatelor*, București, Editura Academiei, 1961;

• Ion DONAT, Ion PĂTROIU, Dinică CIOBOTEA, *Catagrafia obștească a Țării Românești din 1831*, Editura Helios, Craiova, 1999;

• Ioan OPRIȘ, *Monumentele istorice din România (1850-1950)*, Editura Vremea, București, 2001;

• C.F. ROBESCU, *Hotărnicia moșiei Cărpenișul de Jos cu trupurile*, București, 1892.

MĂRTURII ALE ISTORIEI LOCALE

Prof. Corneliu STATE



AKT DE KANONIE.

Астъзі ла [illegible] а лецеи [illegible] анъ, о міе опт сете патрезечі ші [illegible] ла сатъ [illegible] Юдецъ [illegible] саъ канонат [illegible] ші [illegible] ка [illegible] ім [illegible] дін сатъ [illegible] Юдецъ [illegible] ан лецеа православнікъ а бісерічі расъріталі, ел-патръ [illegible] Каноніе ші ea патръ [illegible] Каноніе, Нам фіндъ [illegible] ка [illegible] іар канонііле ачестора саъ благословіт де съвъ іскълітъл преот ал бісерічі [illegible] ші сипе дукредінцаре лі саъ дат кълє ун асеменеа білет ла мъна фієші кърпіа.

ACT DE CUNUNIE

Istoria se scrie pe baza izvoarelor. Oricât de neînsemnate ar părea unele „hârtiuțe" vechi, ele ne atrag atenția. Înscrisurile par minore, dar dintr-un document se pot desprinde multe informații utile unui iubitor de istorie.

Vă prezentăm în continuare un document din secolul al XIX-lea și anume un act de căsătorie din anul 1845, ziua 4, luna noiembrie, emis de Biserica Drugănești, azi în satul Stoenești. Actul este scris în alfabetul chirilic.

Astăzi la patru ale lunii lui noemvr[e] anul o mie opt sute patruzeci și cinci la satu Drugăneștii Județu Ilfovului s-au cununat Joița sin Andrei Postelnic cu Ioanu sin Andrei din satu Drugăneștii Județu Ilfovu în legea pravoslavnică a bisericii răsăritului, el întru a doa Cununie și ea întru întîia Cununie, Naș fiindu-le Cârstea Postelnic cu Ilinca Ioan [..indesc..] **iar cununiile acestora s-au blagoslovit de subt iscălitul preot al bisericii** [..indesc..] **și spre încredințare li s-au dat câte un asemenea bilet la mâna fieși căruia.**



Don Roşioru

Fidelitatea lecturii

Cu **Fidelitatea lecturii** (Editgraph, Buzău, 2011), cunoscutul romancier Titi Damian se prezintă în faţa cititorilor săi într-o ipostază editorială nouă: aceea de comentator al fenomenului literar românesc contemporan, după cum se prezintă singur în nota care precede cronicile sale de întâmpinare şi comentariile eşalonate pe un număr de 280 de pagini. Conştient că o sinteză actuală exhaustivă a literaturii române nu mai poate fi opera unui singur exeget, oricât de mare ar fi puterea de muncă a acestuia, profesorul de literatură dintr-un prestigios liceu din Urziceni se declară adeptul conceptului de geografie literară, înţelegând prin asta să-şi aducă piatra sa la marele edificiu care va fi, neîndoielnic, opera unui colectiv şi se ocupă cu precădere de scriitori trăitori sau originari din zona Buzăului natal şi ai Câmpiei Române care l-a adoptat ca purtător de cuvânt al misterelor ei. Criteriul după care îşi ordonează recenziile şi eseurile în masivul op critic este cel cronologic, adică respectând ordinea în care aceste piese au fost elaborate şi publicate în reviste de cultură din acelaşi areal spiritual (**Helis**, **Antares**, **Pro Saeculum**, **Oglinda literară**, **Sud**, **Renaşterea culturală,** etc).

Dialogul între literatura română clasică şi cea contemporană constituie una din constantele acestei cărţi, iar trimiterile la operele perene, matriciale, ale culturii universale sunt aici la ele acasă. Exegetul nu uită niciodată că e profesor de literatură şi, din această perspectivă erudită, stabileşte cele mai neaşteptate relaţii şi filiaţii, întotdeauna plauzibile şi convingătoare, între autorii aşa zişi canonici şi cei din actualitatea imediată, unii aflaţi chiar la prima lor ieşire editorială în lume. Fiecare cronică-eseu are, de regulă, două părţi: una pregătitoare, formată din portrete memorabile, amintiri personale, relatări ale împrejurărilor în care i-a cunoscut pe cei asupra cărţilor cărora se apleacă, teoretizări de concepte etc., şi o alta de tratare, nu mai puţin doctă, a cărţii pe care şi-a propus s-o analizeze şi să-i diagnosticheze exact specificul, originalitatea şi valoarea. Tactica abordativă este, prin urmare, cea prin învăluire. Savuroasă şi instructivă se dovedeşte o astfel de incursiune preliminară prin istoria Georgiei, cu un mic popas-releu prilejuit de un roman al lui Cinghiz Aimatov, atunci când comentatorul întâmpină cărţile poetei, prozatoarei şi eseistei georgiene de limbă română, Zaira Shamharadze. Titi Damian nu povesteşte cărţile spre a nu le distruge farmecul şi socoteşte că rolul unui critic de reală vocaţie este de a semnala sursele inedite de plăcere şi emoţie estetică pe care o carte sau alta i le declanşează cititorului în sufletul căruia ecourile lecturale se prelungesc contaminant: „Venită din împărăţia mult încercatei, misterioasei şi eternei Georgii, Zaira Shamharadze dăruieşte patriei adoptive aceleaşi lacrimi de gând şi aceiaşi picuri de suflet aduşi din patria natală, trecând eterna suferinţă a dorului prin cristalul poeziei" (p. 60). Profesorul nu o uită nicio clipă că, înainte de a-i învăţa pe alţii, se informează el însuşi minuţios. Ilustrativă e, în acest sens, expunerea având în prim plan structura şi evoluţia baladei şi sonetului, ambele fiind poezii cu formă fixă, expunere magistrală şi documentată care precede abordarea, la fel de răbdătoare şi de penetrantă, a ***Baladierului*** lui Şerban Codrin.

Comentatorul pleacă întotdeauna de la o viziune culturală panoramică şi abia după aceea îşi focalizează atenţia pe temma pe care a depistat-o în prealabil. Antologice sunt, în această direcţie strategică, paginile consacrate omului de cultură, „deschis spre alteritate" (p. 65) Andrei Ivanov, nealtul decât soţul Passionariei Stoicescu. Gândurile despre oamenii providenţiali ai culturii (în sens larg) omenirii, fiinţe în care Dumnezeu a picurat un strop din măreţia sa, afluiesc în discursul acestui eseist de marcă spre adevărate imnuri închinate inventatorului şi creatorului irepetabil: „Un adevărat creator de artă stoarce cât mai mult acestă picătură, până ajunge la epuizare. Atunci ţâşneşte din noianul anonimilor marele sculptor, marele pictor, marele muzician, marele dirijor, marele pilot de Formula 1, marele prozator, marele poet, marele actor, marele dansator, marele, marele..." (p. 71). Aceşti *aleşi* trebuie să se debaraseze de haina invidiei şi să-şi folosească stropul de orgoliu din dotare doar ca ferment al imaginaţiei şi inventivităţii lor. Toate aceste consideraţii folosesc de preambul fermecător în care e sugerată şi o profesiune de credinţă, în nota cunoscută, a analizei cărţilor lui Tudor Cicu, dobrogean pe care Buzăul l-a înfiat, fără niciun fel de rezerve, ca pe un factor revigorator al spiritualităţii sale. Prin ***Călător în Valea Plângerii***, buzoianul aclimatizat e plasabil într-un sillage ispirescian ce captează deopotrivă ecouri din inimitabilul Creangă sau din Sadoveanu, dar apăsând mai mult arcuşul epic pe o coardă tragică. Portretul acestui scriitor plurivalent aflat în plină forţă creatoare poate fi privit şi ca un autoportret, în oglindă, al semnatarului ***Fidelităţii lecturii***: „Tudor Cicu se dovedeşte un excelent cititor de literatură şi, mai mult decât atât, ca scriitor, posedă o mare artă de a insera cu ştiinţă şi cu uşurinţă în textele sale autori, opere literare din literatura română sau universală, conferindu-i textului său greutate, iar cititorului cultivat, plenitudine. Vibraţiile lui şi ale cititorului ating corzi sensibile, făcând apel la memorie şi la imaginaţie" (p. 80).

Titi Damian nutreşte o preferinţă specială pentru aforismele care învrăstează naraţiunile confraţilor săi şi le inventariază ca pe reale izbânzi estetice şi tot atâtea predispuneri la meditaţie. Neîntrecut se dovedeşte şi în arta contextualizării erudite a unei cărţi în opera scriitorului de care se ocupă, perspectiva sa devenind una monografică, exemplar fiind, în acest sens, demersul eseistic consacrat complexei scriitoare Passionaria Stoicescu cu care harnicul şi profundul literat a fost coleg de clasă la Liceul Pedagogic din Buzău şi care apare, de altfel, ca personaj la fel de fascinant în romanul **Umbra**. Cartea abordată aici de fostul camarad de studii liceale este **Apa Sâmbetei** şi ea cuprinde în exclusivitate arte poetice dintre cele mai tulburătoare.

Atitudinea exegetului faţă de cărţile asupra cărora zăboveşte, cu lecturi repetate şi cu reveniri întru o mai dreaptă cumpănire a judecăţilor de valoare şi a sentinţelor ce implică responsabilitate, este una constructivă: el caută şi vede întotdeauna partea plină a paharului. Îi repugnă ierarhizările de orice natură şi nu dă note spre a stabili premianţi, corigenţi sau repetenţi, dat fiind că tabloul literaturii nu se întocmeşte doar în funcţie de vârfuri şi din capodopere, după cum o armată nu e constituită doar din generali, ci, mai ales, din soldaţii anonimi care sapă tranşee cu lopeţile din dotare sau, uneori, doar cu degetele îngheţate.

În cronica prilejuită de cartea Speranţei Calimi, ***La naşterea mea a căzut o stea***, cititorul întâlneşte şi o profesiune de credinţă a autorului care, ca şi în trilogia sa romanescă (***Fagul***, ***Umbra***, ***Norul***) se declară adeptul autenticismului rezultat din experienţe trăite personal. Cărţile joacă un rol terapeutic, în sensul că cititul şi visatul pe baza paginilor lor pot dezamorsa nişte obsesii vechi. Exegetul a trăit o astfel de eliberare citind ***O clipă în cer***, cartea distinsului cărturar buzoian Aurel Anghel care a avut fericirea să trăiască un sejur fascinant în China. O altă seducătoare carte de călătorii, de fapt eseu deghizat într-un jurnal, este ***America la ea acasă*** a lui Grigore Spermezan, de aici până la un roman propriu-zis nemaifiind decât un pas scriitural. Comentatorul entuziast al cărţii salută calea regală găsită de filozoful şi profesorul Spermezan între extaziere/admiraţie şi demitizare (civilizaţia occidentală poate fi decepţionantă pentru un român şcolit şi intransigent). Mitul se prăbuşeşte de îndată ce-l înfrunţi şi poate că el nu există decât în aşteptările şi în aura pe care i-o atribuim necunoscutului.

De salutat şi atitudinea polemică vis-à-vis de cercetătorii operei lui Nichita Stănescu, exegeţi cărora le-a scăpat faptul că motivul tutelar al poeziei părintelui ***Necuvintelor*** este piatra (ideea mai apăruse şi în romanul ***Umbra***). Acest fascinant periplu motivic (cuvânt drag lui Mihai Cimpoi) serveşte de abordare, prin analogie, a volumului ***Mirele pietrei*** al poetului buzoian Nicolae Gâlmeanu. I se pare un act de mare curaj ca un alt poet să preia, după Nichita Stănescu, motivul pietrei. O astfel de companie ilustră nu poate fi decât de bun augur pentru temerarul poet de pe Valea Buzăului. Metafora pietrei se complementarizează la acest cântăreţ neliniştit şi profund cu cea a crucii, ambele avându-şi sferele lor semantice de rigoare bine inventariate în cartea aci în discuţie.

Analizele literare, întâmpinările şi eseurile lui Titi Damian sunt tot atâtea inegalabile sărbători spirituale şi festinuri de amplă cultură organic asimilată. Punându-şi problema raportului dintre scriitorii canonici şi cei care satelizează în jurul lor pe orbite mai mult sau mai puţin strălucitoare, Titi Damian îşi permite să propună propria-i scară de valori şi să scrie despre cărţile care i-au stârnit interesul. El nu aşteaptă directive de la centru sau de la vreun şef de trib literar. Şi mai ales nu uită că societatea e în perpetuă schimbare şi că fiecare etapă îşi creează scriitorii care să-i ia pulsul specific, mereu altul, şi să pună diagnostice exacte bolilor social-politice şi cultural-morale care poate că nu existau pe vremea uriaşilor înaintaşi canonici, una din aceste teme noi fiind degringolada (titlu al unui volum de povestiri ale Nicoletei Cristea-Ifrim) lumii româneşti actuale după 50 de ani de comunism şi după alte două decenii şi ceva de *democraţie originală* sau de scălâmbă tranziţie postdecembristă. Tânăra prozatoare adaugă formelor comice utilizate de Caragiale (umor, ironie şi satiră) pe cea a absurdului şi grotescului. Balamucul se revarsă nesăbuit peste gardurile sale şi invadează întreaga lume ce-şi iese astfel din normalitatea în care, săraca de ea, se credea cantonată, temă truvabilă deopotrivă şi în romanul ***Lemurii*** al aceleiaşi autoare care ar trebui să-şi învingă mai tranşant discreţia proverbială şi să iasă în faţă aşa cum ar merita. În ultimile trei piese care depăşesc cu mult analizele unor texte din Arghezi, Eminescu şi Marin Preda, criticul şi istoricul literar Titi Damian dovedeşte că are şi fibră de pamfletar îndreptăţit să iasă în Agora şi să se manifeste ca neîngăduitoare instanţă civică decisă să nu mai tacă şi să propună soluţii de extirpare din rădăcină a relelor ce proliferează cancerigen şi asfixiant în aceste vremuri prin excelenţă netrebnice şi ticăloşite.

Fidelitatea lecturii poate fi privită şi ca o carte de întâmplări cu scriitori, în sensul celor scrise de Mircea Micu, de Fănuş Neagu sau de neobositul şi generosul Florentin Popescu. Când scrie despre cărţi ale unor autori pe care nu i-a cunoscut personal, Titi Damian e sigur că subiectivismul nu-şi va face loc în discursul său exegetic (cazul lui Marian Ruscu, Ion Fercu ori Mihaela Burlacu, o autenticistă ce şi-a însuşit bine lecţia lui Marin Preda care afirmase că „adevărate sunt sentimentele", în timp ce „ficţiuni sunt împrejurările", ca să ne oprim doar la aceste exemple). Se bucură enorm când îşi descoperă afinităţi nebănuite cu autori din acelaşi areal geografic şi spiritual (Gheorghe Postelnicu, George Băiculescu, Ilie Mândricel). Autori care să se bucure sincer de izbânzile estetice ale confraţilor lor sunt tot mai mult nişte *rarae aves* în zilele noastre. Titi Damian îşi exprimă nu o singură dată această bucurie colegială atunci când ţine în mână o nouă carte primită prin poştă sau direct din mâinile emoţionate ale confraţilor întru neştiută trudă scriitoricească întâlniţi cu cele mai diverse prilejuri culturale.

Titi Damian este nu doar un romancier de nota 10, ci şi un eseist de mare rafinament şi probitate intelectuală. Nebântuit de nicio furie demolatoare şi neavând poliţe de plătit nimănui, el construieşte cu un optimism pedagogic funciar şi fără nicio teamă că-şi va pierde credibilitatea, obsesie care otrăveşte sufletele multor criticaştri cititori scorţoşi de coperte şi nu de cărţi, preocupaţi încrâncenat să nu se surpe ierarhiile încremenite decât să le aerisească şi să le sporească. Între a lucra la ecarisaj şi a pescui perle în Groapa Marianelor, cei mai mulţi optează, probabil, pentru cea dintâi. Flerul, norocul, credinţa în perenitatea frumosului artistic şi cultura imensă sunt factorii care-l conduc, de fiecare dată, pe Titi Damian la locul secret în care orice carte îşi are ascunsă cheia sau cheile ei de lectură. De nu cumva va fi având câte-un fir de iarba fiarelor în fiecare deget, căci nu oricui îi este dat să descuie atâtea frumuseţi spirituale pe care să ni le împărtăşească aidoma unui adevărat nabab !

SALONUL DE CARTE JURIDICĂ, CIVICĂ, POLIȚISTĂ ȘI ADMINISTRATIVĂ, EDIȚIA A XVI-A

Geo CĂLUGĂRU

Ministerul Administrației și Internelor, Editura M.A.I. a organizat recent **Salonul de carte juridică, civică, polițistă și administrativă**, Ediția a XVI-a.

Au fost invitate să expună, pe lângă Editura M.A.I., alte 19. Menționăm câteva: Editura Militară, Ed. Detectiv, Ed. Daco-Romania, Ed. Optimal Media, Ed. Biblioteca Metropolitană București etc. Salonul desfășurat pe durata a trei zile, a cuprins următoarele evenimente:

Ziua I:

Deschiderea Salonului de carte juridică, civică, polițistă și administrativă, ediția a XVI-a. Ceremonia de decernare a premiilor, diplomelor de excelență și trofeelor Editurii M.A.I. pe anul 2011.

A participat președintele Salonului – domnul Bogdan Tohăneanu – Secretar de Stat pentru Relația cu Parlamentul și Guvernul. Au mai participat reprezentanții editurilor expozante, scriitori, ziariști, cadre ale M.A.I. și membrii lor de familie.

Lansări de carte:

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE „CAROL I”

— *Buletinul U.N.A.P:* – A prezentat lt.col. Filofteia Repez

— *Sisteme aeriene fără pilot uman la bord*, autor căpitan comandor lector univ. dr. Laurențiu Răducu Popescu

— *Întrebuințarea sistemelor aerospațiale fără pilot uman la bord*, autor: căpitan comandor lector univ. dr. Laurențiu Răducu Popescu

Ziua a II-a:

Lansări de carte:

EDITURA RAWEX COMS. S.R.L.

— *Curcubeul autografelor*, autor Geo Călugăru. Au prezentat: prof. Floarea Necșoiu, Radu Cârneci, Doina Ghițescu și renumitul actor Eusebiu Ștefănescu

BIBLIOTECA METROPOLITANĂ BUCUREȘTI

— *Demonstrație practică privind utilizarea site-ului Bibliotecii Digitale a României*. Au prezentat: dr. Marian Nencescu, Florin Preda

— *Întâlnire cu realizatorii colecției Biblioteca de Cinematografie Mihnea Gheorghiu*. A prezentat: cineastul David Reu

— *Expoziție de hărți militare din colecțiile Bibliotecii Metropolitane București.* A prezentat: Florin Preda

EDITURA DETECTIV

Romance remarcabile, mai ales în cercetare și în formare profesională/ Remarkable Romanian Women, Especially in Research and in Professional Teaching, autor: Maria Trandafir. A prezentat Firiță Carp, directorul editurii

Ziua a III-a:

Lansări de carte:

EDITURA CAROLINA

— *MacDonalizarea României*, autor: Horațiu Russin. A prezentat: Marin Armășelu

EDITURA M.A.I.

— *Matrice sigilare aparținând Ministerului de Interne și unor structuri polițienești (1831–1931),* autor: consilier superior dr. Ștefan-Laurențiu Szemkovics

ASOCIAȚIA CRIMINALIȘTILOR DIN ROMÂNIA

— *Dicționar de criminalistică*, coordonatori: chestor drd. Gabriel Țîru, prof. col (r) Vasile Lăpădușі, dipl. ec. Petar Zdrovkov Nenov

— *Realizarea scopului și a regulilor de bază ale procesului penal prin metode și tehnici ale criminalisticii*, autor: lector univ. Nicolae Grofu

— *Semnalmentele persoanei ... de la portretul vorbit la identificarea criminalistică*, autor: comisar-șef expert criminalist drd. Ionel Necula, lector univ. dr. Constantin Drăghici, comisar-șef Lucian Penescu

— *Categorii de urme*, autor: conf.univ. dr. general magistrat (r) Dan Voinea

— *Investigarea criminalistică a infracțiunilor de corupție*, autori: prof. col. (r) Vasile Lăpădușі, conf. univ. dr. Constantin Duvac. A prezentat: prof. col. (r) Vasile Lăpădușі

EDITURA M.A.I.

— Dezbatere cu tema: *Romanul polițist românesc – un gen literar cu viitor incert ?* Au participat: George Arion, Ioan Bălăci, Tudorel Butoi, Geo Călugăru, Nicușor Dulgheru, Vasile Dumitru-Fulger, Ion Drăgoi, Anton Gagiu, Florian Gârz, Bogdan Hrib, Claudiu Istrate, Victor Jerca, Tudor Negoiță, Nicolae Rotaru, Traian Tandin. Moderatori:Petre Crăciun, director „Optimal Media” și Mircea Stoian, redactor-șef revista „Pentru Patrie”.

EDITURA „DETECTIV”

— *Culisele justiției*, autor Sorin Ardelean

— *Viu post-mortem*, autor Nicolae Rotaru. Au prezentat: Radu Cârneci, Ion Dodu Bălan, Ștefan Mitroi, Gheorghe Toma, Firiță Carp, Geo Călugăru

Ziua a IV-a:

Festivitatea de decernare a diplomelor acordate editurilor expozante

Închiderea ediției a XVI-a a Salonului de carte juridică, civică, polițistă și administrativă al M.A.I.

SIMPOZION
DISCIPOLI ROMÂNI AI LUI RENÉ GUÉNON

În Aula Magna a Universității București, Facultatea de drept s-a desfășurat recent Simpozionul – Discipoli români ai lui René Guénon – „Tradiția continuă”, prilejuit de împlinirea a 125 de ani de la nașterea acestuia.

Inițiativa organizării acestei manifestări de înalt nivel științific, aparține unui grup de entuziaști, peregrini întru cunoaștere spirituală, căutători de lumină, însuflețiți de ideea împărtășirii sacrului.

Simpozionul, cu o durată de 3 ore, a fost structurat în două părți, cu o pauză de 10 minute, ocazie cu care, invitații au putut consulta și, eventual cumpăra din cărțile expuse la intrarea în spațiul de desfășurare a simpozionului.

Deschiderea lucrărilor a fost făcută de prof. univ. dr. Laurențiu Vânău, care, după ce a mulțumit tuturor celor care au onorat invitația primită, a prezentat numele celor care urmau să-și susțină intervențiile.

În continuare, vom prezenta titlurile referatelor și numele celor care le-au susținut: „Despre Guénon ca maestru” a vorbit prof. univ. dr. Augustin Ioan; „Philosophia perenis” a constituit subiectul dizertației domnului Ion Rusu, subliniind că poate fi asimilată veșniciei în tradiția mistică a vechilor greci; „Secțiune transversală prin om”, următoarea comunicare a fost prezentată de domnul Marius Vasileanu, care a ținut să evidențieze faptul că „o unitate de bază a lumii este sufletul”; „Portretul unui spiritual” – i-a oferit doamnei Roxana Cristian, prilejul unei dizertații în care, epitetele și metaforele într-o judicioasă împletire, au avut ca efect captivarea asistenței.

Partea a doua a simpozionului a cuprins patru dizertații riguros concepute și susținute într-un limbaj accesibil, urmărite cu atenție de întreaga audiență.

„Lucifer versus Satan” – prof. univ. dr. Victor Iliescu; „Vâlsan și viziunea sa universală” a fost tratată de prof. univ. dr. Teodoru Ghiondea; „Trei cărți despre iluminare” au fost supuse atenției de prof. univ. Florin Mihăiescu.

În încheierea Simpozionului, domnul Ahile Z. Verescu a ținut să sublinieze că: „În fond, René Guénon a avut doar doi discipoli români: MIHAIL VÂLSAN, în Occident și VASILE LOVINESCU, în Estul Europei; ei au primit, în mod regular, inițierea sufi și au lucrat efectiv, în această tradiție cu maestrul lor.

MARCEL AVRAMESCU nu a fost un ucenic guénonnian, în adevăratul înțeles al cuvântului; el ar fi putut fi doar asimilat în rând cu ceilalți, îndeosebi pentru că are meritul de a fi făcut posibilă apariția revistei Memra în România interbelică.

In extenso, mai pot fi incluși în această categorie, ANTON DUMITRIU și MIRCEA ELIADE, atât pentru proximitatea lor evidentă cu lucrările maestrului cât și pentru faptul că opera lor integrează un subtil transfer de viziune și metodologie guénoniană.”

Exprim mulțumirea invitaților pentru gestul nobil și generos al organizatorilor de a ne fi oferit gratuit cartea „Discipoli guénonieni din România”, lansată cu acest prilej.

Dumitru DUMITRICĂ

Vine iar CRĂCIUNUL...





Fulgi de nea în zbor de îngeri plutesc pe aripi de vânt
Din eșarfele de nori și din lacrime de stea,
Semn divin, vine Crăciunul, ca din basme pe pământ,
Vestea „bucuriei vieții” tainic lumii să o dea...

Vine iar Crăciunu-n lume pe troiene de zăpadă
Clopoțeii sună-n noapte, renii se avântă-n goană,
Lumea-ntreagă iar așteaptă steaua magilor s-a vadă.
Candela speranței noastre în a lui Iisus icoană...

Vine iar din vremi Crăciunul, peste albe-mpărății,
Astrele pe-altarul nopții policandrele se aprind
Când prin noaptea cea divină răzbat glasuri de copii
Ce-L slăvesc cu bucurie pe Isus în vechi colind...

Noaptea își urzește puntea spre speranța omenirii.
Căci la Bethleem se naște, pruncul Cel fără de moarte
Ce prin jertfa Sa revarsă harul sfânt al mântuirii
Ca-n lumină, din lumină, să rămânem mai departe...

Iar coboară azi Crăciunul din înalturi și din astre
Să purtăm în noi credința, să-avem inimile sus !
Căci edenica lumină prinde inimile noastre
Azi, cu pasul de păstor, vine către noi Iisus.

TRADIȚII VLĂŞCENE

Prof. Corneliu STATE

În ziua de 12 noiembrie 2012 s-a desfășurat în sala de festivități a școlii din Stoenești, comuna Florești-Stoenești, județul Giurgiu, faza pe zonă a „Festivalului Culturii Vlășcene”, ediția a IV-a. Festivalul a fost organizat de Consiliul Județean Giurgiu prin Consiliul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Giurgiu, în colaborare cu Inspectoratul Județean Giurgiu.

Festivalul Culturii Vlășcene s-a desfășurat sub formă de spectacole, expoziții și demonstrații practice pe următoarele categorii: arte muzicale, arte coregrafice, arte culinare tradiționale, arte plastice și arte literare.



La centrul Stoenești activitatea s-a desfășurat sub directa îndrumare și organizare a domnului director al școlii din localitate, profesor Constantin Drăgușinoiu și a Primăriei Florești-Stoenești, prin domnul primar Constantin Dumitru.

Au fost prezente formații artistice din satele Stoenești, Palanca, Găiseni și Căscioare. Au fost prezentate diferite genuri artistice precum: **muzică populară** (eleva Ioana Grăjdan din clasa a III-a, din Palanca, a prezentat un vechi cântec popular *Gutuia din fereastră*, îndrumător fiind învățătoarea Ecaterina Drăgușinoiu); **dansuri sportive** (școala Stoenești-Palanca, îndrumător profesoara Gheorghița Ghiță); **teatru** (școala Stoenești cu piesa *Două loturi* de I.L. Caragiale, îndrumător profesoara Nicoleta-Nina Badea și școala Palanca cu sceneta *Aspirin și piramidon*, îndrumător profesoara Geanina Mehedințu); **dansuri tradiționale țigănești** (școala Căscioare, îndrumător profesoara Gina Mateescu); **dansuri moderne** (școala Găiseni-Căscioare, îndrumător profesoara Gina Mateescu).

Capul de afiș a fost programul susținut de elevii școlii Stoenești care au prezentat un moment tradițional privind *Nunta la Stoenești* și anume momentul *Colăcerii*, când tinerii nuntași vin împreună cu ginerele pentru a lua mireasa de la casa părintească. Textul prezentat a fost cules de către profesorul Corneliu State, iar îndrumătorul artistic a fost doamna profesor Nicoleta-Nina Badea din Stoenești. Acest program a adus în amintirea noastră tradiții ce tind să se piardă, să fie uitate de generațiile mai noi. Orația *Colăcerii* a fost însoțită de dansuri populare – *Hora Mare, Sârba* – protagoniștii îmbrăcând costume populare valoroase, unele vechi de peste 100 de ani. Partea muzicală a cuprins melodii lăutărești cântate la nunțile satului.

În cadrul festivalului a fost prezentat și micul muzeu, reprezentând o gospodărie țărănească, organizat în sala de festivități a școlii Stoenești. Fondatorul muzeului este profesorul Corneliu State de la școala din Stoenești-Palanca și cuprinde o bogată colecție de obiecte din viața satului românesc (unelte, obiecte casnice, costume populare, ceramică, războiul de țesut, ștergare, velințe și o serie de documente aparținând locuitorilor) precum și numeroase lucrări realizate de elevi (icoane pe sticlă).

Tradițiile și obiceiurile locale reprezintă o parte importantă a trecutului nostru. Ele reprezintă Istoria, iar istoria este mama noastră. Să uităm sau să neglijăm trecutul este o negare a ceea ce suntem. Spun aceste lucruri deoarece am fost total dezamăgit de interesul arătat acestui festival de cei ce sunt răspunzători de educație în primul rând. Unii au tratat acest lucru prin neprezentare cum sunt cei din comunele învecinate Ulmi, Joița, Cosoba. Dar și prezența unor „programe artistice” care nu aveau nici o legătură cu „Tradiții și comori vlășcene” se încadrează tot la minusuri. Au fost prezentate dansuri moderne de discotecă, ce nu făceau obiectul educației culturale a unor elevi de școală generală, cu mișcări obscene și costumații foarte sumare.

Unde sunt Doamne dascălii noștrii care cu mult simț patriotic, cu dragoste pentru tot ce este românesc, pregăteau formații artistice de o foarte bună calitate ? Serbările școlare cuprindeau dansuri populare, cântece, obiceiuri și tradiții. Întrebați bătrânii satului și veți constata că pe lângă tabla înmulțirii știu, în primul rând, Istorie, istoria neamului nostru. Tineretul fuge de trecut – pentru ce ne uităm de Festivalul Cântare României, pentru că este din perioada comunistă ? Promova tradițiile, cântecul popular, dansul, costumul nostru tradițional.

Poate dacă organizatorii festivalului s-ar fi implicat mai mult, nu numai prin lipirea unor afișe la școli și primării, scopul acestuia ar fi fost atins. Așa prezentăm momente de discotecă în loc de Tradiții și Comori Vlășcene.

DIMITRIE BOLINTINEANU

- ieri şi azi -

Mariana PETRE
Mădălina DIONYSATOS

Dimitrie Bolintineanu era aromân macedonean de origine, părintele lui, Enache Cosmad, a venind în țară din Ohrida. În puținii ani ai tatălui său, Enache, acesta își făcu în Valahia o situație acceptabilă. *Arendaș, mic proprietar, apoi subprefect, cu reședința la Bolintin, sat aproape de București*, el nu apucă să-i lase celui de al doilea născut, Dimitrie, o avere care să-l scutească de griji. Aron Densușianu îl crede cel mai mare poet liric al nostru alături de Mureșanu; alții i-au tăgăduit orice valoare, cum face Nicolae Iorga în *Istoria literaturii*. E drept că Bolintineanu se citește din ce în ce mai puțin și impresia ce ne produc *Legendele* sale este foarte



deosebită de cea produsă generației de la 1848, iar limba însăși, în care sunt multe neologisme și cuvinte savante, precum și prea multe diminutive, face ca poeziile acestea să fie în mare parte monotone. Însă un merit sigur are Bolintineanu: meșteșugul de a face versuri. Versurile sale sunt mult mai bine reușite, vorbim în special de ritm, decât ale tuturor poeților anteriori și contemporani.

Ca în fiecare an, data de 26 octombrie prilejuiește desfășurarea unor activități în cinstea patronului spiritual al liceului nostru, scriitorul Dimitrie Bolintineanu. Având deja o tradiție de șapte ani, aceste activități școlare cuprind momente lirice susținute de elevi ai liceului, o prezentare biobibliografică a lui Dimitrie Bolintineanu în format *Power Point*, realizată tot de către elevi, concursul „Dimitrie Bolintineanu – ieri și azi” care se adreseaza exclusiv liceenilor claselor a IX-a. Toate acestea vizează date din viața și opera scriitorului ce ar trebui să constituie un minim bagaj de cunoștințe necesare elevilor noștri. Proiectul se finalizează cu premierea tuturor participanților și se merge la mormântul lui Dimitrie Bolintineanu, aflat în curtea Catedralei „Adormirea Maicii Domnului” din Bolintin Vale, unde se depun flori în amintirea poetului. Membrii catedrei de limba și literatura romana din cadrul Liceului Tehnologic *Dimitrie Bolintineanu* organizează, coordonează și susțin desfășurarea acestui proiect, devenit oarecum tradiție în cadrul școlii, având în vedere importanța în cultura românească a celui care a fost și va rămâne Dimitrie Bolintineanu.

ASOCIAȚIA CREŞTINĂ SFÂNTUL STELIAN

- ocrotitorul copiilor -

Iuliana BELDIMAN

Luând sub ocrotirea ta pe mame și pe copii, ferindu-i de întristare și de boală, arată-te grabnic vindecător al suferințelor și al bolilor sufletești și trupești ale celor ce te laudă pe tine. Bucură-te, Sfinte Steliane, mare făcător de minuni !

Sfântul Stelian, cunoscut îndeobște ca ocrotitor al pruncilor, a fost sfințit și s-a făcut locaș al Duhului Sfânt încă din pântecele maicii sale. Întru toate era curat și plin de dragoste. Pentru aceasta, la vremea potrivită, și-a împărțit bogăția pe care o avea saracilor și s-a făcut monah. Dorind să se adâncească în rugăciune și în cunoașterea lui Dumnezeu, a plecat în pustie. A intrat într-o peșteră în care primea hrana de la dumnezeiescul înger. Primește puterea de vindeca poporul de diverse boli. Din viața sa aflăm că într-o zi a venit în popor o boală aducătoare de moarte și mureau într-una pruncii, iar părinții rămâneau fără de copii. Știind mai mulți de nevoitorul și pustnicul Stelian, au inceput a-l lua mijlocitor înaintea lui Dumnezeu, pentru vindecarea copiilor. Maicile care s-au rugat Sfântului Stelian au dobândit alți prunci, iar pruncii bolnavi au fost tămăduiți.

Asociatia Crestina Sfantul Stelian-Ocrotitorul Copiilor este un mod de viață frumos și curat, care se dorește a fi clădit pe temelia credinței în Dumnezeu, nu ca pe un șablon la modă, ci ca pe un principiu ce stă la baza tuturor deciziilor noastre. Necesitatea unei astfel de asociații și ideea înființării ei au apărut acum mulți ani, dar nașterea ei a avut nevoie de un imbold: durerea pe care o trăiesc zilnic unii dintre apropiații noștri. *Asociatia Crestina Sfantul Stelian – Ocrotitorul Copiilor* își propune să aducă aproape astfel de „cazuri”, care sunt înainte de toate poveri pe care unii părinți nu le mai pot duce singuri. Membrii fondatori: Beldiman Iuliana, Tudose Elena, Sima Georgeta, Mihalache Emilia, Dae Vasilica. Societatea, de la înființare, are sediul în orașul Bolintin Vale la Școala Generală, și este o organizație neguvernamentală (ONG).

În ziua de 25 octombrie 2012 a avut loc Conferința de lansare a activităților *Asociatiei Crestine Sfântul Stelian – Ocrotitorul Copiilor*. Conferința și-a propus să aducă împreună copiii cu probleme, pe părinții acestora, agenți economici importanți din nordul județului Giurgiu și nu în ultimul rând autoritățile locale. Au fost prezentate, de către Iuliana Beldiman istoria apariției asociației și obiectivele acesteia.

Scopul și obiectivele societății sunt: programe pentru copii și tineri cu probleme (dizabilități); activități educative de grup; îmbunătățirea vieții persoanelor afectate de tulburări din spectrul autismului; asistența mamei și a copilului; drepturile omului; programe de voluntariat, strângere de fonduri, campanie media de conștientizare, organizare de cursuri de pregătire, seminarii, conferințe, dezbateri de sensibilizare a opiniei publice.

Emilia Mihalache a prezentat un material privind copiii cu autism, care din păcate sunt destul de mulți în zona Bolintinului.

Mihaela Enache – membru de onoare al asociatiei – a prezentat o comunicare legată de integrarea copiilor cu dizabilități în școlile de stat.

Le mulțumim pentru prezență și sperăm într-o fructuoasă colaborare: Petrom, Adilex – reprezentata de doamna Paraschivoiu Minodora, domnului Chiva Traian, Atu Srl – reprezentată de domnul Arnăutu, Cabmedia – reprezentată de domnul Petre Ciprian, Năstase Ștefania, Ionita Mariana, Stanciu Nicoleta, psihologului Gheorghe Ionica. În toate proiectele Asociatiei se vede clar lucrarea lui Dumnezeu prin oamenii săi de bine, cărora le mulțumim din suflet.

Pe drumurile vieții

(urmare din pagina 17)

Limba română – teste cu rezolvare și evaluare, fonetică, lexic, morfologie, sintaxă, stilistică, pentru bacalaureat și admitere în învățământul superior, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2001 (în colaborare);

Atlasul literaturii române, Editura Cartographia, Budapesta, 2003, 44 p. (în colaborare), aprobat de Ministerul Educației Naționale din România cu Proces-Verbal nr.1370/ noiembrie 2001, ca mijloc auxilar de învățământ;

Justinian Teculescu, *Pentru neam și pentru lege – cuvântări și predici,* volum reeditat cu binecuvântarea P.S. Ioan, Ediție îngrijită de Luminița Cornea, Editura Angvstia, Sfântul Gheorghe, 2006;

Romulus Cioflec – un ardelean pe drumurile lumii, Ediție îngrijită de Luminița Cornea, Editura Arcuș, 2007;

Preot Ioan Graure, *Cinstirea părinților – culegere de predici și articole*, volum editat cu binecuvântarea Prea Sfințitului Ioan, Episcop al Covasnei și Harghitei, Ediție îngrijită și prefață de Luminița Cornea, Editura Eurocarpatica, Sfântul Gheorghe, 2008;

Luminița Cornea, *Locuțiuni verbale în romanul istoric sadovenian – o abordare gramaticală, stilistică și poetică*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2008 (teza de doctorat);

Teculeștii din neam în neam, (în colaborare), editat de Asociația Cultural-Creștină „Justinian Teculescu” și de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Editura Angvstia, 2008;

Personalități ale orașului Covasna (în colaborare), editat de Asociația Cultural-Creștină „Justinian Teculescu” și de Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sf.Gheorghe, Editura Eurocarpatica, 2009;

Luminița Cornea, *Excursia literară, îndemn spre cunoaștere*, cu o prefață de Ioan Dănilă și o postfață de Olga Rusu, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2010;

Luminița Cornea, *Pe cărarea Raiului. Convorbiri duhovnicești cu Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Ioan al Covasnei și Harghitei*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2010.

MERSUL TÂRGULUI

Ștefan CRUDU

30.09.2012: *Premieră: de vânzare câini de rasă.*

La intrarea în târg, lângă porumbei, iepuri și păsări de rasă, o doamnă cu aspect de amazoană (sau de dresoare de circ) expunând niște carnasieri în consonanță cu cele două exemplare de câini din rasele Rottweiler și respectiv Pitbull, trăgea de lese. Nu și-a găsit defel cumpărători. Prin zonă sunt mulți câini pe care nu-i dorește nimeni și care umblă pe străzi și evident, prin târg, după plecarea vânzătorilor. Târgul este vioi. Există marfă din belșug. Toamna călduroasă a favorizat maturizarea legumelor. Peste tot ardei roșii. Prețuri convenabile. Maxim 2 lei/kg. Excepție roșiile: 3 lei/kg și păstăile: 4 - 6 lei/kg. Cerealele staționează ca preț: 45 lei/sac 3 duble.

7.10.2012: *Fasole românească (de Basarabia, via Vrancea !).*

Într-o zi de târg așezat, cu prețuri decente, pentru toate pungile, la o tarabă din zona neproducătorilor (cam așa se prezintă cele două rânduri de tarabe din zona centrală: pe unul etalează producătorii și pe celălalt intermediarii sau falșii producători) o doamnă își lăuda marfa (fasole boabe) ca fiind autohtonă, precizând pentru cumpărătorii de bună credință că este românească și provine din Vrancea. Mirat, i-am spus că în Vrancea (respectiv la Odobești, cum spusese ea) se cultivă vița de vie și nu fasole pentru vânzare. Ea a continuat să fabuleze cum că ar fi de la părinții săi. Testul final a dat-o de gol: nu a știut care-i capitala administrativă a județului Vrancea. La câteva tarabe distanță, un alt negustor (poate soțul ?) cu aceeași marfă scrisese pe un bilet: fasole românească de Basarabia. Corect și totodată patriot filobasarabean. S-a ieftinit conopida – de la 6 lei/kg acum o săptămână, la 3 lei/kg azi.

14.10.2012: *Ziua recoltelor !*

Înainte de Revoluție cam pe acum se sărbătorea „Ziua Recoltei" cu vizite și expoziții itinerante de mărfuri de sezon. Azi târgul este atât de plin de marfă încât chiar că e o zi a recoltelor. Se cumpără legume de zor. Prețuri omenești, pentru toate buzunarele. Din nou, conopida-și scade prețul: 1,50 lei/kg. Varza, care în urmă cu o lună era foarte scumpă (2 - 2,50 lei/kg) a scăzut sub 1 leu/kg. Au apărut mărarii cu fructele lor de toamnă. Merele se vând cu 2 - 2,50 lei/kg. Cam la fel perele galbene de Bolintin.

21.10.2012: *Haos ordonat. Barbarisme verbale.*

Azi am fost surprins să văd că au dispărut tarabele iar vânzătorii și-au expus marfa pe jos (de fapt pe bucăți de plastic). Neatrăgător, deși suntem totuși în România. Explicația: ne pregătim de bâlci. Mai marele peste târg, d-l Teo, fixa perimetrele viitoarelor panarame – lanțuri, călușei, ș.a. Luăm ceva marfă la prețuri satisfăcătoare și plecăm repede din acest decor neatrăgător. La ieșire, două bicicliste discutau: „Ce mai faci ? / Mă duc în porci !". Uitasem că dincolo de pod, lângă drumul Poenarilor, se adună vânzătorii de porci iar unii își cumpără de pe acum porcul de Crăciun, ca să fie crescut și de ei. Bine, bine, tanti, dar de ce nu te duci *la porci* care sunt *pe câmp* ! Ce profesoară ai avut ?...

25-28.10.2012: *Bâlciul de Sf. Dumitru.*

Mult așteptatul eveniment anual, bâlciul de Sf. Dumitru de la Bolintin Vale a început. Anul acesta a durat 5 zile: două înainte și două după 26 octombrie, ziua Sfântului conform calendarului ortodox. Astfel că fiecare zi a avut vizitatorii săi, respectiv cei care cumpărau și cei care se distrau. Vreme frumoasă (ploaie sâmbătă noaptea, zile călduroase). Drept urmare, neaglomerat. Mulți vânzători nu au fost mulțumiți deloc spunând că au cam lipsit cumpărătorii. Posibil – vreme de criză, mărfuri obișnuite, cămările deja pline. Prețuri foarte mici. Duminică, după ora 16:00, ardeii grași se dădeau și cu 40 bani/kg. Legumele, zarzavaturile, pastrama, fructele erau ca de obicei expuse pe jos, de o parte și de alta a drumului (sau șoselei Palanca), începând de la "Cartier" până dincolo de podul peste Sabar. În incintă: distracțiile, berăriile improvizate cu mici, cârnați, pastramă și alte specialități din carne, toate din belșug. În plus, mai mulți decât anul trecut, vânzătorii (cred că și producători totodată) de produse din ceramică diverse. Care chiar că s-au vândut. Nu a lipsit, ca de obicei Gelu de la Trestieni, marcă tradițională de cruci de care e plin cimitirul nostru.

4.11.2012: *Târg liniștit.*

Marfă multă, cumpărători puțini. Au sosit și pomii fructiferi, semn de toamnă plină (inclusiv familia răposatului Gabi din Ogrezeni, cu soiul celebru de pere galbene). Fructe de sezon: mere 2 -2,50 lei/kg; gutui 4 - 5 lei/kg. Legumele, nesortate (a căzut bruma și s-au cules în grabă) destul de spre foarte ieftine. Varza, de râs: 50 - 60 bani/kg. Varza roșie a cam lipsit în acest sezon și foarte scumpă: 3 lei/kg.

11.11.2012: *Varza: preț de faliment.*

Am ratat târgul (am sosit după ora 11:00). Ultimii vânzători își încărcau marfa în dubițe. Varza: 30 bani/kg ! Urmare a ce ? Producție mare sau cerere mică ? Probabil amândouă. Oricum, lumea pune la murat în borcane sau bidoane mici și nu în putini ca altădată. Evoluție gastronomică cu mai puțină vitamina C.

Revista revistelor

CRONICAR

Bucureștiul literar și artistic, an II, nr. 11(13), octombrie 2012. Florentin Popescu abordează sensibila temă a *Antologiilor locale* (p. 5), iar în editorialul *Artele și biserica* ne vorbește despre întrepătrunderea, pe tărâmul artelor, a Bisericii cu lumea laică. Ne atrag atenția materialele semnate de Ion Andreiță, Neagu Udroiu, Ion Roșioru sau Dan Anghelescu. Remarcabil articolul lui Vladimir Udrescu despre scrierile lui George Dan, care ne afundă într-o lume hipnotică din care răsar „gheare de ancoră, râturi de vier", sau Lina ce „prășea la boieri cucuruzii/ sau desfăcea la conac iluzii", aceeași „Lina urcată pe un parapet/ Vorbi muncitorilor de la Filaret", sau Maria ce „ține în brațe ciocanul ce latră/ ca o mitralieră a păcii în piatră". De citit, neapărat: zăpăcește.

Florentin Popescu: „Istoria științei și culturii ne învață un lucru elementar: cu cât un ins este mai valoros și mai sigur pe sine, cu atât e mai modest în comportamentul social". Vorbă mare !

Litere, an XIII, nr. 9-10 (150-151), sep.-oct. 2012. În editorialul semnat de Tudor Cristea este evocat profesorul Șerban Cioculescu. Dintre articole semnalăm: Henri Zalis, *Mai este nevoie de roman popular ?*; Tudor Cristea, *Eugen Barbu – Tezism și literatură*; Ioan Adam, *Vedere spre seicento carpatin*; Daniela-Olguța Iordache, *Un tasmanian – Tudor Opriș*; Liviu Grăsoiu, *Libertatea – risc asumat*; Niculae Ionel, *Lectură și mărturisire*. N-ar trebui să vă scape cele scrise de Iordan Datcu, Mihai Stan și Florentin Popescu, ce vă vor purta prin lumea trăirilor românești de la universal până spre rădăcini.

Bucovina Literară, nr. 9-10 (259-260), sep.-oct. 2012. Așa cum ne-a obișnuit, revista încântă cu o prezentare grafică de înaltă ținută. Remarcăm articolele lui Adrian Dinu Rachieru (*Provincia cărturarului*, despre Constantin Călin – profesor, critic, gazetar), Ioan Țicalo (*Băiatul drumului*), Ilie Luceac (*Bicentenar Eudoxiu Hurmuzaki*). Din numărul anterior (iulie-august) nu trebuie pierdut dialogul purtat de Alexandru Ovidiu Vintilă cu un personaj remarcabil al culturii noastre: Petru Ursache.

Dilema Veche, an IX, nr. 458, 22-28 noiembrie 2012. Exemplară rubrica privitoare la patrimoniu susținută număr de număr de profesorul Andrei Pippidi. Acum vine împreună cu articolul despre pățaniile clopotniței Bisericii Sf. Spiridon din Iași semnat de Sorin Cristian Semeniuc. Obișnuita tragedie și nepăsarea însoțitoare. Andrei Manolescu ne plimbă prin *Țara bufonilor triști* – evident România – reamintindu-ne personaje ale lumii postdecembriste: Zambra Iosipescu, Nica Leon, Dumitru Dincă, Gheorghe Zainea, Dumitru Mazilu, Liviu Petrina, Ștefan Cazimir, Ioan Mânzatu... Atât, pentru că ne cuprinde „o tristețe iremediabilă". Mai trebuie citit: Constanța Vintilă-Ghițulescu, Iaromira Popovici, Eugen Istodor, *Amicul Dejun*, Marius Chivu, Simona Sora, Cezar Paul-Bădescu, Selma Iusuf și Adina Popescu (când apare).

Jurnalul de duminică, **Ediție nouă, nr. 170, 8-15 noiembrie 2012**. Plin de emoție reportajul despre *Bisericile călătoare* al Simonei Lazăr, descriind mișcările prin timp și spațiu la care sunt supuse bisericile din lemn (și nu numai, pentru că și cele de zid sunt mișcate). El ne amintește de bătrâna biserică din lemn a Mârșei, sosită pe tălpi, iarna, de la Crevedia și plecată la Coșoaia (Videle) pentru a termina mistuită de flăcări. În paginile 10-11 Carmen Anghel ne vorbește despre *Școlile Spiru Haret, martorii unei epoci luminate*. Dintre cele zece imagini se acompaniază textul trei sunt cu *Școala veche* a Bolintinului din Vale în ruinoasa și rușinoasa stare de acum. Atribuirea ridicării ei mandatului de ministru al lui Spiru Haret (1897-1899; 1901-1904; 1907-1910) naște însă serioase semne de întrebare atâta timp cât școala, după câte cunoaștem, este din 1889 (vezi pisania bisericii, mărturia lui Nae Zinca Crudu care începea clasa a V-a, în anul 1890, în această clădire, sau însemnările lui Ion Carbarău) și nici măcar nu se încadrează modelelor arhitectonice *Spiru Haret* din epocă: cu o clasă; cu o clasă și o locuință pentru învățător; cu două clase plus locuință; cu trei clase plus locuință. A noastră (dacă am numărat bine, avea șase săli de clasă și două locuințe pentru învățători) se datorează unei strădanii locale și mai ales lui Constantin Șt. Bolintineanu. De rectificat !

PĂCATELE LIMBII

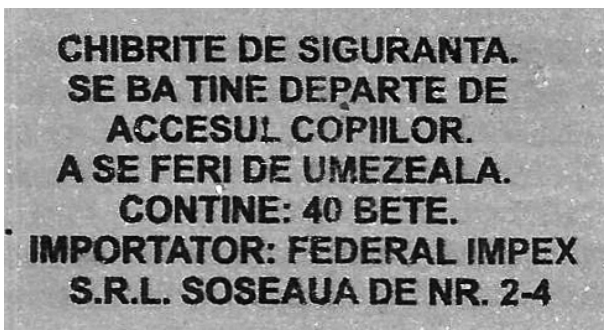
Grămăticul Român

Pretext:

Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată...

Argument:

Super, cool, super, gadget, super, target, super, market, super, branding, super, tunat, super, Si Vi, super, job, super, merchandiser, super, chef, super, master chef, super, trandy, super, casual, super, show, super, facebook, super, reality, super, test drive, super, banking, super, PR, super, summit, super, second hand, super, super, full, super...



Concluzie:

Din ce în ce mai adânc !

Călătorul nostru surprinde, într-o călduroasă duminică de iulie a anului 1911, un Bolintin așezat, înfloritor, parcurgând cele mai bune momente ale existenței sale. Datorită tragicelor tranformări edilitare pe care le-a suferit ulterior se cuvin aduse câteva lămuriri.

Castelul părăsit nu poate fi decât povarna (fabrica de spirt) lui Căpriță Bolintineanu, aflată la intrarea în Bolintin, pe partea stângă. Având un turn (coș) înalt, ce domina împrejurimile, povarna a fost bombardată în timpul primului război mondial, fără prea mari daune. Coșul avea să fie demolat în anii 40, din cărămida lui construindu-se mai multe case în Bolintin.

Oficiul poștal se afla vizavi de actuala Judecătorie. Clădirea, scoasă din patrimoniul localității, există și astăzi.

Cârciuma lui Alexandru Ștefănescu se afla în colțul străzii ce duce spre casele lui Bădălău și spre fostul nostru dispensar veterinar. Clădirea impozantă, cu etaj și fațada împodobită de stucaturi, a fost demolată în 1989. Neavând copii, Alexandru Ștefănescu o va lăsa moștenire lui Stegărescu, iar pe locul ei se află acum magazinul lui Relu Pârvănescu.

Restaurantul lui Dumitru (Mitică) Oprea, cel mai elegant local al Bolintinului, fusese inaugurat, cu mare fast, pe 10 mai 1910 (Ziua Națională), de către primarul de atunci al localității, Constantin Șt. Bolintineanu. După naționalizare aici a funcționat o farmacie, clădirea fiind demolată în 1989. Se afla vizavi de casa lui Manolache, în intersecția cu drumul ce duce, prin Poarta Luncii, la Malu Spart, cam pe locul popicăriei de azi.

Prin Bolintin acum un veac: iulie 1911
Pribegiri

D. IOV

Omul pleacă la drum cum poate și cu ce poate: cu carul, cu trăsura, călare ori pe jos... numai să plece ! Plec și eu cu calul de fier !

Pe la 7 dimineața nici tramvaiele, nici trăsurile nu tulbură liniștea rămasă încă din timpul nopții. Rare coțuști cu două roate întâlnești, aducând lapte în oraș. Zarzavagii se îndoaie sub greutatea coșurilor pline. Pare că spinarea vrea să ia forma cobiliței. E bine de mers pe strada stropită din care se înalță aburi răcoritori, pe bulevardul străjuit de castani rotați ce duce prin fața Facultății de medicină de unde te urmărește privirea neclintită a generalului dr. Davila. Și e cald de parcă vrea să se topească pământul ! Are să s-aprindă cerul ! Aproape de palatul de la Cotroceni un loc viran, plin de murdării. Higiena capitalei n-ajunge până aici, se vede. Și cred c-ar trebui. În deal la linia ferată cu un ceas înainte de trecerea trenului se închide bariera. Căruțele încărcate așteaptă, câțiva gură-cască răzămați de gardul de șine de fier și vardistul cu un aer grav se plimbă în lungul șinelor lucitoare. Batalionul de geniu, pirotechnia, casa apelor al cărei zgomot de cascadă mă oprea acum câțiva ani când făceam armata și mă întorceam târziu noaptea din oraș, pe furiș. Depositul Central de echipamente militare îmi aduce aminte de fata maiorului Varga care cânta seara, în umbra încremenită a teilor:

Am plâns atâta pentru tine...

În ușa gheretelor din poartă soldați cu arma pe umăr. Din tabăra Cotrocenilor vin sunete de trompetă și tropot de cai. Instrucția n-are sărbătoare. Gândesc că mai de folos le-ar fi să se ducă la biserică... Drumul plin de praf, dar pe cărărușa din margine roate cu șina de cauciuc străbate ușor. În comuna Militari: cârciumă elegantă, fabrică de apă gazoasă, brutărie, băcănie, toate cu firma pe peretele din față. Mă gândesc la orașele din județul meu, la Hârlău bunăoară, la Ștefănești și la Sulița. Dacă ar fi astfel de oameni s-ar mai rări firmele ca: *Șirul Cuten*, *Leizer Iticovici*... Dar la noi în județ: politică, lux, intrigă. Nu cunosc sat unde preotul să trăiască bine cu învățătorul ori cu cel de la primărie.

În coama dealului mă opresc să privesc Bucureștii. Dintr-o pădure de copaci, turnuri de fabrici spintecă zarea. Bănuești că trebuie să fie și case grămădite în vale, ca grăunțele într-o strachină; dar nu se văd. Pornesc înainte prin căldura zilei. Un vânt te izbește în față fierbinte. Sub suflarea lui lanurile de grâu, deoparte și de alte a drumului, își aplec spicurile grele, aurii, și în depărtare se deslușesc ca valuri de aramă topită. Întâlnesc căruțe venind spre oraș, stârnind nouri de praf. Șoseaua stricată, cu șanțuri prin mijloc făcute de roțile carelor încărcate. Întreb pe un bătrân care paște vaca pe malul șanțului.

„Îi stricat drumul de cărăușie, domnișorule... Dumneta nu-i fi *dă p-acilea* ?... Din Moldova ? – d-aia nu știi... Noi n-avem pământ ca pe la dumneavoastră și câștigăm și noi ce putem cu chiria". Tace puțin, dar n-a gătit vorba: „Ăsta-i islazul la noi: malul șanțului... Pe malul șanțului: oaie, porc, bou, cal..." Și are dreptate moșul. Unde e șoseaua națională care duce de la Iași la Botoșani, șosea largă să treacă patru care odată și curată și bătută ca fața casei ? Unde sunt teii străvechi ce-și culcă umbra dealungul drumului între Flămânzi și Gura Raiului din marginea Botoșanilor ? Cum sunt nădușit leoarcă câte bodaprosti n-aș zice să dau peste-o umbră de copac să mă răcoresc. Venise odată ordin prin susul Moldovei ca de la un canton la altul să se sădească copaci. Și prin multe părți ți-i mai mare dragul să treci. Și au și copiii cantonarilor în care cireș să se suie și-un drumeț ostenit găsește o poamă să o mestice în gură, iar prin mai, când înfloresc teii, ți-i mai mare dragul să treci în pasul rar al boulenilor și să-ți umpli plămânii de mirosul fermecat... Se vede că ordinul a fost dat numai pentru nordul Moldovei ! Trec pe lângă un canton care mă surprinde. Casă mare, cu trei încăperi, nu ca pe la noi un triunghi de casă c-o tindă și o odăiță în fund în care nu știu cum pot încăpea cei opt copii ai cantonarului. Alt canton, mai departe, deosebit de cel trecut. A noastre mici... mici, dar mai plăcute vederii cum sunt făcute toate la fel, și cu numărul tipărit mare în păretele de la drum, un scris cu mâna și mărunt. Șanțurile nu mă miră că nu-s curate. Dacă le-ar răzălui unde ar mai paste vitele ? Islazul...

Întreb pe un cantonar:

– Mai e mult până la Bolintinul din Vale ?

– Mai e un petec și pui ochiul pă el...

Lanurile de grâu s-au transformat în întinsuri verzi de rapiță. În marginea ogoarelor cară trase, acoperite de țol cenușiu prin care nu trece ploaia. Parcă e printre dânsele și carul lui Moșu Mitriță Munteanu cu care mă întorceam sâmbătă seară acasă de la câmp, culcat în pomoiște pe sumanul întins, ascultând scârțâit de cară ce veneau în urmă ori vre-o tremurare de cântec din fluier... „Ați venit la muncă, da ?"

– Da, la prășit tutun... Și eu credeam că-i rapiță. Întreb de mai e mult până la Bolintin. „Mai e un petec și pui ochiul pă el". După vre-o jumătate de ceas de mers, o pădure în stânga, mă îmbie la răcoare. Lepăd haina și culcat pe iarbă mă răcoresc, în zumzetul miilor de gângănii nevăzute. Un duruit ca o trăsură ce-ar trece pe deasupra copacilor. Mă scol. Pe drumul de fier ce își întinde liniile negre trece-o drezina plină de soldați. Merge mai iute ca un car cu juncani abia deprinși cu jugul. Zăduf. Aburi clocotiți învăluie zarea plină de soare. În dreapta și în stânga păduricele care înconjoară forturile ard parcă. Și drumul rău și praf mai până în butucul roții și pietriș în neregulă și prin mijloc parcă a tras brazde cu plugul. Câteva oițe rod malurile golase ale șanțului. „Încotro, moșule ?" Un moșneag, cu plete albe lăsate spre ceafă. Îi răspund. „Nu mai ai mult... un petec și pui ochiul pă el"...

Când treci prin Ciorogârla îți pare că treci pe-o stradă de oraș așa-s de frumoase casele și curate. Numai salcâmi. Pomi fructiferi nu s-or fi prinzând pe aici ? Văd într-o grădină câțiva meri și-un nuc. E plăcut și mirosul de salcâm, nu zic ba, da' nu are a face cu livezile întinse, încărcate de roade, de la Zlătunoaia, ori de la Deleni ce să tin lanț până în ulița Hârlăului, și unde în nopțile de vară răsună glasurile livadarilor, ba până la toamnă, hăt târziu, iese fum din lezniți și glasul a vreunei armenie face să stee mult timp treji pe prispă locuitorii...

Apa turbure a Ciorogârlei e destul de latâ și sălciile își apleacă frunzișul strălucitor ca argintul viu. Pe podul cătrănit, fete răzemate de zghilț. Numai șorțurile le deosebește de portul de pe la noi. Întreb pe una și cu mare greutate îmi răspunde: „Mai e un petic și pui ochii pă el". M-am hotărât, de acum să nu mai întreb pe nimeni. M-am săturat și răsăturat de când cu „un petec" și vad că nu „pun ochiul" pe nimic.

Bolintinul din Deal nu-și merită numele. Numai deal nu-i corhana pe care e așezat. Cum ieși din sat răchiți bătrâne, scorburoase, pe dreapta șoselei și verdele nesfârșit al plantației de tutun, singura îndeletnicire a locuitorilor. Ajung doi lăutari. Scripcarul mă salută. L-aș întreba și mi-i frică să nu-mi răspundă: *Mai e un petec și...* În nămiezi ajung. În marginea satului un castel părăsit. Aflu că e o moară părăsită. Cu cât înaintez casele sărăcăcioase, acoperite cu paie, dispar și adevăratele case orășenești se înmulțesc. De la oficiul poștal și până dincolo de cârciuma lui Dumitru Oprea poți zice că-i un adevărat oraș, cu case mari, cu două rânduri unele, cum îi cârciuma lui Alexandru Ștefănescu, cu îngrăditură de uluci, cu biserică frumoasă cu statuia poetului Dimitrie Bolintineanu, școală cu ceas... Ca orice străin, unde să trag întâi ? La secția de jandarmi. Șeful, un om mărunt, cu puțină barbă și tare cum se cade, îmi dă cu multa plăcere înformațiuni și cu oarecare mândrie că locuiește într-o comună unde e: secție de jandarmi, post de jandarmi, doi preoți, unul teolog, oficiu telegrafo-poștal, administrator de plasă (zapciu), târg săptămânal, uscător de prune, abator în proiecție... „Mă rog, întreb eu, da salcâmii fac multe prune pe-aici ?" Mă privește nedumerit: Cum să facă salcâmii prune ? „Atunci la ce vă servește uscătorul ?" Râde și el și îmi dă dreptate. Și pe când ascultam laudele acestea ochii îmi dau peste o hârtie a cărei curioasă ștampilă mă face s-o copiez întocmai.

Județul Ilfov
Comuna
Bolintin din Vale
(Știrbești)
format din satele
Moșteni Știrbești
cu reședința Primăriei
Linia Băleanu, Drugăneasca,
Malu Spart, Crivina și Suseni.
6000 locuitori
Târg săptămânal
No .....

Multe sate am colindat și eu dar n-am văzut încă o asemenea ștampilă. Ce vrea să zică și mândria la om ! Ar fi trebuit să puie și uscător de prune, abator, oficiu telegrafo-poștal, reședința zapciului, etc., etc..., când îi pune-o pe hârtie să umple o jumătate de coală.

Masa o iau la cârciuma lui Dumitru Oprea. Doream să văd o cârciumă din Ilfov. Odaia încăpătoare, cu storuri; la fiecare masă, în părete, sonerie, un părete pictat și pe scări de piatră te cobori sub sol, în pivniță, unde poți petrece în voie, cum e la București, la Lahovari. Aflu c-acolo jos nu bea decât zapciul, cu doctorul și cu dirigintele oficiului. Mă rog: și la băutură trebuie deosebire ! Cârciuma îi nouă, *sistem București*, și d-aia nu are ochiu să-l vadă d-al de Rică, Ștefănescu...

Cu ghiocul cu doi cai iuți cei 5 km până la Malu Spart nici nu știi când îi faci. Caii domolesc mersul când trec podul peste Argeș. Argeșul n-are șes, ca alte ape, ori vreo luncă. Sălcii bătrâne trăiesc în mijlocul apei tulburi, înfipte în albia pietroasă, bătute de valurile ce lucesc, în lumină, ca sloiul. Părecții frumoaselor case din Malu Spart, zugrăviți pe dinafară cu oameni călări, cu sfinți înțepeniți și fel de fel de flori. Întreb și nimeni nu știe să-mi dea răspunsul pentru care motiv albul de zăpadă al pereților e acoperit cu fel de fel de mâzgălituri. Într-un colț al păretelui de la drum, inițialel: R.M.S. No... Aflu: casele cu literile R.M.S. au culturi de tutun. „Dar văd că unele n-au ?" Acelea n-au dreptul... Au fost condemnate pentru contravenție.

Trecem înainte pe drumul ce duce până la Căscioare, în Vlașca și ne oprim la Suseni: vreo câteva case sărăcăcioase, mici și urâte ce-ți fac cea mai tristă impresie. Oprim la „Oficiul Telefonic". Un băiețel se sperie când intrăm. Cine știe drept ce inspector ne ia !... Își recapătă curajul când intră un român. Mă mir de costul acestor instalații telefonice, în fiecare cătun. „O cheltuială degeaba; înțeleg să fie cătunele depărtate, dar așa..." „D-apoi nu-i așa cheltuială, domnule... Un băiat cum îi ăsta: 20 de franci !"

– Cum 20, răspund eu, c-am auzit că în buget îs trecuți cu mai mult ? „O hi, nu zic ba, dar ei atâta primește." Încep să înțeleg rostul oficiilor...

Când ne-am întors în Malu Spart, hora era în toi. Fetelor, gătite la cap ca orășencile, le stau mai rău ca celor de pe la noi, cu cozile late, pe spate, c-o floare roșă în vârf legată cu o cordică de catifea. Flăcăi în cămăși lungi, ca fustele, și înflorite de-a mai mare dragul.

Îmi atrage privirea un joc încurcat: Racii.

La mese gospodari care privesc tineretul, care cinstesc bere, basamac, ori auzi uneori: De trei bani un Napoleon ! Un fel de rachiu mai tărișor ca basamacu. La o masă adunați la un loc: părintele, învățătorul, dascălul... Găsesc foarte frumos din partea lor, că în loc să stea acasă și să doarmă, vin în mijlocul mulțimei și stau de vorbă cu sătenii și să asculți numai cu câtă dragoste își spun țăranii păsurile, ori cer vreun sfat, ori să plâng de cine știe ce și dumnealor, capete luminate, îi sfătuiesc ce să facă și cum îi mai bine. Așa numai se poate stabili o legătură între cei de jos și clasa conducătoare a satului. Prin părțile mele țăranul tremură de sfiiciune în fața învățătorului și când îl vede, de departe strigă, cu pălăria în mână „Sărut mâna cucoane..." Și-i rău !

La spartul horei flăcăii chiuiesc, lăutarii zic cam de jale și pe drum tineri, perechi-perechi, cu inimile tremurătoare... Soarele s-a îngropat. Înserarea îmbracă în doliu firea. Pornim în trapul bidiviilor. Peste întinsurile verzi, de tutun, pluteste liniștea morții. Argesul, fără glas de valuri, își duce apele în depărtarea cernită. Răchitele încremenite s-oglindă în el și-un pitpalac pe mal își strigă numele. Când ajungem în Bolintin e noapte bine.

Pe la cârciumi glasuri de viori. Sergenți patrulează drumul, că sunt 19 sergenți în comună și văzându-i mă gândesc că bine-ar fi să se tocmească și pe la noi asemenea păzitori de noapte, c-ar scăpa țăranul de neiertata stradă pentru care adeseori pierde o zi de muncă, în toiul verei, când crâșcâe măseaua. Dar un gramofon ce răsună nu departe, mă sustrage de la aceste reflecții:

Liliacul a înflorit
Îți mai reamintești iubit-o
Din vremurile din trecut
Când ț-am dat primul sărut ?

Și-mi vine și mie să întreb, așa, într-o doară: Îți mai reamintești ?

(*Universul Literar*, an XXVIII, luni, 11 iulie 1911, p. 2-3)

Pe drumurile vieții

Luminița CORNEA

Drumurile vieții ? ! Fiecare om își are propriul drum al vieții. Creștinește, spunem că fiecare ne avem crucea. Trebuie s-o acceptăm și s-o purtăm. În orice epocă. În orice timp. Oriunde.

Crucea familiei mele a fost strămutarea din locul de baștină. Știu, multe familii au fost în asemenea situații. Privesc harta României Mari. M-am născut în **Giurgiu**. Tatăl meu, originar dintr-un vechi sat, Oinacu, iar mama, dintr-un sat întemeiat mai de curând, Remuș (primul preot din Remuș a fost chiar străbunicul meu, popa Dumitru Bădulescu). **Oinacul** și **Remușul** sunt localități aflate în imediata apropiere a străvechii cetăți a Giurgiului, cu drumuri și poteci străbătute atât de olteni români, ai lui Mircea, ai lui Mihai, ori ai Brâncoveanului, dar și de olteni turci care au adăstat pe meleagurile dunărene. Ne luau copiii și fetele. Cum să nu-l avem cu dor în inimă pe Sfântul Ioan Valahul, păstrător al credinței ortodoxe chiar dus departe, copil fiind, în împărăția turcească ? ! Să spun că au fost și turci de bună credință ? De ce nu ? Sunt oameni și oameni. Un stră-stră-străbunic al meu a fost turc, Voicu Islam, stabilit în Oinacu, după ce s-a căsătorit cu stră-stră-străbunica mea, o femeie deosebit de frumoasă, cum glăsuiește tradiția orală a familiei.



Lucian Blaga, Virgil Cioflec, Sextil Pușcariu la Mârșa (foto inedită)

În 1955, când aveam șase ani, am plecat cu familia în Ardeal. De ce ? Tatăl meu, Ioan Graure (1922-1981), învățător în Remuș, absolvent al Școlii Normale „Ștefan Velovan" din Craiova (1943) și al Academiei Teologice „Andreiana" din Sibiu (1948), a fost arestat în februarie 1951, acuzat că a luptat contra ordinii sociale, acuzație cunoscută în acea epocă tulbure. Nu a avut loc niciun proces, dar tata a stat închis, trei ani și șase luni, la Jilava, la canalul de la Poarta Albă, din nou la Jilava. Așa au fost vremurile. Pe cine să acuzăm ? Dumnezeu are grijă de toți. A avut grijă și de noi. În învățământ, tata n-a mai fost primit. Nici în altă parte. Ce să facă ? Avea familie. A scris o scrisoare sinceră, înfățișând situația reală în care se afla, mitropolitului de atunci al Ardealului, vrednicul de pomenire Nicolae Bălan. După puțin timp, primește un răspuns scurt, așteptat cu nerăbdare și cu speranță: „Ești binevenit, fiule, oricând !" Așa am plecat în Transilvania, cu binecuvântarea unui înalt ierarh. După ce, în februarie 1955, a efectuat practică la catedrala din Sibiu, a fost preoțit, în ziua sărbătorii de Buna Vestire, pe seama parohiei **Năoiu**, lângă Sărmaș, pe **Câmpia Transilvaniei**. Acolo s-a născut sora mea, Elena, în aprilie 1956. La puțin timp, tata a fost transferat (pare-se, la cererea lui) în zona Blajului, satul Cergăul Mic (1957-1962), apoi în Biia (1962-1970), ca, în 1970, să se mute lângă Brașov, în comuna Tărlungeni, în cimitirul căreia și-a aflat locul de veci.

Ce s-a întâmplat cu mine ? Drumurile vieții m-au dus în vechea citadelă a învățământului românesc din Transilvania – **Blajul**. Sunt mândră că am urmat școlile Blajului. Din clasa a III-a, până la terminarea liceului, promoția 1967. Îmi amintesc cu bucurie și cu mare drag de anii de școală, de măreața clădire aflată în imediata apropiere a dealului cu impunătoarea cruce a Iancului, de fastuoasa catedrală, de Câmpia Libertății amintind glasurile miilor de români ce-și cereau drepturile, de cimitirul grecesc cu mormintele unor personalități ca Timotei Cipariu, Axente Sever, Ion Micu Moldovan etc. Cum să nu-mi amintesc de profesorii și de colegii mei de atunci ? ! Dar vară de vară, toate vacanțele mari le petreceam cu sora mea la Remuș și la Oinacu. Atunci mi s-au întipărit în suflet tradițiile meleagurilor românești dunărene și ale familiei mele, cu tot felul de povești reale sau mai puțin reale. Important este că le păstrez în suflet.

Revin la hartă, la traseul vieții mele. Studii superioare, la **Baia Mare**, **București**, **Cluj-Napoca**, unde am susținut doctoratul în Filologie. Dar cea mai mare parte a vieții am petrecut-o în inima României, în **capitala județului Covasna**, în orașul **Sfântul Gheorghe**, din anul 1975 și în prezent. Am fost profesoară de română în secuime ! Am avut elevi buni pe care i-am iubit. Activitate la clasă, dar câte activități ... neplătite, însă organizate cu suflet – excursii tematice, revistă școlară, cerc de teatru, diverse alte cercuri... Mult mi-a plăcut să călătoresc ! Slavă lui Dumnezeu că m-a ajutat ! În vacanțe, ca ghid B.T.T. și O.J.T. am văzut, mai presus de orice, toată țara cu frumusețile și bogățiile ei. M-au încântat și frumusețile altor meleaguri din fostele țări din U.R.S.S. (unde aveam voie să călătorim, într-o epocă nu de mult timp trecută). Am străbătut mii de kilometri cu autobuzul, cu trenul, cu avionul, cu piciorul. Desigur ca rezultat al acestei pasiuni am elaborat cartea *Excursia literară – îndemn spre cunoaștere*. Pentru că m-au interesat, în mod special, casele memoriale ale scriitorilor, am scris, în colaborare, volumul *Scriitori – case și muzee memoriale*.

În toate călătoriile mele, am cunoscut oameni, meleaguri, tradiții și obiceiuri, personalități culturale. Cum să nu mă intereseze personalitățile românești din zona sud-estului Transilvaniei, unde trăiesc ? ! M-am implicat în studierea vieții și activității unor oameni de cultură, dintre care se află pe primul loc scriitorul Romulus Cioflec și episcopul Justinian Teculescu. Ca muzeograf al Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni (am funcționat, câțiva ani, și profesor și muzeograf), am organizat Casa Memorială a scriitorului Romulus Cioflec din localitatea Araci, aflată la 15 km de Sf. Gheorghe. În prezent lucrez la monografia acestui scriitor.

Alt drum al vieții – soțul meu, Pavel Cornea (1950-2007), născut în **Căpâlna dacică**, de pe Valea Frumoasei, binecuvântată de pașii scriitorului Mihail Sadoveanu și ai poetului Lucian Blaga, nu departe de străvechiul burg **Sebeș Alba**. El a acceptat să părăsească fizic frumoasele-i meleaguri natale și să se stabilească, să lucreze în Sf. Gheorghe. Copiii noștri, Octavia-Gabriela, absolventă a Facultății de Relații Internaționale, lucrează în **București**, în domeniul culturii, iar băiatul, Alexandru, absolvent al Facultății de Fizică, este stabilit în **Cluj-Napoca**, lucrând ca informatician.

Iată că întâmplător (oare ?) sunt căutată de oameni de cultură de pe meleagurile scriitorului Dimitrie Bolintineanu (foarte apropiate de meleagurile mele natale), dar și ale (prin adopție) ... scriitorului și filantropului Virgil Cioflec. Cum să reziste sufletul meu la aceste două... tentații ? Care se află pe primul loc ? Pasiunea pentru studierea cărturarilor din familia Cioflec sau chemarea meleagurilor natale ?

Volume publicate:

Poezii populare culese de Dimitrie Cioflec, ediție îngrijită și prefațată de Luminița Graure-Cornea, Societatea de Științe Filologice, Filiala Sfântul Gheorghe, 1994;

Despre viețuitoare mici, pentru voi, copii pitici, din cele mai frumoase poezii pentru copii, antologie și cuvânt înainte de Luminița Graure-Cornea, Societatea de Științe Filologice, Sfântul Gheorghe, 1995;

Scriitori – case și muzee memoriale, Editura Diacon Coresi, București, 1998, 172 p. cu 45 de ilustrații (in colaborare);

Romulus Cioflec, *Moarte cu bocluc,* ediție îngrijită, prefață și tabel cronologic de Luminița Cornea, Muzeul Carpaților Răsăriteni, Sfântul Gheorghe, 1998;

20 de teste pentru examenul de capacitate la limba și literatura română, rezolvări și evaluare, Editura Diacon Coresi, București, 2000 (în colaborare)

Teste de limba și literatura română – pentru liceu și bacalaureat, Editura Niculescu, București, 2000 (în colaborare);

Societatea de Științe Filologice, Filiala Covasna, *Ideea de Eminescu,* volum îngrijit de Luminița Cornea și Cristina Vișan, Editura Arcuș, Sf. Gheorghe, 2000;

Cristale, antologie de poezie a elevilor-colaboratori ai revistei ECOU a Liceului „Mihai Viteazul" din Sfântul Gheorghe, ediție îngrijită de Luminița Cornea, Editura Arcuș, Sf. Gheorghe, 2001;

(continuare în pag. 14)

TRADIȚII

Prof. Geanina MEHEDINȚIU

VASILCA

În seara de Sân Vasile (cum spuneau bătrânii), un obicei vechi pe care l-a apucat și moșu-său (după cum ne povestește Vasile Băjenaru), era mersul cu *Vasilca*. *Vasilca* era căpățâna de porc împodobită cu mărgele, cu panglici multicolore, vopsită cu roșu, pe care o ceată de bărbați o poartă pe o tavă la ferestrele caselor. Copiii veneau la geam, se amuzau și se minunau de această „apariție".

În cântecul *Vasilcăi* porcul se codește să intre în casa gospodarului, iar bărbații care-l însoțesc îl îmbie cu cuvinte de alint, evidențiind rodnicia anului care a trecut, urând în același timp gazdelor un an nou fericit.

Din spusele bătrânilor, la Florești se cântau următoarele versuri:

Intră-n casă Vasilică
Vasilică, măi !
De nimeni nu-ți fie frică
Vasilică, măi !
Că-i casă de gospodar
Și vrea să te vadă iar
Să vadă cât cântărește
C-ai avut din ce să crești
C-ai mâncat porumb și orz
Să ai carne de prisos.
Și ți-am dat și foi de varză
Să ai carnea mai gustoasă.
Iar acum de sărbători
Să ai mai mulți frățiori.
Să nu lipsească din casă
Carnea friptă de pe masă.
Și la Anu' care vine
Să vă găsim tot cu bine.
La anu' și la mulți ani !

La Stoenești și Palanca cu *Vasilca* veneau țiganii satului, deși în sat nu erau decât trei familii care acum s-au romanizat. Acești țigani lăutari purtau capul de porc împodobit cu flori de hârtie și mărgele și cântau următoarele versuri (pe care le-am aflat de la un nepot al unui colindător care în urmă cu jumătate de secol umbla cu *Vasilca*):

Lerui Doamne, Domn din cer
Ce mi-e-n cer și pe pământ ?
Mi-e o dalbă mânăstire
Printre dalbe mânăstiri
Mi-este jilțuri de argint
Peste jilțuri de argint.
Șade bunul Dumnezeu
Și cu Maica Precista,
Șade bătrânul Crăciun
Cu busuiocu-n dreapta
Și cu cruciulița-n stânga
Și-mi judecă pe Șiva:
? Șivo, leo,
Vasilco, leo,
Ce-ai făcut și ce-ai mâncat
De mi te-ai îngrășat ?
? Sus la munte m-am suit,
Jir și ghindă mi-am mâncat
De aceea m-am îngrășat.
Mai la vale m-am coborât
Apa rece mi-am băut,
Grădinile le-am izbit
Românii că m-au văzut
Și pe mine m-au luat
Românii cu topoarele,
Țiganii cu baroasele
M-ajunseră, mă doborâră
Și cu paie mă pârliră
Și carnea mi-o împărțiră.
Luară românii slănina
Și țiganii căpățâna.
Văzură că se înșală
Frumușel mă împodobiră
Cu parale, cu mărgele,
Cu frumoase panglicele.
Și m-adus-n această casă
Și mă puse pe-astă masă
Ca nouă să dăruiți
Cu aur și cu arginți,
La anu' și la mulți ani !

După conținutul textului și simbolistica lui se pare că această urare este mai veche decât cea cu *Vasilică*. Face referire la acele colinde cu conținut fabulos, în care se relatează uciderea leului de către Gheorghe Făt-Frumos.

Dan Nedescu - un dialog despre autism

Cristina Lupașcu
Psiholog

Amatorismul este dăunător pentru copiii afectați de autism.

Cea mai mare miză în autism este, probabil, așa cum am mai spus, câștigarea încrederii persoanei cu această deficiență. Pe cât pare de simplu pe atât este de greu. Îți trebuie ani de experiență să înveți ca să obții și să păstrezi această relație. Dacă ai început cu stângul în relaționarea cu o persoană cu autism această bătălie va fi de cel puțin două ori mai greu de câștigat decât normal. De aceea, primii pași în terapie sunt extrem de importanți, poate cei mai importanți.

Pentru că, ca mai toți colegii mei care au început să lucreze cu copii cu autism într-o perioadă în care, în România, abia se puneau bazele unei intervenții terapeutice a acestei afecțiuni, am făcut greșeli datorate lipsei de informații și de oameni specializați, ne-am hotărât să *făurim* un articol pe tema **Amatorismului *binevoitor* în terapia autismului**. Pentru aceasta ne-am gândit să-i cerem opinia celui care în 2004, împreună cu soția, Cristina Nedescu, și Vali Grigore au înființat primul Centru de intervenție terapeutică A.B.A. (Applied Behavioral Analysis/ Analiză Comportamentală Aplicată) pentru autism, din țară. Motivarea le-a fost dată de rezultatele obținute după numai un an de terapie de copilul lor, Radu, diagnosticat la doi ani cu autism. Despre Radu Nedescu am mai vorbit într-un alt articol. Este primul copil din România recuperat din autism. A.B.A., așa cum spune Radu, „nu e un balaur" și este singura terapie pentru recuperarea celor afectați de autism ale cărei rezultate pozitive sunt dovedite științific. A.B.A. presupune multă muncă, lucru intensiv multe ore pe zi, ceea ce înseamnă că acel copil va petrece mai mult timp cu terapeuții decât cu părinții, fapt care-i face să se gândească de două ori la cum vor aborda această terapie.

„Problemei" familiei Nedescu și dorinței lor de a face mai mult pentru rezolvarea aceasteia le datorăm, în bună măsură, faptul că în recuperarea autismului există ceva mai mult optimism în România.

Domnule Dan Nedescu vă mulțumesc pentru amabilitatea arătată și în numele cititorilor revistei ***Sud*** care, în mod sigur, vor fi mai mult decât interesați să vă afle opiniile și să vă împărtășească experiențele. În plan personal, din cauza unor „întâmplări" prin care am trecut, m-ar interesa în mod deosebit să dezbatem subiectul **Amatorismului *binevoitor*,** sau bineintenționat, în terapia autismului, mai ales în cazul copiilor. Pentru început, am dori să aflăm ce înseamnă pentru dumneavoastră autismul, dincolo de definiția acceptată astăzi ?

Dan Nedescu: Nu știu exact care e definiția acceptată astăzi din perspectiva societății, mai ales că dincolo de partea clinică fiecare a fost afectat într-un mod mai profund, mai puțin profund sau deloc. Ceea ce pot spune însă cu siguranță, că nu doar pentru mine, dar pentru toți cei care au avut o oarecare legătură cu subiectul, sigur înseamnă cu totul altceva decât însemna cu zece ani în urmă. Așa că dacă ar fi să privesc strict din poziția mea, personală, pentru mine autismul înseamnă o cauză câștigată. Mai sunt foarte multe de făcut în zona asta dar, în principiu, modul de a privi a societății s-a schimbat, lumea medicală privește dizabilitatea asta cu alți ochi, există informații, există metode de intervenție și terapii, au început să apară specialiștii, mulți copii au fost recuperați.

Cristina Lupașcu: *Pentru cititorii noștri, poate mai puțin familiarizați cu această lume, vă rugăm să ne spuneți cum ați luat contact cu această afecțiune ?*

D.N.: În anul 2000 copilul nostru a fost diagnosticat. Multiplu. În sensul în care vreo jumătate de an am mers din doctor în doctor și am variat de la diagnostice numite „note autiste" până la „autism infantil în stare gravă". La vremea respectivă informațiile, dincolo de zona clinică cunoscută strict de lumea medicală, lipseau cu desăvârșire. Ceea ce vedeam în fiecare zi cu ochii noștri era un copil care părea absolut normal dar până a făcut cinci ani a purtat *pampers*, nu știa să vorbească și nu înțelegea ceea ce i se spune, nu știa să mănânce sau să se îmbrace singur, nu se juca cu nicio jucărie și nu știa nimic din ceea ce exista deja în universul lui familial. Astfel încât, în lipsa unui suport medical de oricare fel (nu din rea intenție ci pentru că pur și simplu nici ei nu știau despre ce e vorba) a trebuit să studiem noi ce se întâmpla în lume pe tema asta și să devenim specialiști pentru copilul nostru.

C.L.: *Fiind vorba despre o afecțiune medicală, ce ține de sănătatea individului și a stării de bine a societății, până la urmă, în ce fel ați perceput implicarea (sprijinul) autorităților autohtone în tratamentul și conștientizarea problemei autismului ?*

D.N.: În principiu așa este, dizabilitatea asta face parte oarecum din zona unei afecțiuni medicale și ar fi frumos ca autoritățile statului să se implice. Pe de altă parte nu știu nici măcar măsura în care, dacă ar vrea, să o poată face. Există în clipa asta o lege. O lege care nu îi ajută direct pe părinți deși așa ar fi trebuit. Este o lege în baza căreia oricare părinte ar putea să-și recupereze banii cheltuiți pe terapiile menite să-i recupereze copilul. Din orice altă perspectivă statul nu are finanțele necesare pe de-a-ntregul pentru a susține un program care în mod real să susțină o astfel de cauză. Implicarea a început să existe: se fac cursuri, s-au votat legi, s-au schimbat manualele în facultățile de profil, s-au specializat medici și psihologi.

C.L.: *Cum stăm în România, în comparație cu alte țări ?*

D.N.: Veți fi poate surprinși dar, comparativ cu aproape toate țările europene, cu excepția Marii Britanii și a Norvegiei, stăm excelent ! România stă, din toate perspectivele, mai bine și suntem mult mai avansați la capitolul ăsta decât Franța, Italia sau Germania, spre exemplu. Există mai multe organizații, există mult mai multe informații online decât în oricare dintre țările de mai sus, există o mai mare implicare a familiilor sau a prietenilor și a societății în general, există mai multe centre, există mai mulți copii recuperați, au început să fie chiar și mai mulți specialiști.

C.L.: *Din propria experiență, lucrul cu terapeuți insuficient pregătiți poate avea repercursiuni negative pe termen lung, destul de greu de corijat, pierzându-se timp prețios și resurse. V-ați lovit de asemenea „specialiști" ? Pot fi ei împiedicați să facă rău ?*

D.N.: Din păcate asta e o chestiune complicată și e legată în mare măsură de natura calității umane. De aproape zece ani am militat pentru specializarea oamenilor care se implică în domeniul ăsta. Din păcate însă, aici orgoliile și purul „știu eu mai bine" românesc se aplică cu consecințe din cele mai grave asupra copiilor. Un terapeut suficient pregătit nu va exista niciodată, pentru ca ăsta e un domeniu ca un organism viu în care tot timpul se schimbă ceva. Așa că e nevoie de mult studiu individual și practic, cât profesezi, înveți. Terapeuții cu experiență însă ar putea face diferența. Ceea ce nu înțeleg cei mai mulți dintre ei e însă faptul că după doi sau trei ani ești departe de a avea experiență. Abia după ce ai trecut de pragul a cinci ani și ai reușit să „furi" meserie de la un consultant, ai studiat pe brânci și ești dedicat domeniului poți face față cu brio unor situații complicate. O altă problemă e faptul că părinții, înainte de a angaja un terapeut care se recomandă a avea experiență trecându-și pe C.V. o mulțime de lucruri, unele adevărate, altele mai puțin adevărate, nu iau legătura cu cei care au oferit o recomandare sau pur și simplu cu cei care sunt trecuți la capitolul experiență. Asta i-ar scuti de o mulțime de bătăi de cap pe de-o parte și pe de altă parte ar feri copilul de lucruri extrem de greu de îndreptat ulterior.

C.L.: *Am constatat în ultima vreme apariția, în număr destul de mare, de Asociații, Fundații, care doresc să se ocupe de autism. Lucru absolut meritoriu însă, cred eu, problematic în lipsa unui număr suficient de specialiști. Credeți că este binevenit voluntariatul neselectiv pentru lucrul direct cu copiii autiști ? Poate fi considerată suficientă o îndrumare – supraveghere, facultativă – de la distanță ?*

D.N.: Mă feresc să comentez foarte mult pe tema asta. În principiu, cele mai multe asociații de la noi au fost create de părinți cu gândul, în primul rând, de a își ajuta proprii copii, considerând că așa le va fi mai ușor să găsească fonduri și de asemenea să aducă sau să formeze specialiști. Ceea ce într-un fel e firesc dar nu neapărat și eficient în ceea ce îi privește pe acești copii. Deși pare ciudat, totul, inclusiv asociațiile și fundațiile despre care m-ați întrebat, se bat pe fonduri strânse în toate felurile posibile și totul în esență se reduce, într-un final, la partea financiară. Îmi e greu și nici nu am căderea necesară însă să judec eu dorințele unuia sau altuia. Din punctul meu de vedere ar trebui să fie cât mai multe. Acum zece ani nu exista decât una singură și aceea cu un bagaj informatic și documentaristic jenant. În clipa asta mă îndoiesc că există vreo astfel de organizație care să nu știe măcar elementele de bază. Prin urmare e un progres fantastic. Depinde la ce ne raportăm. **Voluntariatul e o chestiune care în domeniul ăsta nu are ce să caute. Decât în cazul în care voluntarul cu pricina e un specialist în domeniu care vrea să ajute**. Altfel, într-un final, oricât de frumos pare, cel care va avea mai puține șanse de recuperare este copilul. Am întâlnit și excepții. In sensul în care știu o familie care neavând fonduri suficiente și-a angajat doar un supervizor și în rest a lucrat cu voluntari. Dar implicarea părinților în cazul despre care povestesc a fost 1001% !

C.L.: *Cunoaștem că dumneavoastră vă alegeți cu foarte mare grijă colaboratorii. Astfel, în urmă cu aproximativ trei ani, apelând la centrul dumneavoastră din dorința de a mă înscrie ca voluntar mi s-a răspuns că nu acceptați voluntari. În acest sens, care este opinia dumneavoastră despre **amatorismul „binevoitor" în terapia autismului ?***

D.N.: Așa cum spuneam și mai sus, amatorismul e dăunător pentru copiii afectați de autism. Pentru că, într-un final, șanse de recuperare există pentru aproximativ 45% dintre copiii care încep intervenția la timp, în jurul vârstei de 3-4 ani. Asta în condițiile în care echipele sunt specializate. Astfel încât, cu cât echipa este mai specializată cu atât șansele cresc. Amatorismul scade drastic șansele. Dovada o fac copiii pe care *Centrul Horia Moțoi* i-a recuperat de-a lungul vremii. Iar până acum, vorbind despre succese în cazurile date, cu excepția centrului în cauză, nu știu alți copii recuperați decât în familii (și acelea în proporție covârșitoare tot legate, într-un fel sau altul, de centru). Deci, din nou, depinde la ce ne raportăm.

C.L.: *Cât de mult înseamnă profesionalismul într-o astfel de muncă în care ești tentat să spui că poate oricine lucra și în care se poate, dacă vrei, da vina doar pe factorii independenți de tine – cum ar fi dificultatea cazului, neimplicarea părinților etc. – oferindu-ți astfel posibilitatea să ieși basma curată ?*

D.N.: E foarte adevărat că abilitățile copilului, implicarea părinților și o mulțime de alți factori pot influența pozitiv sau negativ drumul spre recuperare. În esență însă, profesionalismul și dedicația terapeuților pot face minuni. Din perspectiva mea, după mai bine de zece ani în tranșeele luptei pentru recuperarea copiilor pot spune că recuperarea poate avea succes doar în măsura în care echipa de terapeuți este specializată sau se specializează pe măsură ce terapia înaintează. Practic, orice terapeut cu experiență de un an sau doi poate prelua un copil și face niște lucruri simple, pe care le-a învățat. După primele șase luni de terapie abordarea trebuie însă schimbată și doar un specialist în adevăratul sens al cuvantului știe cum să o facă. Asta este de altfel și motivația pentru care începând cu anul 2011 am adus în România cursul acreditat **BCBA** prin care terapeuții cu experiență de minim un an se pot specializa și, în urma unui examen, își pot lua o diplomă cu care pot munci și la București, și la Londra și la Kuala Lumpur. Lectorii cursului sunt Neil Martin (singurul european prezent în consiliul de administrație al BCBA) și Alina Bobârnac (prima româncă specializată la Londra și acreditată ca și consultant BCBA). Informații despre curs le găsiți pe www.autism.ro/forum.

C.L.: *În încheiere, mulțumindu-vă încă o dată în numele cititorilor noștri , am dori să știm dacă sunteți optimist în privința autismului în România.*

D.N.: Nu știu cum am putea defini optimismul în privința asta. Da, am putea deveni mai buni și cu siguranță o vom face. Vom avea mai mulți specialiști și mai mulți medici vor diagnostica și evalua la timp, mai mulți părinți vor ști ceea ce au de făcut și mai mulți psihologi se vor implica. Dincolo de toate aceste eforturi optimismul ar trebui să fie oarecum rezervat. În sensul în care da, se poate recupera un copil. Asta am demonstrat-o cu Radu, precum și cu toți ceilalți copii care s-au recuperat în ultimii zece ani, în centre sau în familii. Ceea ce e de făcut pentru a se întâmpla asta e alegerea fiecărui părinte sau instituție în parte...

Vă mulțumesc domnule Dan Nedescu.

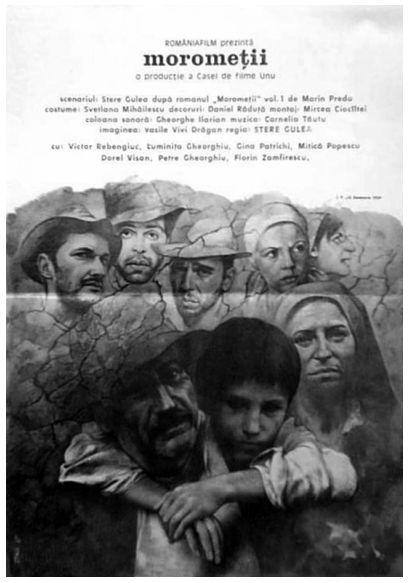
CINEMATOGRAF

Morometii

Silviu STAN

În 1984 Stere Gulea a propus Consiliului de Stat pentru Cultură și Artă realizarea filmului **Morometii**. Scenariul filmului a fost scris de Stere Gulea după volumul I al romanului *Morometii* de Marin Preda.

Cum bine se știe, acțiunea cărții se petrece în anii '30 ai secolului al XX-lea, în Siliștea Gumești, satul natal al scriitorului Marin Preda. Localitatea se schimbase însă destul de mult în cei 50 de ani care trecuseră de la momentul descris în carte, chiar scriitorul afirmând în volumul *Imposibila întoarcere* că „…ăsta nu e satul meu". Regizorul a vizitat mai multe sate pentru a găsi unul care să semene cu cel descris de Marin Preda în roman, alegând în final satul Talpa, tot din județul Teleorman. Au fost găsite două case nelocuite alăturate, despărțite de un gard, înspre marginea satului, care au fost alese pentru a fi casa lui Bălosu și a lui Moromete. În curțile celor două case nu era însă niciun salcâm, așa cum apare în roman, astfel încât a fost adus unul tocmai de la Alexandria.



Filmul a fost realizat în studiourile Centrului de Producție Cinematografică București și s-a bucurat de participarea unor valoroși specialiști. Astfel, au fost folositi pe post de consultanti Răzvan Ciucă (consultant etnografic) și Mihai Ungheanu (consultant literar). Regizor secund a fost Jana Dochița-Badea, iar operator filmări combinate Nora Irimescu. Filmarea s-a făcut pe peliculă alb-negru, alegere ce s-a dovedit a fi mai mult decât inspirată.

Filmul urmărește destrămarea unei familii tărănești tradiționale pe fondul unor mutații sociale dramatice și ireversibile care au loc în anii '30 ai secolului al XX-lea, în ciuda încercărilor disperate ale lui Ilie Moromete, capul familiei, de a le pune stavilă și de ține împreună, precum cândva, pe toți membrii familiei și a nu vinde din pământul neamului.

Rolul lui Ilie Moromete i-a fost oferit initial de regizor lui Gheorghe Dinică, un actor care interpretase preponderent roluri negative. Dinică a acceptat în prima fază dar a renunțat ulterior. Într-un interviu acordat Eugeniei Vodă în anul 1999, la emisiunea „Profesionistii", Gheorghe Dinică a afirmat că regretă că a refuzat să joace rolul lui Ilie Moromete, argumentându-și astfel refuzul său de a participa la *Morometii*: „Îl iubeam prea mult pe Ilie și mi-a fost frică să nu-l stric".

Filmul *Morometii* a fost vizionat de 2.223.070 de spectatori la cinematografele din România, după cum atestă o statistică a numărului de spectatori înregistrat de filmele românești de la data premierei și până la 31.12.2007, alcătuită de Centrul National al Cinematografiei. El a fost relansat la 4 mai 2001, fiind vizionat de încă 16.327 spectatori.

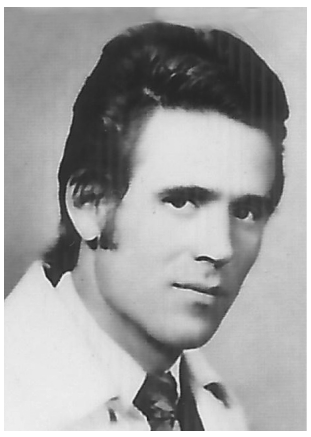
Criticii de film consideră, aproape în unanimitate, că *Morometii* este unul dintre cele mai bune filme românești. Desi sunt descrise mai multe aspecte, care puteau fi exploatate de autoritătile comuniste ale epocii, filmul este considerat a fi sec din punct de vedere propagandistic.

Asociația Cineaștilor din România (ACIN) a acordat acestui film, în 1987, mai multe premii și anume: *Marele Premiu pentru filmele artistice de lung metraj*; *Premiul pentru interpretare masculină* lui Victor Rebengiuc, pentru rolul Ilie Moromete; *Premiul pentru imagine* - Vivi Vasile Drăgan; *Premiul pentru montaj* - Mircea Ciocâltei; *Premiul pentru scenografie* - Svetlana Mihăilescu; Premiul pentru muzică - Cornelia Tăutu; *Diplomă de onoare* - Luminița Gheorghiu, pentru rolul Catrina Moromete.

Morometii a obținut Premiul III („Ciorchinele de bronz") la Festivalul de la Santarem (Portugalia) din 1988, iar actorul Victor Rebengiuc a primit Premiul pentru interpretare masculină la festivalele de la San Remo (Italia) și Santarem (Portugalia).

FOTOGRAME

Eugen Barbu
- un scriitor de legendă -



Dumitru Dumitrică

28 decembrie, anul 1984, strada Brezoianu, nr. 23-25, sediul redacției revistei *Săptămâna*, ora 6 seara... Aproape trei decenii... Când și către ce enigmatice țărmuri au zburat, Doamne, anii aceștia ? Plutea pretutindeni aerul sărbătorilor de iarnă. Abia trecuse Crăciunul și se apropia un nou rond al anilor. Părea că străvechiul și legendarul Cișmigiu, din apropiere, răspândea o vrajă aparte peste oraș, așa cum numai această fascinantă fereastră de timp a iernii o poate revărsa asupra tumultoasei povești a lumii...



Acordarea premiilor anuale ale *Săptămânii* era, cu adevărat, un eveniment cultural cu ecou nu numai în Capitală dar și în țară. Se știe, revista era condusă de Eugen Barbu, unul dintre marii scriitori ai literaturii române. Era o publicație vie, foarte citită, fiind cunoscută și datorită stilului și spiritului insuflate de acest legendar scriitor. E drept, exista și o pleiadă de condeieri care urau feroce această revistă datorită polemicilor, analizelor și luărilor de poziție împotriva impusturii și nonvalorii făcute de Barbu însuși. Așadar, cum nu prea aveau acces în paginile ei nu le rămânea decât ura și invidia. Nu orice „neica-nimeni", ca să-l parafrazez pe marele scriitor, putea ajunge la *Săptămâna* și în grațiile redactorului-șef. Dar, deși o urau, mulți dintre aceștia, după cum se vorbea, pe la colțuri o citeau în secret.

Fusesem anunțat din timp să mă prezint în ziua amintită la sediul redacției chiar prin vocea lui Eugen Barbu, un om, așa cum aveam să-l cunosc eu, altruist și de un cavalerism impresionant, care definea un suflet nobil, un bărbat și un prieten adevărat. Trebuie să menționez și aceasta nu pentru a mă justifica în fața cuiva, că în ceea ce mă privește m-am ținut deoparte de polemicile redutabilului pamfletar și nici domnia-sa nu mi-a cerut niciodată să scriu împotriva vreunui scriitor. Iar dacă cineva poate găsi măcar o frază de a mea în acest sens, să o dea la iveală. Eu eram acolo în numele idealului meu. Faptul că unii, când vorbesc despre mine, spun: „Acesta era omul lui Barbu", este un neadevăr, o nedreptate, o răutate veninoasă, o imbecilitate. Da, eu am fost cu adevărat prieten cu Eugen Barbu. O prietenie sinceră, de care nu mă voi dezice niciodată, în numele demnității și al omeniei, chiar dacă am plătit și voi mai plăti pentru aceasta. Voi adăuga însă: cei care-l urăsc chiar și în mormânt, prin tot veninul lor, nu fac altceva decât să-și dezvăluie viitorimii chipurile hâde, sufletele urâte, mutilate de răutate și orgolii. Pentru că, atunci când vor „tăcea" și ei nu va mai rămâne decât Opera care să vorbească în fața timpului, judecătorul suprem al tuturora... Iar opera lui Eugen Barbu va ieși tot mai mult în evidență prin scurgerea ceasurilor... Întorcându-mă la acea dată de neuitat pentru mine, trebuie să mărturisesc că nu simțisem o bucurie mai deplină, mai profundă, decât primirea unui astfel de premiu la începuturile mele de drum pe tărâmul literaturii.

Înmânarea premiilor a fost făcută chiar de marele scriitor, care a avut cuvinte frumoase, pe potriva meritelor fiecăruia, chiar dacă a început prin a spune: „Eu nu sunt un bun orator – meseria mea este pe hârtie..." Dar fiecare cuvânt al lui avea un rost, mergea la esență, nu se dezlâna așa cum aveam să văd mai apoi, cu duiumul, la mulți „oratori". Aveau să fie premiați în acea seară academicianul Ștefan Pascu pentru întreaga operă istoriografică, Ion Clopoțel pentru opera memorialistică, Irina Răchițeanu-Șirianu pentru întreaga activitate artistică, marele pianist Valentin Gheorghiu pentru întreaga activitate artistică, Paul Anghel pentru ciclul romanesc *Zăpezile de-acum un veac*, Szoby Csheh pentru rolurile și regia din filmele artistice. Iar pentru debut în poezie a fost premiat Dumitru Dumitrică. În afara celor premiați au mai fost prezenți: întregul *staf* al Revistei, scriitorul Mircea Micu, Mihai Ungheanu, Narcis Zălnescu, Nicolae Ulieru, C.V. Tudor, numeroși alți scriitori, ziariști, prieteni, fiind o atmosferă cu adevărat de gală.Când Eugen Barbu a ajuns și la numele meu – îmi amintesc, de parcă a fost ieri, cum mi se retezau picioarele de emoție – a zis: „Și acum ultimul, dar nu cel din urmă, Dumitru Dumitrică, un poet care promite. Nu ne putem lăuda că l-am descoperit noi – el a obținut și alte premii, a publicat și în alte reviste, dar cred că la noi și-a făcut mâna". Această frază a pus-o, într-un fel, sub semnul întrebării, privindu-mă, zâmbind și așteptând confirmarea mea. Ceea ce am și făcut, cu bucurie. Plicul pe care marele scriitor și marele meu prieten mi-l înmâna împreună cu diploma, moment surprins și în fotografie, conținea șapte mii de lei, sumă mare la acea vreme, dar și o dovadă că poezia era mult mai prețuită decât în zilele noastre. Era, desigur, un moment de răscruce, un moment important pe răzvrătitorul drum al poeziei, pentru mine, un „anonim" sosit de undeva, dintr-o așezare de sub streșinile legendarei cetăți a lui Bucur. O seară care avea să consfințească o prietenie neasemuit de frumoasă, o prietenie de o viață cu unul dintre cei mai mari scriitori ai literaturii române.

Timpul, desigur, așa cum aminteam, cel mai mare și drept judecător al nostru, al tuturora, va așeza numele lui Eugen Barbu la locul meritat.

Revista "SUD" recomandă autorilor sudiști și din alte părți de țară Editura - RAWEX COMS, București, pentru publicarea unor volume de poezie, proză, teatru, eseu etc.

Indiferent de tiraj, pentru debutanți se oferă o reducere de 10%; pentru autorii publicați reducerea este de 5%.

Editor: Raluca Tudor
Telefon editură: 0720 773209
Consilier editorial: Vasile Grigorescu
Telefon revista "SUD": 0786 455702

LACRIMI DE PIATRĂ

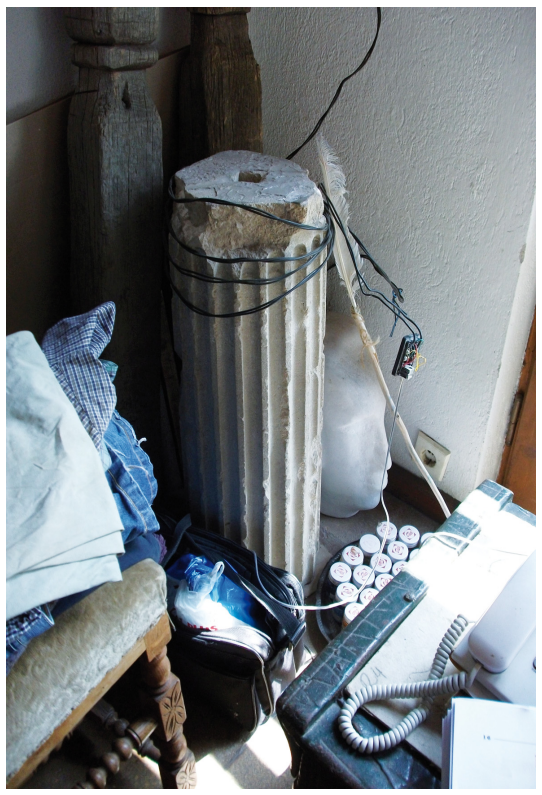
A consemnat Marian GRIGORE













Motto: *„Timpul va veni când românii vor merge la Bolintinul din Vale ca să salute pe poet cu întristarea visătoare ce se pune spre a vizita mormântul lui Vergiliu”* (Nicolae Predescu)

Monumentul înălțat la Bolintinul din Vale pentru cinstirea memoriei lui Dimitrie Bolintineanu, fiu al satului, nu a fost pornit din plăcerea sau pe banii oficialităților (citește Statului), cum s-ar fi cuvenit, de bună seamă, ci din dorința unui inimos și pestriț grup de particulari. A fost atunci, peste toți, Constantin Șt. Bolintineanu.

Pentru strângerea de fonduri aveau să se țină conferințe (Paul Chițiu, Craiova, 1886), să se tipărească cărți, să se constituie comitete (Petre Ioanide, Ion S. Rădulescu, Alex. Elefteriu, N. Rădulescu, etc.). Fără a se zgârci, comanda i-a fost încredințată unuia dintre cei mai căutați sculptori ai epocii – Carol Storck –

(continuare în pag. 7)







Director fondator: Constantin Carbarău
Consiliul director: Marian Grigore, Traian Chiva, Ștefan Crudu, Vasile Grigore, Daniel Bărbulescu
Redactor șef: Vasile Grigore. **Senior editor:** Florentin Popescu (tel.: 0246.270.633; 0720350555, revistasud@yahoo.com)
Colectiv de redacție: Ștefan Crudu (secretar de redacție), Constantin Bărbuță, Constanța Crudu, Marian Grigore, Dumitru Dumitrică, Cristina Lupașcu, Oana Dobrin

Redacția și administrația:
Str. Partizani, nr. 41A, Bolintin Vale, județul Giurgiu

ISSN 1224-7367
PREȚ 5 lei

Concepție grafică: Raluca Tudor
RAWEXCOMS
Editura RAWEX COMS SRL
ralucatudor2000@yahoo.com; 0720 773209
Tipar: INNA print

Revista Sud publică opiniile colaboratorilor săi oricât de diverse ar fi acestea. Responsabilitatea pentru conținutul fiecărui text aparține, în exclusivitate, autorului.